

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE
FAKULTA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
KATEDRA BIOTECHNICKÝCH ÚPRAV KRAJINY

Sledování prvků plánu společných zařízení
realizovaných v rámci komplexních pozemkových úprav
v okrese Pardubice (Pardubický kraj)

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Vedoucí práce: Ing. Blanka Kottová, Ph. D.

Diplomant: Bc. Jana Kolářová

2016

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Fakulta životního prostředí

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jana Kolářová

Regionální environmentální správa

Název práce

Sledování prvků plánu společných zařízení realizovaných v rámci komplexních pozemkových úprav v okrese Pardubice (Pardubický kraj)

Název anglicky

Plan of collective equipment realized in terms of land consolidation program in the Pardubice study area (Pardubice region)

Cíle práce

Cílem této diplomové práce je vytvořit studii, která zhodnotí stávající stav prvků plánu společných zařízení realizovaných na základě projektové dokumentace vypracované při procesu komplexní pozemkové úpravy v daném katastrálním území.

Metodika

Zadaná práce bude mít charakter studie. Autorka zpracuje podrobnou literární rešerši k řešenému tématu. Ve spolupráci s příslušným Pozemkovým úřadem zhodnotí stav pozemkových úprav (jednoduchých i komplexních) v jednotlivých k.ú. zájmového území (okresu). Dále v min. 5 k.ú., ve kterých již byla ukončena KPÚ, zhodnotí na základě terénního průzkumu, do jaké míry byly prvky plánu společných zařízení (cestní síť, protierozní opatření, ekologická opatření a další zeleň, vodo hospodářská opatření) realizovány oproti schválené dokumentaci, zda je dodržován stanovený management čili v jakém stavu se jednotlivá opatření nacházejí a zda plní svoji funkci.

Výsledky budou zpracovány v textové a grafické podobě a doplněny fotodokumentací. Dále budou získaná data o realizovaných společných zařízeních vložena do Katalogu společných zařízení pozemkových úprav na <http://www.la-ma.cz/ksz>.

Doporučený rozsah práce

min. 40 stran textu

Klíčová slova

jednoduchá pozemková úprava, komplexní pozemková úprava, plán společných zařízení

Doporučené zdroje informací

- DOLEŽAL, P., PAVLÍK, M., STRÍTECKÝ, L., DUMBROVSKÝ, M., MARTÉNEK, J., 2010: Metodický návod k provádění pozemkových úprav. MZe – ÚPÚ, Praha.
- MADĚRA, P., ZIMOVA, E., 2005: Metodické postupy projektování lokálního ÚSES. Ústav lesnické botaniky, dendrologie a typologie LDF MZLU v Brně a Löw a spol., Brno.
- Metodické pokyny pro zpracování diplomové práce na FŽP
- SKLENIČKA, P., 2003: Základy krajinného plánování. Nakladatelství N. Skleničková, Praha.
- vědecké časopisy
- Vyhláška č. 545/2002 Sb., o postupu při provádění pozemkových úprav a náležitostech pozemkových úprav
- Zákon č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů

Předběžný termín obhajoby

2015/16 LS – FŽP

Vedoucí práce

Ing. Blanka Kottová, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra biotechnických úprav krajiny

Elektronicky schváleno dne 1. 4. 2015

prof. Ing. Petr Sklenička, CSc.

Děkan

V Praze dne 21. 03. 2016

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci na téma **Sledování prvků plánu společných zařízení realizovaných v rámci komplexních pozemkových úprav v okrese Pardubice (Pardubický kraj)** vypracovala samostatně, pod vedením Ing. Blanky Kottové, Ph. D. Další informace mi poskytli pan Hovorka a pan Friš z Pozemkového úřadu v Pardubicích. Zároveň jsem uvedla všechny literární prameny, ze kterých jsem čerpala.

V Praze dne 14. dubna 2016

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucí diplomové práce Ing. Blance Kottové Ph.D. za odbornou pomoc a užitečné rady. Děkuji také rodině a blízkým přátelům za podporu, trpělivost a čas. V neposlední řadě bych chtěla poděkovat pracovníkům Pozemkového úřadu v Pardubicích za ochotu a spolupráci.

V Praze dne 14. dubna 2016

Sledování prvků plánu společných zařízení realizovaných v rámci komplexních pozemkových úprav v okrese Pardubice (Pardubický kraj)

Abstrakt

Tato diplomová práce řeší stav prvků plánu společných zařízení ukončených komplexních pozemkových úprav vybraných katastrálních území okresu Pardubice. Konkrétně se jedná o katastrální území Časy, Chýšť, Rohoznice, Starý Máteřov a Úhřetická Lhota. Stěžejním podkladem pro splnění tohoto úkolu byly plány společných zařízení konfrontované se skutečnostmi zjištěnými během terénního průzkumu a také údaji poskytnutými Pozemkovým úřadem. Provedením uvedeného srovnání byly zaznamenány realizace odpovídající původnímu návrhu a také ty, jejichž současný stav není vyhovující. Výsledky této práce slouží jako aktuální přehled prvků splňujících / nesplňujících navrženou finální podobu a základ pro možné zlepšení současné situace.

Klíčová slova: jednoduchá pozemková úprava, komplexní pozemková úprava, plán společných zařízení, pozemkový úřad, katastrální území, realizace, opatření

Plan of collective equipment realized in terms of land consolidation program in the Pardubice study area (Pardubice region)

Abstract

This diploma thesis deals with plan of collective equipment element's state finished land consolidations in selected cadastral of Pardubice district. Particular cadastral are Časy, Chýšť, Rohoznice, Starý Máteřov and Úhřetická Lhota. Fundamental base for fulfillment of the errand were plans of collective equipments compared with facts realised during field survey and information from Land Office. Realisations corresponding to original concept and these whose actual state isn't compliant were registered by execution of the comparison. Results of the diploma thesis serve as actual summary of elements fulfilling or not fulfilling designed final state form and also as fundament for this situation's improvement.

Keywords: elementary land consolidation, complex land consolidation, plan of collective equipment, land office, cadastral, realisation, measures

Obsah

1. ÚVOD	12
2. CÍL PRÁCE	13
3. LITERÁRNÍ REŠERŠE	14
3.1 Pozemkové úpravy	14
3.2 Cíle a důvody zahájení pozemkových úprav	15
3.3 Historie pozemkových úprav	16
3.3.1 Období feudalismu	16
3.3.2 Období Marie Terezie a Josefa II.	16
3.3.3 Období scelování pozemků	17
3.3.4 Období po vzniku Československé republiky	17
3.3.5 Období 1949 – 1989	18
3.3.6 Období po roce 1989	18
3.4 Předmět a obvod pozemkových úprav	19
3.4.1 Předmět pozemkových úprav	19
3.4.2 Obvod pozemkových úprav	19
3.5 Formy pozemkových úprav	19
3.5.1 Jednoduché pozemkové úpravy	19
3.5.2 Komplexní pozemkové úpravy	20
3.6 Účastníci pozemkových úprav	20
3.6.1 Vlastníci pozemků	20
3.6.2 Obec	21
3.6.3 Stavebník	21
3.6.4 Další účastníci	21
3.7 Podklady pro pozemkové úpravy	22
3.8 Financování pozemkových úprav	23
3.8.1 Vývoj financování pozemkových úprav	25
3.9 Průběh pozemkových úprav	25
3.9.1 Zahájení pozemkových úprav	26
3.9.2 Úvodní jednání	27
3.9.3 Soupis a ocenění nároků vlastníků	27
3.9.4 Návrh pozemkových úprav	28
3.9.5 Rozhodnutí o pozemkové úpravě	29
3.9.6 Zápis pozemkové úpravy do katastru nemovitostí	30
3.9.7 Péče o zrealizovaná opatření	30
3.10 Plán společných zařízení	30
3.11 Přehled navrhovaných opatření	32
3.11.1 Opatření ke zpřístupnění pozemků	32

3.11.2	Opatření proti erozi	33
3.11.3	Vodohospodářská opatření	35
3.11.4	Opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí	37
3.12	Schválení a realizace plánu společných zařízení	39
4.	CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ÚZEMÍ	40
4.1	Okres Pardubice	40
4.2	Jednotlivá katastrální území	41
4.2.1	Katastrální území Časy	41
4.2.2	Katastrální území Chýšť	42
4.2.3	Katastrální území Rohoznice	42
4.2.4	Katastrální území Starý Máteřov	43
4.2.5	Katastrální území Úhřetická Lhota	43
5.	METODIKA	44
5.1	Výběr řešeného území	44
5.2	Podklady	44
5.3	Terénní šetření a fotodokumentace	44
5.4	Zpracování získaných dat v programech	45
6.	SOUČASNÝ STAV ŘEŠENÉ PROBLEMATIKY	46
6.1	Stav pozemkových úprav v okrese Pardubice	46
6.2	Stav KPÚ vybraných katastrálních území	48
6.2.1	KPÚ katastrálního území Časy	48
6.2.2	KPÚ katastrálního území Chýšť	53
6.2.3	KPÚ katastrálního území Rohoznice	65
6.2.4	KPÚ katastrálního území Starý Máteřov	72
6.2.5	KPÚ katastrálního území Úhřetická Lhota	78
7.	VÝSLEDKY A PŘÍNOS PRÁCE	85
7.1	Navržená a zrealizovaná opatření plánů společných zařízení	85
7.2	Realizační činnost katastrálních území	92
7.3	Zhodnocení uskutečněných realizací	94
7.4	Financování pozemkových úprav	94
7.5	Katalog společných zařízení pozemkových úprav	95
8.	DISKUSE	97
9.	ZÁVĚR	99
10.	PŘEHLED LITERATURY A POUŽITÝCH ZDROJŮ	100
11.	SEZNAM FOTOGRAFIÍ, OBRÁZKŮ A TABULEK	109
12.	SEZNAM PŘÍLOH	113

Přehled použitých zkratk

BPEJ – bonitovaná půdně ekologická jednotka

ČSÚ – Český statistický úřad

ČVUT – České vysoké učení technické

FAO – Food And Agriculture Organization Of The United Nations

HTÚP – hospodářsko-technické úpravy

IP – interakční prvek

JPÚ – jednoduchá pozemková úprava

JZD – jednotná zemědělská družstva

K. Ú. – katastrální území

KPÚ – komplexní pozemková úprava

LBC – lokální biocentrum

LBK – lokální biokoridor

LÚSES – lokální územní systém ekologické stability

MZE – Ministerstvo zemědělství

NKÚ – Nejvyšší kontrolní úřad

NRBC – nadregionální biocentrum

OP – operační program

PF ČR – Pozemkový fond České republiky

PRV – Program rozvoje venkova

PSZ – plán společných zařízení

PÚ – Pozemkový úřad

RBC – regionální biocentrum

RBK – regionální biokoridor

SAPARD – speciální akční program pro předvstupní pomoc v oblasti zemědělství a rozvoje venkova / speciální předvstupní program pro zemědělství a rozvoj venkova

SFŽP – Státní fond životního prostředí

SPÚ – Státní pozemkový úřad

ÚSES – územní systém ekologické stability

VPS – Všeobecná pokladní správa

VÚMOP – Výzkumný ústav meliorací a ochrany půd

ŽP – životní prostředí

1. ÚVOD

Krajina není stálá. Probíhají zde nepřetržité proměny, často i velkého rozsahu. Změny, ke kterým v krajině dochází, by však pro lepší pochopení měly být vnímány ve spojitosti s vývojem společnosti, stavební činnosti, řemesel, průmyslu a hospodaření (Lokoč et Lokočová, 2010). Konkrétně na krajinu České republiky měly značný vliv především transformace politiky a hospodářství. Důsledkem obdělávání rozsáhlých půdních bloků tak bylo zrušení polních cest, původních liniových prvků a jiných složek krajiny (MZe, 2010).

Nejoptimálnější způsob odstranění stavu vzniklého z výše uvedených příčin jsou právě pozemkové úpravy, jež mohou být označeny za tzv. „projekty krajinného inženýrství“ (MZe, 2010). Podle Státního pozemkového úřadu bylo v České republice k 31. 12. 2015 ukončeno 1 993 komplexních pozemkových úprav a 2 800 jednoduchých pozemkových úprav (SPÚ, 2016). Zdařilost provedení ukončených pozemkových úprav však nelze určit jednoduše. Existují totiž společná zařízení, jejichž funkčnost je zřejmá ihned a naopak zařízení, u kterých je nutno počkat s hodnocením nějakou dobu po realizaci. Typickým zástupcem první skupiny jsou polní cesty, jež zpřístupní pozemky prakticky okamžitě po dokončení. Do druhé skupiny pak řadíme zejména biokoridory, biocentra, revitalizace toků, zatravnění či zalesnění, jejichž přínos se projeví až po delší době (Vlasák et Bartošková, 2007).

Snahou diplomové práce je provést hodnocení a dokumentaci současného stavu prvků plánu společných zařízení zrealizovaných v rámci komplexních pozemkových úprav 5 katastrálních území okresu Pardubice. Práce tak doplňuje soubor doposud zpracovaných diplomových prací tohoto tématu týkajících se ostatních okresů České republiky, čímž by mělo být dosaženo ucelenějšího přehledu poskytujícího podklad pro zefektivnění realizace a péče o prvky. V neposlední řadě budou zjištěné údaje o zrealizovaných prvcích zapsány do internetového Katalogu společných zařízení pozemkových úprav, odkud budou veškeré informace veřejně přístupné.

2. CÍL PRÁCE

Cílem diplomové práce je zpracovat studii hodnotící současný stav prvků plánu společných zařízení realizovaných na základě projektové dokumentace vytvořené při procesu komplexních pozemkových úprav v 5 katastrálních územích okresu Pardubice. Podkladem pro srovnání budou především plány společných zařízení a terénní průzkum. Tímto bude zaznamenána realita stavu prvků plánu společných zařízení, jejich nedostatky a změny oproti původním plánům, což může posloužit jako materiál pro ponaučení a následné kroky k lepšímu.

3. LITERÁRNÍ REŠERŠE

3.1 Pozemkové úpravy

Pozemkovými úpravami se rozumí proces, během kterého jsou pozemky prostorově a funkčně uspořádány, scelovány či děleny a především zpřístupněny. Současně je řešeno jejich vhodné využití a vyrovnání hranic. Smyslem provádění těchto činností je zejména zajištění podmínek umožňujících racionální hospodaření vlastníků půdy a současně uspokojení veřejného zájmu (zákon č. 139/2002 Sb. o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně zákona č. 229/1991 Sb. o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, v platném znění; dále jen zákon č. 139/2002 Sb.)

Jedná se o soubor aktivit, při kterých dochází k navržení a přepracování vlastnické struktury pozemků. Záměrem realizace těchto úprav je nové rozmístění pozemků a s tím související odpovídající hospodaření na zemědělské půdě (Pašakarnis et Maliene, 2010). Současně pozemkové úpravy směřují ke zlepšení cestní sítě, systému vodního hospodářství a podporují vznik příhodnějších krajinných podmínek daného území (Sonnenberg, 2002).

Pozemkové úpravy jsou považovány za formu krajinného plánování, která prostřednictvím řady legislativních, biotechnických a organizačních opatření směřuje k optimálnímu využití a ochraně krajiny (Sklenička, 2003).

Kromě toho jsou tyto úpravy chápány jako nástroj vedoucí ke (Kyselka et al., 2011):

- správnému uspořádání vlastnických práv
- renovaci katastrálního operátu
- novému rozvržení krajiny, její tvorbě a ochraně.

Pozemkové úpravy slouží k odstranění negativních dopadů fragmentace (FAO, 2008) a současně napomáhají ke zlepšení stavu životního prostředí, ochraně půdy a zvýšení ekologické stability (Kadlec et al., 2014). Realizace pozemkových úprav probíhá za účelem zlepšení stavu venkovských oblastí (Cay et Iscan, 2004), kde mají zřetelný vliv na trh s půdou a podílí se na boji proti vyhlazení těchto lokalit (Miranda et al., 2006). Dochází k multifunkčnímu rozvoji venkova odrážejícím se

například v nárůstu místního rekreačního využití a cestovního ruchu (Kapidura et al., 2014). Mimo výše uvedeného je přínosem provedení pozemkových úprav snížení poměru fixních nákladů na jednotku plochy a eventualita využití kvalitnější technologie, což vede k nárůstu produktivity a efektivity hospodaření na daných pozemcích (Lerman et Cimpoeș, 2006). Právě možnost obhospodařování pomocí účinnějších strojů a racionální využití půdy je častým očekáváním zemědělců vstupujících do procesu pozemkových úprav (Coelho et al., 1996).

3.2 Cíle a důvody zahájení pozemkových úprav

Mezi základní cíle pozemkových úprav patří (Batysta et al., 2014):

- navrácení vztahu člověka k zemědělské půdě a krajině
- zajištění předpokladu pro odpovídající způsob hospodaření na zemědělských plochách
- podpora trhu s půdou ve prospěch zemědělství
- péče o zemědělskou půdu
- nárůst ekologické stability, biodiverzity a obnova původního vzhledu krajiny
- zlepšení schopnosti krajiny zadržovat vodu a snížení nepříznivých dopadů povodní.

Pozemkový úřad, rozhodující o zahájení pozemkových úprav, se může během tohoto kroku setkat s následujícími případy (Vlasák et Bartošková, 2007):

- přijetí žádostí od vlastníků nadpoloviční výměry zemědělské půdy v katastrálním území
- stavba dálnic, železničních tratí či průmyslových oblastí, kdy smyslem pozemkové úpravy je snížit negativní vliv realizací na okolí
- snaha o ujasnění a přerovnání vlastnických vztahů k pozemkům na základě obnovy katastrálního operátu
- oblast s nedokončeným přidělovým nebo scelovacím řízením, kde jsou záznamy o pozemcích a vlastnických právech k nim v katastrofálním stavu a znemožňují jakýkoli příznivý rozvoj daného území
- území s vysokým počtem jednoduchých pozemkových úprav provedených po roce 1990, kdy za účelem umožnění původním majitelům hospodařit na

vrácených pozemcích, jim byly určeny pozemky náhradní. Tyto změny však nebyly řádně zaznamenány do katastru nemovitostí

- výskyt nepřístupných pozemků nebo pozemků nežádoucího tvaru (úzké, protáhlé, trojúhelníkové, rozdělené vodním tokem či cestou)
- úsilí o protipovodňovou a protierozní ochranu
- vidina obce kladného výsledku pozemkové úpravy získaná ze zkušenosti přilehlého katastrálního území.

3.3 Historie pozemkových úprav

Počátky zeměměřičství a pozemkových úprav sahají do dob starého Egypta. Ovšem první dochované prameny zabývající se uspořádáním půdy pro zemědělskou činnost pochází ze starověkého Říma. Již v 5. století př. n. l. bylo ve starém Římě využívané pozemkové právo a fungovala pozemková politika (Maršíková et Maršík, 2007).

Pozemkové úpravy, jejichž hlavním smyslem bylo zpočátku především scelit rozptýlené zemědělské pozemky a lesy, byly na našem území prvně zaznamenány teprve ve druhé polovině 19. století (Drobník, 2007).

3.3.1 Období feudalismu

Zakládání zemědělských sídlišť v souvislosti s osidlováním a kolonizací na našem území lze označit za počátky pozemkových úprav u nás. Tzv. lokátor měl za úkol výběr místa, způsob zastavění vsi, určení výměry a rozdělení půdního fondu na lány, stanovení hranic pozemků a další práce. Z hlediska organizace a kvality tehdejších činností, lze považovat provedené úpravy za nejpodstatnější část vývoje pozemkových úprav v období od 12. do 19. století (Burian et al., 2011).

3.3.2 Období Marie Terezie a Josefa II.

Pod vlivem stále rostoucích nepokojů mezi feudály a poddanými dala Marie Terezie za úkol dvornímu radovi Františku Antonínu Raabovi vytvořit návrh aboliční soustavy pro území Čech a Moravy. Účelem soustavy bylo přidělit panskou půdu, hospodářská stavení a dobytek poddaným do nájmu za peněžní nebo naturální dávky. Proces zavádění aboliční soustavy byl však zastaven Josefem II., který roku 1781 vydal patent o zrušení nevolnictví. Další předpis významný nejen v oblasti sociální byl v tomto období patent o zrušení roboty vydaný roku 1848 (Burian et al., 2011).

Zrušením roboty bylo umožněno rozdělení dědictví na několik potomků či odprodej části pozemků. Tím narostla jejich roztržitost, zmenšila se velikost a v některých případech k nim dokonce vlastníci nebo uživatelé ztratili přístup (Maršíková et Maršík, 2007). Nejednotnost pozemků byla také značně ovlivněna výstavbou technických děl, jako jsou železnice, silnice či regulací vodních toků apod. (Burian et al., 2011).

Právě v této době byly pozemkové úpravy naléhavě potřeba. Zejména ke zlepšení struktury půdní držby takovýchto široce fragmentovaných a malých pozemků (FAO, 2004).

3.3.3 Období scelování pozemků

Jedním z možných řešení problematiky roztržitosti pozemků bylo jejich scelování. Prvním průkopníkem tohoto procesu byl František Skopalík, na základě jehož iniciativy bylo v roce 1856 navrženo první dobrovolné scelování (Burian et al., 2011). Zákonné ukotvení přišlo v roce 1883 vydáním říšského rámcového zákona o scelování hospodářských pozemků. Zákon byl přijat na Moravě a ve Slezsku, avšak v Čechách takový úspěch neměl. Zde mohlo probíhat scelování pouze dobrovolné se souhlasem všech vlastníků půdy v obci (Maršíková et Maršík, 2007).

Později, na základě vládního nařízení z roku 1939 o scelování hospodářských pozemků a jiných úpravách pozemkové držby č. 171/40 Sb., byl zaveden proces scelování úřední formou také v Čechách (Němec et al., 2011).

Scelovací proces spočíval ve vytvoření rozsáhlých pozemků vhodných tvarů a zároveň uskutečnění společných zařízení (polních cest, úprav vodních toků apod.) (Maršíková et Maršík, 2007).

3.3.4 Období po vzniku Československé republiky

Z důvodu snahy zlepšit chaotický stav výroby v zemědělství a držbu zemědělské půdy byly po roce 1918 v Československé republice přijaty tyto zákony (Maršíková et Maršík, 2007):

- záborový zákon č. 215/1919 Sb., na základě kterého byly zabrány pozemky nad 150 hektarů zemědělské půdy a 250 hektarů veškeré půdy
- přidělový zákon č. 81/1920 Sb., jehož obsahem byly podmínky přidělu pozemků drobným zemědělcům a jiným zájemcům

- náhradový zákon č. 329/1920 Sb. určující pravidla výpočtu náhrad, které budou vráceny vlastníkům zabraných pozemků.

3.3.5 Období 1949 – 1989

Po prosazení zákona č. 69/1949 Sb. o jednotných zemědělských družstvech byla za účelem socialistické zemědělské velkovýroby na našem území tato družstva postupně zakládána (Burian et al., 2011). Dále byly přijaty vzorové stanovy JZD č. 40/1953 Ú. l., které spolu s výše uvedeným předpisem tvořily základ k řízenému sdružení pozemků, kdy výrobní prostředky měly být odevzdány do vlastnictví družstva. To vše však proběhlo pod vlivem značného tlaku (Maršíková et Maršík, 2007).

Původní majitelé takto zkolektivizované půdy přes uvedené skutečnosti však nikdy neztratili formální vlastnické právo (Hartvigsen, 2013).

Pozemkové úpravy byly v tomto období realizovány podle zákona č. 47/1948 Sb. o některých technicko-hospodářských úpravách pozemků (tzv. scelovací zákon) (Němec et al., 2011). Nicméně, uvedený zákon byl později nahrazen jinými předpisy – Směrnicí k provádění hospodářsko-technických úprav; nařízením č. 47/1955 Sb. o opatření v oboru HTÚP a prováděcí vyhláškou ministerstva zemědělství č. 212/1955 Sb. (Maršíková et Maršík, 2007).

Během let 1960 až 1972 se obraz krajiny vlivem tehdejších lidských činností změnil do podoby, kterou v podstatě známe nyní. V průběhu následujících let pokračovala intenzifikace zemědělství a nastaly další neřízené a neodborné zásahy člověka do krajinné struktury, v důsledku kterých vznikly rozsáhlé pozemkové bloky půdy (Burian et al., 2011).

3.3.6 Období po roce 1989

Po roce 1989 byly pozemkové úpravy zacíleny mimo jiné na zajištění odpovídajících podmínek pro hospodaření samotných vlastníků půdy, avšak nově také na ochranu životního prostředí (Drobník, 2007).

Hlavním zájmem bylo odstranit všechny negativní pozůstatky komunistické éry a vést vztah člověka k půdě jiným směrem. Od roku 1989 tak došlo v oblasti půdní držby k velmi podstatným změnám. Proběhla pozemková reforma, jejímž přínosem byla opětová nadřazenost vztahů vlastnických nad vztahy uživatelskými. Formou restitucí byla odstartována snaha vyřešit problematiku půdy odňaté během

komunistického režimu a dále docházelo k novému vytyčení hranic pozemků zničených v uplynulých letech (Burian et al., 2011).

Vlivem rozsáhlých změn v politickém prostředí po roce 1990 bylo nutné přijetí nových právních předpisů zabývajících se pozemkovými úpravami. V roce 1991 došlo k vydání prvního zákona o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech č. 284/1991 Sb., který následně vystřídal současně platný zákon č. 139/2002 Sb. (Maršíková et Maršík, 2007).

3.4 Předmět a obvod pozemkových úprav

3.4.1 Předmět pozemkových úprav

Jako předmět pozemkových úprav jsou označovány pozemky zařazené do obvodu pozemkových úprav. Nepřihlíží se přitom na způsob, kterým byly pozemky doposud využívány ani na vztahy vlastníků nebo uživatelů k těmto pozemkům (zákon č. 139/2002 Sb.).

3.4.2 Obvod pozemkových úprav

Obvod pozemkových úprav je území zasažené procesem pozemkových úprav, přičemž jde o jedno nebo více celků v rámci jednoho katastrálního území (zákon č. 139/2002 Sb.).

Obvod je určen příslušným pozemkovým úřadem s ohledem na nároky vlastníků pozemků, příslušné obce a katastrálního úřadu. Pozemky v zastavěném území a zastavitelných plochách se do tohoto obvodu běžně nezahrnují, nicméně v některých případech je to na základě svolení vlastníků možné (Kyselka et al., 2011).

Ke konečnému upřesnění obvodu pozemkových úprav dochází až prostřednictvím zaměření skutečného stavu v terénu (Podhrázká et al., 2006).

3.5 Formy pozemkových úprav

3.5.1 Jednoduché pozemkové úpravy

Jednoduché pozemkové úpravy se využívají zejména v případě dvou potřeb, a to hospodářských (urychlení scelení pozemků či zpřístupnění pozemků) nebo ekologických (místní protierozní či protipovodňové opatření). Forma jednoduché pozemkové úpravy může být také zvolena, pokud je řešena jen část katastrálního

území nebo v nutnosti upřesnění a rekonstrukce přidělu půdy. Při realizaci této formy pozemkové úpravy nemusí být vytvářen plán společných zařízení (zákon č. 139/2002 Sb.)

Jednoduchá pozemková úprava zpravidla vyřeší jen část celkové problematiky daného území. Přestože v katastrálním území proběhne, tak není vyloučena následná komplexní úprava (Drobník, 2007).

Jednoduchá pozemková úprava mívá většinou pouze jeden nebo několik málo cílů, které se nesoustředí na širší územní vztahy a veřejné zájmy. Její podstatou je vytvořit podmínky pro výkonné hospodaření než proběhne realizace komplexní pozemkové úpravy (Němec et al., 2011).

3.5.2 Komplexní pozemkové úpravy

Komplexní pozemková úprava je považována za nejúčinnější a zároveň nejobtížnější formu pozemkových úprav (Němec et al., 2011). Oproti jednoduchým pozemkovým úpravám tato forma umožňuje s větší pravděpodobností plnit zákonný cíl a účel celého procesu (Drobník, 2007).

V průběhu komplexních pozemkových úprav se většinou řeší celé katastrální území (kromě zastavěného území) a současně také zpřístupnění pozemků, jejich protierozní ochrana, vodohospodářská opatření a ekologická stabilita (Batysta et al., 2014).

Uvedené formy pozemkových úprav se dále liší například v nárocích, které jsou na ně kladeny, finančním zatížením nebo průběhem správního řízení (Skřivanová et Drahoňovská, 2011).

3.6 Účastníci pozemkových úprav

Mezi přímé účastníky procesu pozemkových úprav řadíme vlastníky pozemků, obec a stavebníka (Kyselka et al., 2011).

3.6.1 Vlastníci pozemků

Vlastníci pozemků jsou osoby, jejichž majetkem jsou pozemky spadající do obvodu pozemkových úprav nebo jiné právnické či fyzické osoby s právy ovlivněnými pozemkovými úpravami (Kyselka et al., 2011). Pro období realizace

pozemkových úprav je z řad vlastníků pozemků zvolen tzv. sbor zástupců suplující vlastníky a hájící jejich zájmy v řadě kroků procesu. Sbor zástupců se například účastní vytvoření návrhu pozemkových úprav, sděluje své připomínky během řízení a po odsouhlasení návrhu se podílí na jeho realizaci (Drobník, 2007).

3.6.2 Obec

Obec bývá ve většině případů žadatelem o pozemkovou úpravu a po jejím ukončení se stává vlastníkem společných zařízení. Do této kategorie jsou současně zahrnuty i obce, jejichž územní obvod je v sousedství s pozemky patřícími do obvodu pozemkových úprav (Kyselka et al., 2011).

Obec může během procesu pozemkových úprav vystupovat jako vlastník nebo samosprávný orgán (Vlasák et Bartošková, 2007).

3.6.3 Stavebník

Stavebník je účastníkem pozemkové úpravy v případě jejího zahájení stavební činností. Povinnost úhrady nákladů souvisejících s pozemkovou úpravou následně spadá, s ohledem na rozsah území zasaženého stavbou, na stavebníka (Kyselka et al., 2011).

Příkladem zahájení pozemkových úprav stavební činností je stavba dálnic, železničních koridorů nebo průmyslových oblastí. Před provedením tohoto druhu pozemkových úprav je ovšem nutné zhodnocení vlivu realizace a provozu uvedených staveb (Vlasák et Bartošková, 2007).

Pokud některý z účastníků řízení nebyl dohledán, volí se tzv. opatrovník zastupující jeho zájmy. V běžné praxi je většinou za opatrovníka určena obec (Burian et al., 2011).

3.6.4 Další účastníci

Kromě přímých účastníků se pozemkové úpravy týkají také jiných subjektů, jako jsou dotčené orgány státní správy (zejména pozemkové úřady, katastrální úřady a pozemkový fond); zpracovatelé; správci a provozovatelé inženýrských sítí; správci komunikací, lesů a vodních toků; občanská sdružení; spolky a zájmové organizace (Vlasák et Bartošková, 2007).

3.7 Podklady pro pozemkové úpravy

Podklady využívané během procesu pozemkových úprav lze členit do mnoha kategorií. Jednou z možností jejich dělení je (Skřivanová et Drahoňovská, 2011):

- a) základní geodetické a majetkoprávní podklady
- b) mapové podklady
- c) podklady územního plánování.

Zajištění těchto materiálů je úkolem pozemkového úřadu nebo samotného zhotovitele návrhu pozemkových úprav (Kyselka et al., 2011).

Výsledkem provádění pozemkových úprav je kromě jiného výměna vlastnických práv pozemků. K tomuto kroku jsou potřebné podklady vysoké kvality, které má k dispozici katastrální úřad. Aby bylo zajištěno dostatečné ověření správnosti těchto údajů, žádost o jejich poskytnutí zašle pozemkový úřad tomuto úřadu rok před zahájením komplexních pozemkových úprav (Němec et al., 2011).

Do skupiny základních geodetických a majetkoprávních podkladů řadíme především údaje z katastru nemovitostí (Skřivanová et Drahoňovská, 2011).

Katastrální operát se skládá ze (Němec et al., 2011):

- souboru geodetických informací
- souboru popisných informací
- operátu evidence nemovitostí
- údajů pozemkového katastru, pozemkových knih a informací o scelovacím a přidělovém řízení.

Podstatou prvního zmíněného souboru je katastrální mapa. Druhý pak zahrnuje data o katastrálních územích, parcelách, stavbách, bytech, nebytových prostorech, vlastnicích, právních vztazích, právech a dalších skutečnostech (Skřivanová et Drahoňovská, 2011).

Mezi mapové podklady patří (Vlasák et Bartošková, 2007):

- katastrální mapa
- mapy zjednodušené evidence
- mapy středních měřítek (státní mapa odvozená 1 : 5 000, Základní báze geodetických dat)
- historické mapy (Císařské otisky, I., II. a III. vojenské mapování)
- mapa zaměření skutečného stavu
- ortofotomapa nebo historické letecké snímky.

Podklady územního plánování jsou aplikovány zejména za účelem navržení plánu společných zařízení a vypracování nového uspořádání pozemků (Skřivanová et Drahoňovská, 2011). Do této kategorie řadíme politiku územního rozvoje, územně analytické podklady, územní studii, platnou urbanistickou studii, územní generely, územní prognózy, územně technické podklady, zásady územního rozvoje, územní plán a regulační plán (Kyselka et al., 2011).

Vyjma předchozích pramenů lze během zpracování pozemkových úprav čerpat také z tzv. oborových podkladů zaměřených na konkrétní oblast. Příkladem může být stanovisko orgánů státní správy (katastrálního úřadu, stavebního úřadu, úřadu územního plánování, orgánu ochrany životního prostředí, orgánu ochrany zemědělského půdního fondu a dalších) nebo informace z různých oborů ochrany přírody, ÚSES, NATURA 2000 či krajinných programů (Vlasák et Bartošková, 2007).

3.8 Financování pozemkových úprav

Pozemkové úpravy v České republice jsou hrazeny státem. Vlastníci pozemků zahrnutých do procesu pozemkových úprav, popřípadě jiní účastníci se na jejich financování obvykle nepodílí. Toto pravidlo vychází z názoru, že stát nese odpovědnost za katastrofální stav půdní držby, a proto by měl tuto situaci sám vyřešit prostřednictvím restitucí a pozemkových úprav (Kaulich, 2013).

Náklady na pozemkové úpravy lze rozdělit do dvou skupin (Vitikainen, 2004):

- a) náklady související s přípravami a návrhem pozemkových úprav (například mzdy zaměstnanců pozemkových úřadů)

b) náklady na samotné uskutečnění plánovaných pozemkových úprav (například náklady na vybudování cestní nebo odvodňovací sítě).

Zdroje umožňující provádění pozemkových úprav v České republice jsou rozčleněny takto (Burian et al., 2011; SFŽP, 2015):

a) státní rozpočet

- Všeobecná pokladní správa
- speciální konto zaměřené na protipovodňová opatření

b) zdroj Evropské unie

- Program rozvoje venkova – osa I, opatření 1.4 pozemkové úpravy
- Operační program Životní prostředí – osa 4, ochrana a péče o přírodu a krajinu, 4.3 - posílit přirozené funkce krajiny

c) Ředitelství silnic a dálnic

d) Pozemkový fond ČR

e) ostatní zdroje.

Státní finance jsou obvykle použity na úhradu (Skořepa et Švehla, 2000):

- geodetických prací
- nákladů souvisejících s přípravou a zpracováním návrhu
- nákladů vynaložených na aktivity přispívající ke zpřístupnění pozemků, ochraně půdy a složek životního prostředí v krajině.

Finance poskytnuté Evropskou unií jsou alokovány zejména na opatření ekologické a technické povahy. Největší část těchto prostředků jde na obnovu cestní sítě (Kaulich, 2013).

Prostředky potřebné zejména pro katastrální území, kde nebylo dokončeno scelovací nebo přidělové řízení jsou čerpány přednostně z Pozemkového fondu ČR (Vlasák et Bartošková, 2007).

3.8.1 Vývoj financování pozemkových úprav

Vývoj financování pozemkových úprav, výši poskytnutých finančních prostředků a jejich zdroje zobrazuje **tabulka č. 1**.

Tab. č. 1 Přehled zdrojů financování pozemkových úprav a výše poskytnutých částek (v mil. Kč). (upravila Kolářová dle NKÚ, 2015)

Zdroj	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Celkem
VPS	663	800	630	700	697	611	699	674	5 474
PRV	0	400	919	507	436	317	415	1 390	4 384
PF ČR/SPÚ	153	243	218	346	309	373	51	53	1 746
Ostatní	420	182	229	162	178	273	7	*	1 451
Celkem	1 236	1 625	1 996	1 715	1 620	1 574	1 172	2 117	13 055

*Poznámka: * údaj nebyl v době kontroly k dispozici*

Ze státního rozpočtu – Všeobecné pokladní správy bylo čerpáno 42 %; Programu rozvoje venkova 34 %; bývalého Pozemkového fondu ČR a současného Státního pozemkového úřadu 13 % a z ostatních zdrojů 11 % celkových výdajů na pozemkové úpravy za rok 2007 – 2014 (NKÚ, 2015).

3.9 Průběh pozemkových úprav

Podle obtížnosti proces pozemkových úprav probíhá obvykle 3 – 5 let, přičemž je tvořen několika vzájemně propojenými fázemi (Skřivanová et Drahoňovská, 2011). Samotná realizace navržených opatření následně může trvat několik až desítky let (Sklenička, 2003).

Způsob provedení pozemkových úprav závisí na různých faktorech působících v dané zemi, jako jsou například sociální a ekonomické podmínky, administrativní zvyklosti, existující legislativní rámec, charakter krajiny a převažující způsob jejího využití (FAO, 2004). Pro kladný výsledek procesu pozemkových úprav je však potřebná vůle vlastníků vstoupit do projektu a zároveň ochota obětovat svůj čas, popřípadě finanční prostředky (Dijk, 2007). Poučení ze západních zemí například ukázala, že pro pozemkové úpravy je naprosto nezbytná účast, která je

ovšem úspěšná zejména tam, kde jsou zúčastněné strany přímo součástí rozhodovacího procesu (Riddell et Rembold, 2002).

Tvorba návrhu pozemkové úpravy spočívá v těchto krocích:

- přípravné práce,

během kterých pozemkový úřad zvolí katastrální území, určí cíle a zásady provádění pozemkové úpravy a posoudí nutnost aktualizace bonitované půdně ekologické jednotky (Dumbrovský et al., 2000). Kromě těchto činností jsou kompletovány a zhodnoceny dostupné materiály o území a následně je svoláno úvodní jednání (Podhrázská et al., 2006).

- průzkumné práce,

jejichž hlavním cílem je ověření získaných podkladů a porovnání se skutečným stavem v terénu. Pro vyšší kvalitu výstupů z terénního průzkumu je vhodné zjištěné informace projednat s místním znalcem (Dumbrovský et al., 2000). Dále je v této fázi započata spolupráce s obecním úřadem, sborem zástupců a samotnými vlastníky pozemků (Podhrázská et al., 2006).

- rozborové a projekční práce

zahrnující rozbor přírodních podmínek území, cestní sítě, ekologické stability a hospodářského využití území. Skladba projekčních prací, představujících nejdůležitější část návrhu, je stanovena podle druhu pozemkové úpravy (Podhrázská et al., 2006).

3.9.1 Zahájení pozemkových úprav

Zahájení pozemkové úpravy je v kompetenci pozemkového úřadu. Ten rozhodne o jejím začátku na základě přijatých žádostí, které však v některých opodstatněných případech nejsou nutné. Občanům je následně zahájení pozemkových úprav sděleno formou veřejné vyhlášky vyvěšené na úřední desce pozemkového úřadu a obcí, jejichž územních obvodů se pozemkové úpravy týkají. Informace je současně poskytnuta příslušnému katastrálnímu úřadu, orgánu územního plánování, stavebnímu úřadu, orgánu ochrany zemědělského půdního fondu, orgánu ochrany přírody, vodohospodářskému orgánu, orgánu státní správy lesů a dalším, pokud je to žádoucí. Dotčené úřady mají následně povinnost do 30 dnů určit podmínky k ochraně zájmů podle zvláštních právních předpisů (zákon č. 139/2002 Sb.).

Následným úkolem pozemkového úřadu je vyhlášení výběrového řízení na zpracovatele pozemkových úprav. Obsahem jeho práce je mimo jiné kompletace podkladů, získání údajů o stavu území z různých hledisek (zemědělství, doprava, ochrana půdy, vody, vlastnické a nájemní vztahy) a také vytvoření prvního návrhu plánu společných zařízení (Vlasák et Bartošková, 2007).

Ukončení procesu pozemkových úprav může nastat v případě, kdy zanikla příčina, pro které byly pozemkové úpravy zahájeny nebo se vyskytly komplikace neumožňující jejich pokračování (Pekárek et Průchová, 2004).

3.9.2 Úvodní jednání

Úvodní jednání vzniká z podnětu pozemkového úřadu pozváním účastníků a jiných osob vlastnicích pozemky v předpokládaném obvodu pozemkových úprav (zákon č. 139/2002 Sb.). Ti jsou vyzváni k účasti prostřednictvím veřejné vyhlášky a zaslání písemné pozvánky. Jejich povinností je naopak doložit listiny potvrzující vlastnická či jiná práva k pozemkům, se kterými disponují (Vlasák et Bartošková, 2007).

Jednání většinou probíhá v obecním úřadě nebo jiných veřejných prostorech obce. Náklady vynaložené na úvodní jednání hradí pozemkový úřad (Němec et al., 2011).

Smyslem úvodního jednání je poskytnout zúčastněným informace o formě, účelu a předpokládaném obvodu pozemkových úprav. Kromě toho je řešeno určení způsobu stanovení nároků vlastníků (zákon č. 139/2002 Sb.)

Zpracovatel pozemkových úprav představí plánovaný harmonogram činností, první návrh plánu společných zařízení a zároveň objasní účastníkům důležitost realizace pozemkových úprav (Vlasák et Bartošková, 2007).

3.9.3 Soupis a ocenění nároků vlastníků

Hlavním cílem tvorby soupisu nároků vlastníků je zaznamenat, jaké pozemky vlastníci vkládají do pozemkových úprav a na základě toho poté určit tomu odpovídající náhradní pozemek pro případ jejich záměny (Drobník, 2007).

Pozemkový úřad má povinnost zajistit zpracování soupisu nároků vlastníků na základě ceny, výměry, vzdálenosti a druhu pozemků s ohledem na okolnosti vycházející ze zástavního práva, předkupního práva a věcného břemene. Sbor zástupců má možnost zúčastnit se zpracování soupisu nároků vlastníků. Výsledný

soupis nároků vlastníků je dále poskytnut k nahlédnutí na místně příslušném obecním úřadě a zaslán vlastníkům pozemků. Ti mají právo podat námitky, o kterých je následně jednáno se sborem zástupců nebo katastrálním úřadem. Závěr projednání podaných námitek je odeslán vlastníkům (zákon č. 139/2002 Sb.).

Soupisy nároků jsou zpracovány pro všechny pozemky, které jsou buď celé, nebo jen z části řešeny v rámci pozemkové úpravy. Nejdůležitějšími podklady jsou list vlastnictví a nabývací listina vlastníků. Kromě toho se také vychází ze souboru popisných informací (Němec et al., 2011).

Pro ocenění zemědělského pozemku se vychází z bonitované půdně ekologické jednotky (zákon č. 139/2002 Sb.). Bonitovaná půdně ekologická jednotka poskytuje informace o půdních a klimatických podmínkách typických pro daný pozemek z hlediska klimatického regionu, hlavní půdní jednotky, sklonitosti a expozice, skeletovitosti a hloubky půdy (vyhláška č. 327/1998 Sb.). Využívaným právním předpisem je v průběhu ocenění cenový předpis zpracovaný ministerstvem financí, jehož součástí jsou aktuální BPEJ a jejich ceny (Němec et al., 2011).

3.9.4 Návrh pozemkových úprav

Návrh pozemkových úprav je vypracován samotným pozemkovým úřadem nebo subjektem, který je tímto úřadem určen. Předpokládá se také spolupráce s dotčenými správními úřady a správci podzemních a nadzemních zařízení, kteří poskytnou potřebné údaje (zákon č. 139/2002 Sb.).

Činnosti nezbytné pro získání dokumentů sloužících jako podklad návrhu pozemkových úprav jsou (Drobník, 2007):

- detailní průzkum terénu zahrnutého do obvodu pozemkových úprav se zaměřením na aktuální využívání pozemků, vyznačení jejich hranic, stav komunikací, přístupnost pozemků a další aspekty. Současně průzkum kontroluje nesrovnalosti mezi reálným stavem v terénu a zaznamenaným v katastru nemovitostí
- určení předmětů, které budou trvalou součástí souboru geodetických informací katastru nemovitostí i po dokončení pozemkových úprav. Cílem tohoto kroku je zpřesnění obvodu pozemkových úprav a skupiny účastníků řízení
- stanovení průběhu hranic pozemků, jehož se účastní zástupci obcí, katastrálního úřadu a vlastníci pozemků

- vytvoření plánu společných zařízení.

Plán společných zařízení je zaslán dotčeným orgánům státní správy za účelem získání stanoviska z jejich strany, sboru zástupců a popřípadě vlastníkům pozemků. Konečné odsouhlasení navrhovaného plánu společných zařízení je v kompetenci zastupitelstva obce (zákon č. 139/2002 Sb.)

Během tvorby návrhu pozemkové úpravy má zpracovatel povinnost diskutovat o novém uspořádání pozemků s jejich vlastníky a ti musí naopak vyslovit svůj názor. Pokud tak neučiní, postupuje se, jako kdyby souhlasili (Drobník, 2007).

Pravidlo přiměřené ceny, výměry a vzdálenosti

Pozemky, se kterými vlastník vstoupí do procesu, by měly být rovnocenné těm, které získá do vlastnictví po provedení pozemkové úpravy (FAO, 2008).

Měla by tedy být dodržena následující pravidla (zákon č. 139/2002 Sb.):
 přiměřená cena není v porovnání s prvotní cenou vyšší nebo nižší o více než 4 %; přiměřená výměra je taková, kdy rozdíl výměry původních a navržených pozemků nepřekračuje 10 % výměry pozemků dřívějších; u přiměřené vzdálenosti není přípustný rozdíl mezi původními a nově navrženými pozemky vyšší nebo nižší než 20 %. Tato vzdálenost je měřena od bodu, jež byl stanoven na úvodním jednání. Jakékoliv snížení nebo zvýšení ceny, výměry nebo vzdálenosti nad takto stanovené hranice je povoleno pouze s předchozím svolením vlastníka pozemku.

3.9.5 Rozhodnutí o pozemkové úpravě

Konečnou možnost vnést připomínky a námítky mají vlastníci pozemků po dobu 30 dnů od zveřejnění zpracovaného návrhu pozemkových úprav, o čemž se dozví na úřední desce pozemkového úřadu a řešené obce. Následně pozemkový úřad vyhlásí závěrečné jednání, kde představí účastníkům finální návrh pozemkových úprav a posoudí jejich výsledky (zákon č. 139/2002 Sb.).

Pro potřeby vydání řádného verdiktu o pozemkových úpravách jsou nutná dvě rozhodnutí, a to (Drobník, 2007):

- rozhodnutí o schválení návrhu pozemkových úprav, které je vyhlášeno v případě souhlasu vlastníků alespoň $\frac{3}{4}$ výměry pozemků dotčených pozemkovými úpravami. Ti jsou informováni veřejnou vyhláškou a přijetím písemné formy rozhodnutí

- rozhodnutí o výměně nebo přechodu vlastnických práv, tzv. realizační rozhodnutí, které může být vydáno pozemkovým úřadem, pokud nabylo předchozí rozhodnutí právní moci a nebylo proti němu uplatněno právo žaloby. Proti tomuto rozhodnutí na rozdíl od předešlého není možnost odvolání.

Schválený návrh pozemkový úřad odešle katastrálnímu úřadu pro potřebu záznamu změn do katastru nemovitostí (zákon č. 139/2002 Sb.).

3.9.6 Zápis pozemkové úpravy do katastru nemovitostí

Poté, co první rozhodnutí pozemkového úřadu nabude právní moci, je u dotčených pozemků v katastru nemovitostí vložena tzv. plomba. Účelem tohoto kroku je umožnit výměnu nebo přechod vlastnických práv k pozemkům, což vychází z druhého rozhodnutí pozemkového úřadu. Obsah tohoto rozhodnutí je následně zapsán do katastru nemovitostí tzv. záznamem. Konečným výsledkem je tedy nový operát – soubor popisných a geodetických informací (Vlasák et Bartošková, 2007).

3.9.7 Péče o zrealizovaná opatření

Údržbu vybudovaných opatření má na starosti samotný vlastník konkrétního společného zařízení (Kyselka et al., 2011).

3.10 Plán společných zařízení

Samotná společná zařízení lze označit za důležitý nástroj polyfunkčního charakteru řešící krajinnou, ochrannou a ekologickou problematiku a zároveň vedoucí ke zdokonalení podmínek v zemědělství (Pekárek et Průchová, 2004).

Plán společných zařízení se skládá z již zrealizovaných nebo teprve plánovaných prvků přírodního a umělého charakteru, jejichž zohlednění je nezbytné při uspořádání pozemků během procesu pozemkových úprav (Němec et al., 2011). Jedná se o soubor opatření, prostřednictvím kterých jsou zajištěny a splněny cíle pozemkových úprav (Kyselka et al., 2011).

Je tvořen na základě výsledků získaných podrobným prozkoumáním terénu, zaměřením skutečného stavu daného území a připomínek sboru zástupců a dotčených

orgánů státní správy (Skřivanová et Drahoňovská, 2011). Během zpracování plánu je nutné přihlížet mimo jiné k širším územním vztahům převládajícím v řešeném území. Kromě této podmínky je žádoucí upřednostnit ochranu vody, půdy a krajiny před ostatními nároky kladenými na dané pozemky (Kyselka et al., 2011).

Plán společných zařízení je obvykle strukturován do této podoby (Podhrázská et al., 2006):

- technická zpráva – popisující současný stav území a zároveň návrh plánu ÚSES, opatření k ochraně zemědělského půdního fondu, zpřístupnění pozemků a vodohospodářské zásahy. Součástí jsou také doprovodné tabulky a výpočty
- soupis změn druhů pozemků
- přehled nároků na půdní fond pro jednotlivá společná zařízení
- doklady
- mapová část – přehledná mapa 1 : 10 000; mapa průzkumu s výškopisem a mapa návrhu společných zařízení s výškopisem (1 : 2 000 – 1 : 5 000).

Obsahem plánu společných zařízení by měla být taková opatření, kterými bude zajištěna zvláštní ochrana přesahující hranice ochrany obecné (Burian et al., 2011).

Součástí plánu společných zařízení je tedy většinou (Dumbrovský et al., 2000):

- vymezení obvodu pozemkové úpravy
- plošná zonace území
- návrh prostorového a funkčního rozmístění jednotlivých druhů pozemků
- samotný návrh společných zařízení.

Zonací lokalit zahrnutých do obvodu pozemkových úprav jsou například rozlišeny plochy vyřazené z pozemkové úpravy, pásma hygienické ochrany, zóny nesměnitelných pozemků či inundační zóny (Němec et al., 2011).

3.11 Přehled navrhovaných opatření

3.11.1 Opatření ke zpřístupnění pozemků

Do skupiny opatření ke zpřístupnění pozemků patří účelové komunikace a jejich doplňující objekty, mezi které patří například mostky, propustky, brody, železniční přejezdy a jiné (Batysta et al., 2014).

Hlavním smyslem budování cestní sítě je zajistit dostupnost řešených pozemků (Kyselka et al., 2011). Během samotného návrhu této sítě je žádoucí zajistit soulad systému polních cest s protierozní ochranou, určit co nejoptimálnější vedení trasy cesty, zpřístupnit všechny části krajiny a oživit cesty doprovodnou zelení (Skořepa et Švehla, 2000). Právě liniová zeleň vysazovaná podél polních cest je označována za nejdůležitější typ rozptýlené zeleně vyskytující se v krajině. Z celkového podílu rozptýlené zeleně společně s vegetací poblíž vodních toků představuje 70 – 75 % (Burian et al., 2011).

Při návrhu cestní sítě je doporučeno vycházet ze starých map, zaznamenávajících umístění cest v minulosti (Němec et al., 2011). Pramenem inspirace mohou být například mapy bývalého pozemkového katastru dokládající vedení cest v 50. letech nebo prvotní vydání státní mapy odvozené v měřítku 1 : 5 000 (Vlasák et Bartošková, 2007). Kromě uvedených zdrojů je žádoucí přihlížet na stav, ve kterém byly řešené cesty zahrnuty do procesu pozemkových úprav (Burian et al., 2011).

Z hlediska kategorizace rozlišujeme hlavní, vedlejší či doplňkové polní cesty, přičemž uvedené druhy se liší mimo jiné šířkou vozovky nebo doporučeným krytem (Skřivanová, 2012).

Hlavní polní cesty jsou obvykle plánované jako dvoupruhové nebo jednopruhé s výhybnami. Za účelem celoroční využitelnosti jsou tyto polní cesty většinou zpevněné a doplněné odvodňovacími prvky. V častých případech navazují na místní komunikace popřípadě silnice III. nebo II. třídy.

Vedlejší polní cesty jsou většinou pouze jednopruhé, přičemž doporučenou součástí by měly být výhybny. Na rozdíl od hlavních polních cest jsou realizovány jako nezpevněné, avšak na základě konkrétních převládajících podmínek je možná i varianta zpevněných a nezpevněných částí. Vedlejší polní cesty pokračují na hlavní polní cesty, popřípadě silnice III. nebo II. třídy.

Doplňkové polní cesty, často označovány jako sezónní, propojují půdní celky jednoho vlastníka. Tyto polní cesty bývají jednoduché konstrukce, nezpevněné, zatravněné, jednopruhové, bez krajnic, výhyben a obratišť.

(Podhrázká et al., 2006)

Přestavba polních cest patří k nejčastěji realizovaným aktivitám této oblasti, přičemž nově projektované cesty by měly být v souladu s uspořádáním terénu, odtokovými poměry a s předpoklady protierozní ochrany (Skřivanová, 2012).

Obecně rozlišujeme následující typy systémů cestních sítí, které mohou být navzájem kombinovány (Dumbrovský et al., 2000):

- a) šachovnicový – pro rovinný terén
- b) okružní – do pahorkatin tvořených dlouhými mírnými svahy
- c) paprskový – do horských oblastí.

Šachovnicový (paralelní) typ je charakterizován jako souběžná síť, která je téměř pravoúhle protínána a na které jsou obvykle zakládány pozemky pravidelného vzhledu (Vlasák et Bartošková, 2007).

Okružní systém je většinou uplatňován v pahorkatinách, kde formuluje vrstevnicové cesty. Ze všech cestních sítí právě tento systém současně s původní úlohou zajišťuje neoptimálnější protierozní ochranu (Burian et al., 2011).

Paprskovitý (radiální) typ bývá navržen zejména v místech, kde je nutné důrazně přihlížet na odtok povrchové vody a s tím související hrozbu vodní eroze. Výhodou této cestní sítě je kratší dopravní vzdálenost nebo rozdělení cest z hlediska využití a frekvence dopravy. Negativní je ovšem vznik pozemků nevyhovujícího tvaru (Vlasák et Bartošková, 2007).

3.11.2 Opatření proti erozi

Eroze je proces skládající se ze tří fází – porušení půdního povrchu vlivem mechanické síly vody či větru, odnos narušených částic zeminy a ukládání přenesených částic (Janeček et al., 1999). Bylo zjištěno, že vodní erozí je v České republice ohroženo téměř 50 % zemědělské půdy a větrnou erozí zhruba 20 % zemědělské půdy (Podhrázká et al., 2015). Průměrná ztráta půdy vodní erozí byla v České republice stanovena na 1, 65 t/ha/rok, čímž se republika dostává na 16. místo z celkového počtu zemí Evropské unie (Panagos et al., 2015).

Působení eroze se může projevit dvěma způsoby – nepřímo a přímo. Nepřímým dopadem je snížení ceny zemědělské půdy vlivem poklesu její úrodnosti a kvality (Podhrázská et al., 2015). Hektarové výnosy mohou na půdách silně ohrožených erozí klesnout až o 75 %. Cena takto degradované půdy se může v některých případech snížit o 10 Kč/m² (Budňáková et Jacko, 2012). Příkladem přímého důsledku erozního procesu je samotná ztráta půdy (Podhrázská et al., 2015). Vlivem eroze je totiž odkryta půdní vrstva nevhodná pro pěstování plodin a současně dochází ke snížení obsahu živin a organických látek v půdě (Lobo et al., 2005).

Opatření proti erozi lze rozdělit podle jejich povahy na organizační, agrotechnické a technické (Skřivanová, 2012). Za nejjednodušší a zároveň nejvíce efektivní je považováno právě opatření agronomické – tedy rozmístění vhodných plodin na pozemky s ohledem na míru erozní ohroženosti (Janeček et al., 1999).

Opatření proti vodní erozi

K vodní erozi dochází působením deště. Svrchní vrstva je dopadem kapek narušena a povrchovým odtokem odchází částice jemné struktury (Vlasák et Bartošková, 2007). Zajištění opatření proti vodní erozi je žádoucí na takových pozemcích, u kterých průměrný smyv půdy převyšuje povolenou hodnotu (Němec et al., 2011).

a) organizační opatření

- velikost a tvar pozemku
- změna druhu pozemku (ochranné zatravnění či zalesnění)
- vhodné rozmístění plodin (osevní postup, pásové střídání plodin, směr výsadby ve speciálních kulturách)

b) agrotechnická opatření

- protierozní agrotechnologie na orné půdě (výsev do ochranné plodiny, strniště, mulče či posklizňových zbytků; hrázkování a důlkování povrchu půdy)
- protierozní agrotechnologie ve speciálních kulturách (zatravnění meziřadí, krátkodobé porosty v meziřadí, mulčování, hrázkování a důlkování povrchu půdy v meziřadí)

c) biotechnická opatření

- systém protierozních mezí
- zasakovací pásy, protierozní manipulační pásy
- protierozní průlehy, příkopy, nádrže
- asanace drah soustředěného povrchového odtoku

(Podhrázská et al., 2006)

Opatření proti větrné erozi

Větrnou erozí jsou nejvíce ohroženy půdy písčité, přičemž s narůstajícím obsahem částic jílu tato hrozba postupně klesá (Janeček et al., 1999). Oproti vodní erozi je rozsah tohoto typu eroze v České republice nižší. Mezi oblastí s jejím nejčastějším výskytem patří jižní Morava, Polabí a severozápadní Čechy. Nejvyšší riziko vzniku škod vlivem větrné eroze je před jarem, protože pozemky v tuto dobu nejsou vůbec nebo jen minimálně chráněny vegetací (Vlasák et Bartošková, 2007). Vhodně zapojený travní porost je tak považován za nejvhodnější protierozní ochranu (Burian et al., 2011).

a) organizační opatření

- uspořádání pozemků
- rozmístování plodin
- pásové střídání plodin
- směr výsevu

b) agrotechnická opatření

- úprava a způsob zpracování půdy
- výsev do ochranné plodiny, strniště, mulče či posklizňových zbytků

c) technická opatření

- umělé větrné zábrany – přenosné ploty z prken, hliníkových fólií nebo rákosu
- přirozené vegetační zábrany – větrolamy (prodouvavý, neprodouvavý, poloprodouvavý)

(Dumbrovský et al., 2000)

3.11.3 Vodohospodářská opatření

Z vodohospodářského pohledu jsou odtokové podmínky v České republice nepříznivé z důvodu výškové různorodosti území. V místech s převládající

sklonitostí terénu totiž dochází ke zvýšení rychlosti odtoku vody z povodí (Soukup et Hrádek, 1999).

Vodní režim a kvalita vod je pro další vývoj území řešeného v rámci pozemkových úprav jedním ze stěžejních pilířů. Doporučeným postupem je tedy před začátkem zpracování projektu pozemkových úprav zjistit stav odtoku, eroze a jakosti vody v dotčeném území (Burian et al., 2011).

Smyslem výstavby vodohospodářských opatření je především zabránit škodlivému vlivu povrchových vod a chránit dané území před následky záplav (Kyselka et al., 2011). Předpokladem realizace vodohospodářských a zejména protipovodňových opatření je zadržet, popřípadě odvést maximální odtok z N - leté srážky (Konečná et al., 2014). Důležité postavení při řízení povrchové odtoku z povodí má mimo jiné retence a akumulace vody, jejichž účinnost závisí například na vegetačním krytu či způsobu využití pozemků v daném povodí (Soukup et Hrádek, 1999).

Nežádoucí účinky zmíněného povrchového odtoku jsou podporovány nevhodnými zemědělskými postupy, zakládáním polí ve svazích bez vegetačního porostu či realizací cest ve směru po spádnicí (Tlapák et al., 1992). K povrchovému odtoku tedy také přispívá eroze z důvodu zpomalení primární akumulace a pronikání vody do půdy. Odtékající voda tak následně může poškodit zastavěné území a odnesené nerozpuštěné látky mohou způsobit zanesení vodních děl (VÚMOP, 1995).

Za účelem bezpečného svedení povrchové vody, podpory retenční schopnosti a zabránění vzniku povodní jsou zaváděna vodohospodářská opatření technická, přírodě blízká nebo kombinovaná (Batysta et al., 2014).

Mezi vodohospodářská opatření patří (Vlasák et Bartošková, 2007):

- revitalizace vodních toků
- úprava či změny využití niv v údolí
- výsadba porostů podél břehu
- zatravnění okolních pozemků
- určení ploch pro rozliv vody při povodních
- budování hrází chránících intravilán.

Dalšími objekty realizovanými v rámci vodohospodářské ochrany mohou být (Burian et al., 2011):

- záchytné příkopy a průlehy
- malé vodní nádrže
- mokřady
- tůně
- suché nádrže
- poldry.

3.11.4 Opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí

Ekologická problematika je v pozemkových úpravách řešena prostřednictvím územního systému ekologické stability – neboli územního systému ekologických sítí, kdy veškeré činnosti s tím související jsou směřovány zejména na lokální (místní) úroveň (Burian et al., 2011). Lokální (místní) ÚSES představuje nejhustší síť a obsahuje skladebné prvky vyšších strukturálních úrovní. Proto jsou z hlediska přispění k ekologické stabilitě považovány za nejvýznamnější (Buček, 2002).

Územní systém ekologické stability je skupina ekologicky stabilnějších částí krajiny, které jsou vhodně umístěny na základě funkčních a prostorových kritérií. Tento systém je tvořen skladebnými prvky, mezi které řadíme biocentra, biokoridory a interakční prvky (Míchal, 1994).

Biocentrum je oblast, která prostřednictvím své rozlohy a stavu poskytuje podmínky ke stálé existenci druhů i společenstev původního genofondu krajiny (Míchal, 1994). Biocentrum může představovat přirozená doubrava, bučina, suťová javořina, prameništní olšina, květnatá louka nebo rybník, jež obstupují mokřadní travinná společenstva (Buček, 2002).

Biokoridor je spojovacím článkem jednotlivých biocenter sloužícím nebo přispívajícím k pohybu organismů mezi nimi. Na rozdíl od předchozího prvku nemusí umožňovat existenci organismů přirozeného výskytu po nepřetržitou dobu (Míchal, 1994). Příkladem biokoridorů ve venkovské krajině jsou porosty na břehu řek či potoků. V intenzivně obhospodařované zemědělské krajině se jedná o zasazené lesní pásy, původní společenstva na mezích, kamenicích a agrárních terasách, která propojují biocentra (Buček, 2002).

Interakční prvek zajišťuje pozitivní vliv biocenter a biokoridorů na okolní krajinu, která není příliš stabilní. Pozitivně ovlivňují existenci rostlin a živočichů podílejících se na správném chodu ekosystémů kulturní krajiny (Míchal, 1994). Interakčním prvkem jsou běžně například remízky, skupiny stromů, solitérní stromy v polích, aleje či menší prameništní mokřady (Buček, 2002).

Současné studie naznačují, že úroveň změn biodiverzity v krajině má značný vliv na fungování ekosystémů (Naeem et al., 1999). Právě zlepšení vývoje ekologické stability a udržení biologické rozmanitosti krajiny je smyslem návrhu a realizace územního systému ekologické stability (Buček, 2002). Z hlediska využití pozemků jsou za stabilní plochy považovány například lesy, dřevinné porosty, sady, trvalé travní porosty či vodní plochy. Zbývající způsoby užívání pozemků jsou hodnoceny jako nestabilní (Konečná et al., 2014).

ÚSES je v pozemkových úpravách realizován na základě plánu, který byl odsouhlasen v rámci územně plánovací dokumentace – územního plánu sídelního útvaru. Pokud takovýto plán dosud neprošel schvalovacím procesem, je nutné vypracovat plán lokálního ÚSES, který bude svou detailností odpovídat územnímu plánu. Závazným se plán lokálního ÚSES stane teprve po vzniku územního rozhodnutí (Kyselka et al., 2011).

Proces komplexních pozemkových úprav představuje z hlediska realizace prvků ÚSES jedinečný nástroj. Je zde totiž řešena problematika vlastnictví pozemků, kterých se prvky týkají a tím odpadá jedna z překážek běžně komplikující zakládání skladebních prvků (Jelínek, 2007).

Jednotlivá opatření ve většině případů kromě primárního účelu současně pomáhají i v jiných oblastech. Mezi takováto polyfunkční opatření patří například (Burian et al., 2011):

- polní cesty: kromě zpřístupnění pozemků zpomalují odtok, chrání proti erozi a zlepšují strukturu krajiny
- protierozní meze: chrání proti erozi a zároveň plní funkci interakčního prvku či působí na vhodnější strukturu krajiny
- ochranné zatravnění zdrojových lokalit (infiltrační zóny): slouží jako vodohospodářské a protierozní opatření, avšak mimo to zabraňuje erozi a zpomaluje povrchový odtok

- biocentra mokřadů a lužních lesů ÚSES: patří do skupiny ekostabilizačních zařízení, které ovšem také může přispívat k akumulaci a retenci vody.

3.12 Schválení a realizace plánu společných zařízení

Zhodnocení plánu společných zařízení je úkolem sboru zástupců nebo samotných vlastníků, pokud nebyl sbor zřízen. Po vyjádření dotčených orgánů následuje odsouhlasení navrhovaného plánu společných zařízení, což spadá do kompetence zastupitelstva obce (Kyselka et al., 2011).

Před samotnou realizací prvků plánu společných zařízení je nutné vypracovat tzv. realizační projekt, jehož zpracovatele vybírá pozemkový úřad. Pokud je v plánu společných zařízení navrhována stavba, její výstavbě musí předcházet obdržení stavebního povolení (Skřivanová et Drahoňovská, 2011).

Společná zařízení, zahrnutá do přijatého plánu, by měla být zpravidla realizovaná na pozemcích, jejichž vlastníkem je samotná obec nebo jiný vlastník, který ovšem o tato zařízení má patřičný zájem (Burian et al., 2011).

V současné době jsou ze všech navrhovaných opatření nejvíce realizována tato (Skřivanová et Drahoňovská, 2011):

- polní cesty (nové nebo zrekonstruované)
- mostky, odvodňovací příkopy
- aleje, zatravněné údolnice
- vodní nádrže a suché poldry
- revitalizace malých vodních toků
- výsadba zeleně.

4. CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ÚZEMÍ

4.1 Okres Pardubice

Vznik okresu Pardubice je datován na rok 1960, kdy došlo ke spojení čtyř okresů Holic, Pardubice – město, Pardubice – okolí a Přelouč. Z hlediska rozlohy je okres označován za nejmenší z celého kraje (880 km²), ovšem hustotu obyvatelstva zde má ze všech nejvyšší (192 obyvatel na km²) (ČSÚ, 2015). K 31. prosinci roku 2014 bylo v okrese Pardubice evidováno 169 248 obyvatel (ČSÚ, 2014).

Většina území okresu spadá do Polabské nížiny, jež je součástí Východolabské tabule. Místní povrch je tedy převážně nízké nadmořské výšky a bez výrazné členitosti. Malá část území sice patří do oblasti Železných hor s nejvyšším bodem u obce Holotín (398 m. n. m.), avšak pro Pardubicko je známější Kunětická hora v obci Ráby (295 m n. m.) (ČSÚ, 2015).

Okres Pardubice náleží do teplé klimatické oblasti, pro kterou je typické velmi dlouhé, teplé a suché léto a naopak krátká, mírně teplá, suchá zima, během které sněhová pokrývka nesetrvá delší dobu (Květůň et Voženílek, 2011). Průměrná roční teplota okresu je kolem 8 °C a průměrný roční úhrn srážek byl zaznamenán v rozmezí 550 – 600 mm (Faltysová et Bárta, 2002).

Z pedologického hlediska je okres řazen mezi půdní regiony s hlubokými sedimenty v rovinných až mírně zvlněných územích do 400 m. n. m. V okrese byly zjištěny půdní typy jako je antropozem, černozem, glej, hnědozem, kambizem, luvizem, pelozem a pseudoglej. Zrnitostním složením se jedná o půdy lehké, střední až těžké (Kozák et al., 2009). Z výše uvedených půdních typů jsou nejvíce zastoupeny kambizemě (Faltysová et Bárta, 2002).

Hlavním vodním tokem okresu je řeka Labe, do které se u okresního města vlévá Chrudimka a Loučná. Jde zejména o nížinné toky s meandrujícími koryty a místy zachovalými mrtvými rameny. Kromě vodních toků hrají z krajnotvorného hlediska důležitou roli vybudované rybníky, kterých se dodnes zachovalo kolem 60 %. Největšími rybníky okresu jsou Sopřečský, Bohdanečský, Strášovský, Ředický a Buňkov (Faltysová et Bárta, 2002).

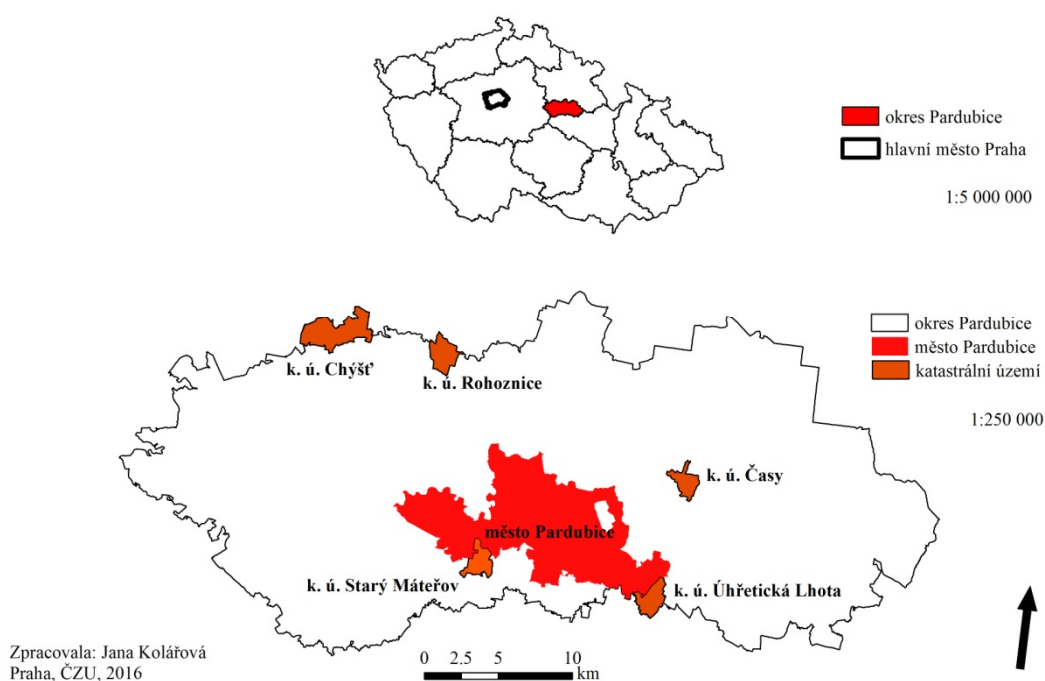
Zemědělství je vzhledem k příznivým podmínkám v okrese značně rozvinuto. Zemědělská půda zde zaujímá 59, 6 % území, přičemž převládá zejména orná půda. Ze skupiny nezemědělských půd tvoří největší podíl lesy (čtvrtina rozlohy okresu). Dalším prosperujícím sektorem okresu je průmyslová výroba dominující

hlavně v krajském městě Pardubice. Mezi nejvýznamnější odvětví zde patří výroba elektroniky a výpočetní techniky, chemie, petrochemie, strojírenství a potravinářství (ČSÚ, 2015).

4.2 Jednotlivá katastrální území

V rámci okresu Pardubice, nacházejícího se východně od hlavního města Praha, bylo vybráno celkem 5 katastrálních území – Časy, Chýšť, Rohoznice, Starý Máteřov a Úhřetická Lhota (**obr. č. 1**).

LOKALIZACE STUDIJNÍHO ÚZEMÍ

Obr. č. 1 Lokalizace studijního území. (Kolářová, 2016)

4.2.1 Katastrální území Časy

Katastrální území Časy se řadí do teplého, mírně vlhkého klimatického regionu (T 3). V tomto regionu byla naměřena průměrná roční teplota 8 – 9 °C a průměrný roční úhrn srážek 550 – 650 mm. Sledovaným územím prochází rozvodnice dělicí zájmovou oblast do dvou dílčích povodí. Důležité vodoteče katastrálního území jsou: Zadní Lodrantka, Brodecký potok, Ředický potok a jeho náhon na rybník Labská. Řešená oblast je součástí České křídové tabule, přesněji Pardubické kotliny – Sezemická brána a Holická tabule. Výškově významná místa jsou Hořánek (264 m. n. m.) a Žernov (276 m. n. m.). Komplexním průzkumem půd

byly v katastrálním území Časy zjištěny tyto půdní typy: drnová půda, drnová půda slabě oglejená, rendzina slabě oglejená a rendzina hnědá slabě oglejená. Z pohledu bonitovaných půdně ekologických jednotek v katastrálním území převažují půdy podprůměrné produkční schopnosti (IV. třídy ochrany) (Landservis České Budějovice, 2001; VÚMOP, 2015).

4.2.2 Katastrální území Chýšť

Katastrální území Chýšť spadá do teplé klimatické oblasti. Pro území je charakteristický roční úhrn srážek 593 mm (v průběhu vegetačního období 378 mm) a průměrná roční teplota 8, 5 °C. Nejdůležitějším vodním tokem řešeného území je Starodovský potok, jehož plocha povodí je 21, 253 km² a ze kterého jsou napájeny tři místní rybníky – Horní, Prostřední a Dolní Běloveský rybník. Kněžský rybník nacházející se severně od obce je napájen bezejmennou vodotečí. Z hlediska geomorfologického členění patří zájmová oblast do soustavy Česká tabule, podsoustavy Polabská tabule. Přesněji lze katastrální území Chýšť zařadit do celku Východopolabská tabule, podcelku Chlumecká tabule a okrsku Dobřenická tabule. Za významné krajinné body území jsou považovány vrch Lhotáček (290 m. n. m.) a Soudný (228 m. n. m.). Vlivem půdotvorných a dalších činitelů došlo v katastrálním území Chýšť ke vzniku těchto půdních typů: hnědozem, oglejená půda, lužní půda, drnová a slabě oglejená půda, rendzina (tmavá a hnědá slabě oglejená). Z hlediska tříd ochrany zemědělské půdy lze říci, že pro katastrální území jsou typické půdy s průměrnou produkční schopností (III. třída) (GAP Pardubice s. r. o., 2004a; VÚMOP, 2015).

4.2.3 Katastrální území Rohoznice

Katastrální území Rohoznice patří do teplé klimatické oblasti (A) s průměrnou roční teplotou 8, 5 °C a ročním úhrnem srážek 610 mm. Nejvýznamnějším vodním tokem území je Klechtávecký potok pramenící v sousední obci, do něhož se vlévá odvedená povrchová voda po dešti z místních melioračních kanálů. Kromě zmíněného toku se v obci také nachází Klechtávecký rybník. Pozemky byly v minulosti odvodněny trubkovou drenáží. Z geomorfologického hlediska obec Rohoznice spadá do Pardubického úvalu, přičemž severozápadní část zasahuje do Bělské pahorkatiny. Působením matečních hornin a dalších činitelů vznikly v řešeném území tyto půdní typy: černozemě typické, hnědozem slabě

oglejená, illimerizovaná půda, illimerizovaná půda slabě oglejená, hnědá půda illimerizovaná slabě oglejená, hnědá půda, rendzina a lužní půda (GAP Pardubice s. r. o., 2004b).

4.2.4 Katastrální území Starý Máteřov

Katastrální území Starý Máteřov spadá do klimatického regionu T 3 a teplé klimatické oblasti. Průměrná roční teplota se zde pohybuje kolem 8 – 9 °C a průměrný roční úhrn srážek byl zaznamenán 599 mm. Území je značně ovlivněno větrem nadprůměrné rychlosti převládajícího z 60 % od západu a 40 % od východu. Za hlavní vodní tok katastrálního území je považován potok Bylanka s přítoky Dubankou a Máteřovským potokem. V letech 1921 – 1931 (s doplněním v roce 1970) byla velká část území odvodněna systematickou drenáží. Na základě komplexního průzkumu půd byly ve sledovaném území zjištěny následující typy půd: hnědozem, hnědá půda, drnová půda, rendzina a lužní půda. Z hlediska bonitované půdně ekologické jednotky byla zaznamenána převaha půd s podprůměrnou produkční schopností (IV. třída ochrany) (GAP Pardubice s. r. o., 2000; VÚMOP, 2015).

4.2.5 Katastrální území Úhřetická Lhota

Katastrální území Úhřetická Lhota je řazeno do teplé klimatické oblasti (A). Prostřednictvím meteorologické stanice v Pardubicích byla v řešeném území zjištěna průměrná roční teplota 8, 5 °C a průměrný roční úhrn srážek 599 mm. Za hydrografickou osu řešeného území je považována řeka Chrudimka s přítokem Novohradky, přičemž obě tyto vodoteče tvoří západní hranici katastru. Hydrografická síť nižšího řádu je zastoupena Zmínským náhonem a několika povrchovými svodnicemi v severovýchodní části katastru odvádějícími atmosférické srážky. Z geomorfologického hlediska je sledované území na rozhraní Pardubického úvalu a pahorkatiny Chrudimského polabí. Nejvýše položené místo se v katastrálním území nachází severně od obce na vrcholku kopce 258, 4 m. n. m. a naopak nejnižší místo je u řeky Chrudimky ve výšce 230 m. n. m. Z pedologického hlediska převažuje luvizem modální a fluvizem modální (Agroprojekce s. r. o., 2001; Kozák et al., 2009).

5. METODIKA

5.1 Výběr řešeného území

Při výběru oblasti, kterou se tato diplomová práce zabývá, bylo nutné vycházet především ze seznamu okresů, které již byly v minulosti zpracovány v jiných diplomových pracích tohoto tématu. Okres Pardubice byl tedy vybrán z důvodu, že dosud nebyl hodnocen. Dalším krokem bylo zjištění z portálu Ministerstva zemědělství – eAGRI, zda byly v katastrálních územích okresu Pardubice ukončeny jednoduché a komplexní pozemkové úpravy a jestli byla navrhovaná opatření zcela nebo alespoň částečně zrealizována. Tato informace byla následně ověřena u Pozemkového úřadu v Pardubicích. Finálně byla vybrána konkrétní katastrální území, kde byly alespoň částečně zrealizovány navržené prvky.

5.2 Podklady

Po určení sledovaných území, byl kontaktován ředitel Pozemkového úřadu v Pardubicích s dotazem ohledně možné spolupráce. Po obdržení kladné odpovědi a odkázání na konkrétní pracovníky místního Pozemkového úřadu proběhlo několik osobních schůzek, jejichž smyslem bylo upřesnění podmínek a rozsahu poskytnutí dat. Pozemkovým úřadem byly zpřístupněny Plány společných zařízení jednotlivých katastrálních území, mapy, staré fotografie a všechny potřebné informace o realizacích.

V průběhu zpracování diplomové práce bylo ještě uskutečněno několik sezení s pracovníky Pozemkového úřadu z důvodu potřeby doplňujících informací a vysvětlení.

5.3 Terénní šetření a fotodokumentace

Pro terénní šetření bylo nutné nejdříve zjistit z Plánů společných zařízení a tabulek realizací původní návrhy prvků společných zařízení a současně také parametry, ve kterých byly prvky finálně uskutečněny.

Následně proběhl terénní průzkum spočívající v návštěvě jednotlivých katastrálních území, vyhledání zrealizovaných prvků, jejich fotodokumentaci a zhodnocení současného stavu. Bylo sledováno, zda došlo k realizaci prvků podle návrhu v Plánu společných zařízení či nikoliv. Pozornost byla věnována poškození

a funkčnosti prvků nebo chybějícím částem, které byly původně navrženy. Terénní průzkum se uskutečnil v měsících září a říjen roku 2015.

5.4 Zpracování získaných dat v programech

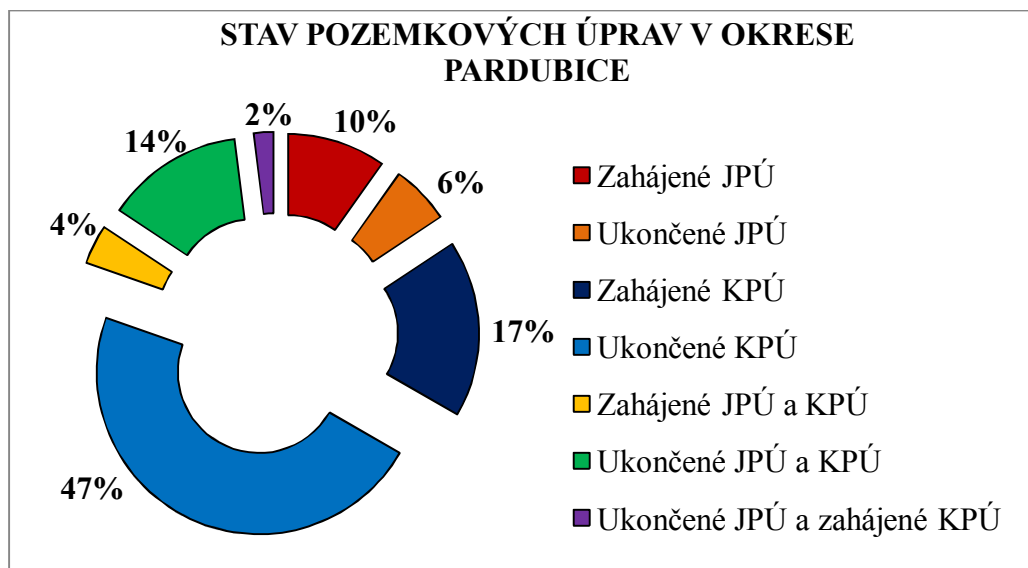
Na základě získaných Plánů společných zařízení, dalších podkladů z Pozemkového úřadu a terénního šetření byly zhotoveny grafické a mapové výstupy. Pro tvorbu map byl využit program ArcGIS.

Slovní popis zrealizovaných prvků byl zpracován na základě skutečností zjištěných z terénního průzkumu, které byly současně zdokumentovány a také z údajů o realizacích získaných z Pozemkového úřadu. V některých případech byly pro srovnání stavu použity také dostupné fotografie z průběhu realizací prvků.

6. SOUČASNÝ STAV ŘEŠENÉ PROBLEMATIKY

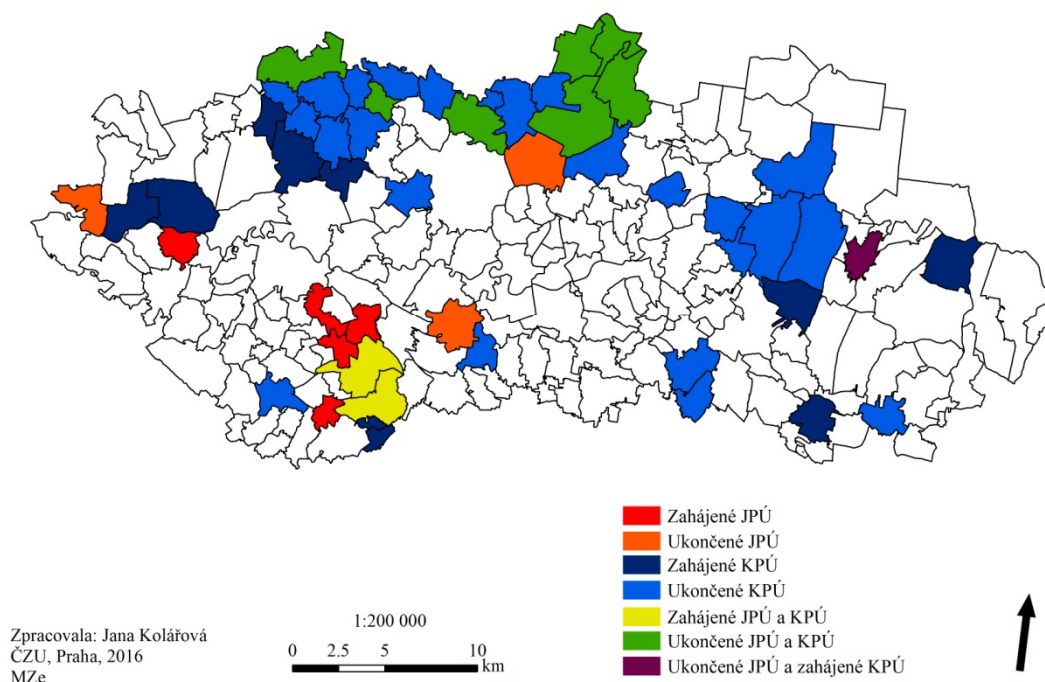
6.1 Stav pozemkových úprav v okrese Pardubice

Nejčastěji využívaná forma pozemkových úprav je v okrese Pardubice komplexní pozemková úprava (**obr. č. 2 a 3**).

Obr. č. 2 Přehled zahájených a ukončených jednoduchých a komplexních pozemkových úprav v okrese Pardubice, stav k lednu. (upravila Kolářová dle MZe, 2016)

STAV POZEMKOVÝCH ÚPRAV V OKRESE PARDUBICE

Obr. č. 3 Mapové zobrazení stavu pozemkových úprav v okrese Pardubice. (upravila Kolářová dle MZe, 2016)

Komplexní pozemkové úpravy byly zahájeny v 9 katastrálních územích a ukončeny byly ve 24 katastrálních územích. Jednoduché pozemkové úpravy byly zahájeny v 5 katastrálních územích a ukončeny ve 3 katastrálních územích (**obr. č. 3**). Seznam, konkrétních území, o které se jedná, je uveden v **tabulce č. 2**.

Tab. č. 2 Seznam katastrálních území se zahájenými a ukončenými jednoduchými a komplexními pozemkovými úpravami. (upravila Kolářová dle MZe, 2016)

Zahájené KPÚ	Komárov u Holic, Slepotice, Kladruby nad Labem, Sopřeč, Vápno u Přelouče, Veliny, Vlčí Habřina, Selmice a Raškov u Přelouče
Ukončené KPÚ	Horní Ředice, Choteč u Holic, Chvojenec, Časy, Dolní Ředice, Dražkov nad Labem, Hostovice u Pardubic, Hrobice, Kasaličky, Malé Výkleky, Neratov, Plch, Podůlšany, Pravy, Rohovládova Bělá, Rohoznice, Staré Ždánice, Starý Máteřov, Uhersko, Úhřetická Lhota, Urbanice, Voleč, Vyšehněvice a Žáravice
Zahájené JPÚ	Jedousov, Řečany nad Labem, Svojšice u Choltic, Štěpánov u Přelouče a Veselí u Přelouče
Ukončené JPÚ	Stéblová, Labské Chrčice a Staré Čívce

Kromě výše uvedených, se některých katastrálních území pozemkové úpravy dotkly více způsoby. Jedná se o tyto případy (MZe, 2016):

- zahájené jednoduché a komplexní pozemkové úpravy – katastrální území Choltice a Svinčany
- ukončené jednoduché a také komplexní pozemkové úpravy – katastrální území Opatovice nad Labem, Libišany, Kasalice, Dolany u Pardubic, Čeperka, Chýšť a Pohřebačka
- ukončené jednoduché a zahájené komplexní pozemkové úpravy – katastrální území Holice v Čechách.

6.2 Stav KPÚ vybraných katastrálních území

6.2.1 KPÚ katastrálního území Časy

Základní informace o sledované KPÚ jsou uvedeny v **tabulce č. 3**.

Tab. č. 3 Identifikační údaje o dotčeném území k. ú. Časy. (upravila Kolářová dle MZe, 2016)

Obvod KPÚ	221 ha
Počet žádostí vlastníků	0
Počet vlastnických parcel před zahájením	291
Počet vlastnických parcel po ukončení	229
Zahájení KPÚ	rok 1995
Důvod zahájení	plánovaná trasa R 35
Ukončení KPÚ	rok 2002

Navržené prvky plánu společných zařízení

Opatření ke zpřístupnění pozemků

Pro zajištění přístupnosti všech pozemků bylo v rámci komplexní pozemkové úpravy katastrálního území Časy navrženo 24 prvků. Jedná se o 17 cest a 7 dalších objektů. Z tohoto počtu bylo 6 cest (**tab. č. 4**) a 7 objektů (sjezdy a mostek) navrženo k vybudování, 4 stávající cesty byly navrženy k rekonstrukci (**tab. č. 5**) a 7 cest stávajících je bez dalšího návrhu (C1, MK1, MK2, P1, Pv1, Pv4, Pv6).

Tab. č. 4 Nově navržené polní cesty. (upravila Kolářová dle Landservis České Budějovice, 2001)

Označení	Délka (m)	Výměra (m ²)	Provedení
P2	195	984	zpevněný štěrk
P4	705	3 603	zpevněný štěrk
Pv 2	230	1 057	částečně zp. štěrk
Pv 3	390	2 114	nezpevněná
Pv 8	165	670	zpevněný štěrk
Pv 9	170	862	zpevněný štěrk

Poznámka: P – hlavní polní cesta; Pv – vedlejší polní cesta

Tab. č. 5 Polní cesty určené k rekonstrukci. (upravila Kolářová dle Landservis České Budějovice, 2001)

Označení	Délka (m)	Výměra (m ²)	Provedení
P2	160	639	zpevněný štěrk
P3	855	4 295	zpevněný štěrk
Pv 5	295	1 216	zpevněný štěrk
Pv 7	140	726	zpevněný štěrk

Poznámka: P – hlavní polní cesta; Pv – vedlejší polní cesta

Hlavní polní cesta P2 je rozdělena na dvě části, z nichž jedna je nově navržena a druhá je určena k rekonstrukci. U polní cesty Pv 9 byl navržen mostek přes vodoteč.

V souvislosti se zpřístupněním pozemků bylo také navrženo rozšíření současných hospodářských sjezdů na stávajících cestách. Jedná se především o 1 zpevněný hospodářský sjezd u hlavní silnice (C 1), 1 zpevněný hospodářský sjezd na místní komunikaci (MK 1) a 4 zpevněné hospodářské sjezdy na místní komunikaci (MK 2).

Protierozní opatření

Erozní ohrožení katastrálního území bylo hodnoceno na základě výpočtů ročního smyvu z pozemků, který byl následně porovnán se stanovenou limitní hodnotou smyvu (4 tuny na hektar za rok). Tato hodnota však nebyla v žádném z případů překročena.

Výpočty erozních faktorů ukázaly, že území je pouze slabě ohrožené erozní činností, takže nejsou potřebná žádná protierozní opatření. Jako dostačující ochrana proti erozi byl stanoven lokální biokoridor (LBK 22), který má plnit protierozní a současně ekologickou funkci. Tento biokoridor je však uveden v rámci opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí.

Vodohospodářská opatření

Pro katastrální území Časy nebyla navržena žádná vodohospodářská opatření.

Opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí

V rámci vypracovaného Generelu ÚSES, ze kterého se při komplexní pozemkové úpravě vycházelo, bylo pro katastrální území Časy navrženo 1 lokální biocentrum a 6 lokálních biokoridorů. Většina z těchto prvků je stávající a funkční (LBC 23, LBK 12-13, LBK 23-24, LBK 11). Nově navržené k realizaci byly pouze 2 prvky a 1 určen k doplnění (**tab. č. 6**).

Tab. č. 6 Navržená opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí. (upravila Kolářová dle Landservis České Budějovice, 2001)

Označení	Plocha (ha)	Délka (m)	Poznámka
LBK 22	2, 7779	1 050	částečně funkční, doplnit zatravněním mezi remízy
LBK 24	0, 923	430	nutné založit
LBK 28	1, 6266	760	nutné založit

Zrealizované prvky plánu společných zařízení

Polní cesta – P3

Stávající polní cesta P3 odbočuje z místní komunikace MK 1 a pokračuje až na hranici s katastrálním územím Kladina. Tato cesta umožňuje přístup k zemědělským pozemkům a lesu a je vybavena 2 zpevněnými hospodářskými sjezdy s výhybnou.

Polní cesta byla pro nevyhovující stav určena k rekonstrukci povrchu, pro který byl použit živičný uzavřený nátěr (**foto. č. 1**). Rekonstrukce proběhla v délce 853 m a šířce 3, 5 m. Během terénního průzkumu byly nalezeny poškozené úseky zasypané kamením (**foto. č. 2 a 3**).

Foto. č. 1 Zpevněný povrch cesty P3.

Foto. č. 2 a 3 Poškozený a opravovaný povrch cesty P3.

Polní cesta – Pv7

Stávající polní cesta Pv7 vedoucí z místní komunikace MK 1 podél vodoteče zpřístupňuje zemědělské pozemky ležící na jejich obou stranách prostřednictvím 2 zpevněných hospodářských sjezdů (**foto. č. 4**).

Polní cesta Pv7 byla podobně jako předchozí cesta vzhledem k jejímu neodpovídajícímu stavu určena k rekonstrukci povrchu, kdy byl také aplikován živičný uzavřený nátěr. Rekonstrukce proběhla v délce 138 m a šířce 3, 5 m. Povrch této cesty je dodnes v dobrém stavu – nebyla nalezena žádná poškozená místa (**foto. č. 5**).

Foto. č. 4 Zpřístupnění zemědělských pozemků z cesty Pv7.

Foto. č. 5 Zpevněný povrch cesty Pv7 v nepoškozeném stavu.

Plánovaná komplexní pozemková úprava katastrálního území Časy je zobrazena v příloze č. 1.

6.2.2 KPÚ katastrálního území Chýšť

Základní informace o sledované KPÚ jsou uvedeny v **tabulce č. 7**.

Tab. č. 7 Identifikační údaje o dotčeném území k. ú. Chýšť. (upravila Kolářová dle MZe, 2016)

Obvod KPÚ	381 ha
Počet žádostí vlastníků	0
Počet vlastnických parcel před zahájením	1 037
Počet vlastnických parcel po ukončení	397
Zahájení KPÚ	rok 2003
Důvod zahájení	realizace stavby D11
Ukončení KPÚ	rok 2007

Navržené prvky plánu společných zařízení

Opatření ke zpřístupnění pozemků

Za účelem zajištění přístupnosti všech pozemků v katastrálním území Chýšť bylo v rámci komplexní pozemkové úpravy navrženo celkem 30 cest. Z tohoto počtu bylo 19 cest nově navrženo (**tab. č. 8 a 9**), 9 stávajících cest bylo určeno k rekonstrukci (**tab. č. 10**) a 2 stávající cesty jsou bez dalšího návrhu (P1CH, P8CH).

Vlivem vedení dálnice D11 byly přerušeny stávající polní cesty P2CH, P5CH a P10CH, což má za následek nepřístupnost pozemků ležících na severní straně od dálnice. Tato situace byla řešena návrhem nových cest.

Tab. č. 8 Nově navržené polní cesty řešící problematiku výstavby dálnice D11. (upravila Kolářová dle GAP Pardubice s. r. o., 2004a)

Označení	Délka (m)	Šířka (m)	Provedení	Odvodnění
P11CH	800	3, 5	zpevněná	ano
P12CH	310	3, 5	zpevněná	ano
P13CH	950	3, 5	zpevněná	ano

Poznámka: Uvedená šířka polních cest je vč. krajnice.

Návrh nových polních cest proběhl především na základě původního stavu historické cestní sítě.

Tab. č. 9 Nově navržené polní cesty sloužící ke zpřístupnění jednotlivých vlastnických celků. (upravila Kolářová dle GAP Pardubice s. r. o., 2004a)

Označení	Délka (m)	Šířka (m)	Provedení	Odvodnění
P14CH	420	3, 5	nezpevněná	ne
P15CH	415	5, 5	nezpevněná	ne
P16CH	440	3, 5	nezpevněná	ne
P17CH	785	3, 5	nezpevněná	ne
P18CH	465	3, 5	nezpevněná	ne
P19CH	790	3, 5	nezpevněná	ne
P20CH	530	4,0	zpevněná	příkop
P21CH	290	3, 5	nezpevněná	ne
P22CH	475	3, 5	nezpevněná	ne
P23CH	795	3, 5	zpevněná	příčný sklon
P24CH	650	6, 5	zpevněná	příční sklon, příkop
P25CH	770	3, 5	nezpevněná	ne
P26CH	425	3, 5	nezpevněná	ne
P27CH	805	4, 5	zpevněná	příkop
P28CH	380	3, 5	nezpevněná	ne
P29CH	330	3, 5	nezpevněná	ne

Poznámka: Šířka polních cest je uvedena vč. krajnice a v případě polních cest P15CH a P24CH je započteno ozelenění.

Z celkem 11 stávajících cest bylo vzhledem k jejich neodpovídajícímu stavu navrženo k rekonstrukci nebo změně 9 cest.

Tab. č. 10 Cesty určené k rekonstrukci či doplnění. (upravila Kolářová dle GAP Pardubice s. r. o., 2004a)

Označení	Délka (m)	Šířka (m)	Navržené opatření
P2CH	1 015	3, 5	napojení na P12CH, zpevnění, příčný sklon, jednostranné ozelenění
P3CH	830	6, 5	zpevnění, příkop, jednostranné ozelenění
P4CH	650	3, 5	zpevnění, příčný sklon
P5CH	745	3, 5	napojení na objekt dálnice D11
P6aCH	660	7	zpevnění, příčný sklon a příkop, jednostranné ozelenění
P6bCH	1 075	3, 5	zpevnění, příčný sklon
P7CH	260	7	jednostranné ozelenění
P9CH	640	5, 5	jednostranné ozelenění
P10CH	395	3, 5	obnovení cesty a napojení na P11CH

Poznámka: Šířka polních cest je uvedena vč. krajnice. Pouze u polních cest P3CH a P6aCH je započten také příkop a ozelenění. U polních cest P2CH, P7CH a P9CH je započteno také ozelenění.

Protierozní opatření

Opatření proti vodní erozi

Během terénního průzkumu sledovaného katastrálního území nebyly zaznamenány žádné známky vodní eroze (dráhy soustředěného odtoku, rýhy, brázdy, výmoly a strže). Přesto ale byly určeny lokality, na nichž bylo žádoucí zhodnotit erozní smyv půdy.

Na základě zjištěných výsledků výpočtů a diskuzí se sborem zástupců nebyla pro katastrální území přímo navržena žádná opatření proti vodní erozi.

Opatření proti větrné erozi

Pro ochranu proti větrné erozi byla doporučena organizační, popřípadě agrotechnická opatření. V rámci organizačních opatření se jedná o situování

pozemků obdélníkového tvaru delší stranou ve směru sever – jih (kolmo na směr převládajících větrů). V případě agrotechnických opatření jde o dodržování zásad správného způsobu zpracování půdy za účelem zvýšení stability dostatečné vlhkosti půdy a vhodné vysévání do ochranné plodiny, strniště nebo posklizňových zbytků.

Kromě toho byla doporučena biotechnická opatření zastoupená prvky územního systému ekologické stability, které současně napomáhají snížit negativní vlivy větrné eroze. Konkrétně se jedná o lokální biokoridory LBK 7C a LBK 6B. Tyto prvky jsou však navrženy v rámci opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí.

Vodohospodářská opatření

Na základě vyhodnoceného stavu vodohospodářských zařízení nacházejících se v katastrálním území Chýšť nebyla shledána nutnost přímo navrhovat nová opatření. Během konzultace se sborem zástupců a starostou obce nebyly určeny žádné problematické lokality. Síť vodotečí byla označena za vyhovující i v případě nového prostorového a funkčního uspořádání pozemků.

Opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí

Za účelem zlepšení ekologické stability krajiny bylo prioritní respektování územního systému ekologické stability stanoveného v rámci zpracovaného Generelu ÚSES. Součástí Generelu bylo celkem 11 prvků, z nichž 7 je stávajících (NRBC 15; LBC 10; LBC 11; LBC 16; LBC 19; RBK 14 A, B; LBK 6A). Pouze 3 prvky byly navrženy k novému založení a 1 k doplnění (**tab. č. 11**).

Pro zlepšení stavu životního prostředí bylo dále navrženo ozelenění 7 polních cest P15CH, P24CH, P2CH, P3CH, P6aCH, P7CH a P9CH.

Tab. č. 11 Navržená opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí. (upravila Kolářová dle GAP Pardubice s. r. o., 2004a)

Označení	Plocha (ha)	Délka (m)	Poznámka
LBC 18	3,0	-	založení biocentra lužního charakteru
LBK 6B	1, 4	700	založení travního porostu s jednostranným břehovým porostem
LBK 7B	1, 4	700	založení pásu liniové zeleně
LBK 7C	1, 9	1 100	doplnění vodního toku břehovými porosty

Zrealizované prvky plánu společných zařízení

Polní cesta – P2CH

Stávající polní cesta vede od silnice I/36 směrem k tělesu dálnice D11, kde navazuje na její nadjezd. Cesta zpřístupňuje zemědělské pozemky z obou stran a zároveň vede k lesnímu komplexu jménem Vražednice. Pro zpřístupnění pozemků je cesta vybavena pouze 1 zpevněným hospodářským sjezdem.

Napojení a zpevnění polní cesty bylo provedeno v délce 454 m a šířce 4 m. Dále bylo realizováno odvodnění příčným sklonem a jednostranné ozelenění. Polní cesta byla zpevněna asfaltovým betonem. Stav zeleně podél cesty v současné době bohužel neodpovídá provedené realizaci – některé dřeviny dnes nerostou. Tato změna je zřetelná především na začátku cesty (**foto. č. 6 a 7**) a dále v pokračujícím úseku poblíž dálnice D11 (**foto. č. 8 a 9**).

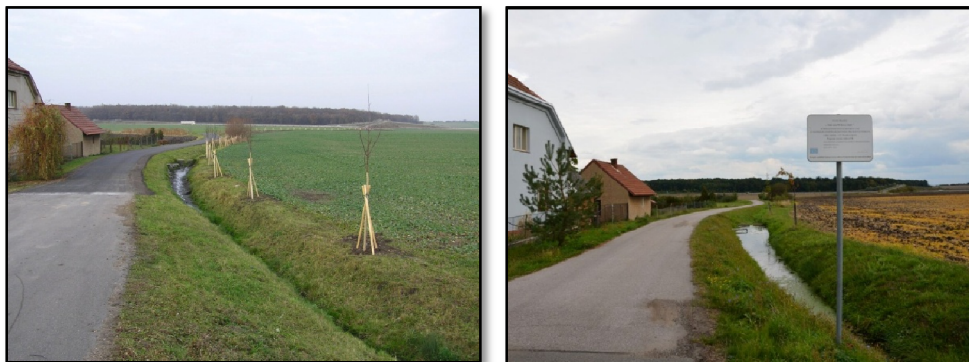

Foto. č. 6 a 7 Stav zeleně v počátečním úseku cesty P2CH po vysazení a v současnosti. (Friš, P., pozemkový úřad, 2011, foto. č. 6)

Foto. č. 8 a 9 Stav zeleně cesty P2CH v úseku poblíž dálnice D11 po vysázení a v současnosti. (Friš, P., pozemkový úřad, 2011, foto. č. 8)

Polní cesta – P6aCH

Stávající polní cesta vede ze zastavěného území západním směrem k manipulační ploše místních zemědělců a navazuje na polní cestu P6bCH (**foto. č. 10 a 11**). Cesta slouží především ke zpřístupnění zemědělských pozemků a zmíněné manipulační plochy, a proto je vybavena 6 zpevněnými hospodářskými sjezdy a 1 výhybnou.

Polní cesta P6aCH byla z důvodu špatného technického stavu určena k rekonstrukci, která proběhla v délce 651 m a šířce 4 m. Cesta byla zpevněna asfaltovým betonem, odvodněna příčným sklonem a 2 odvodňovacími příkopy. Podél jednoho z nich byla vysázená jednostranná zeleň (**foto. č. 12**). Příkopy byly v době průzkumu značně zarostlé. Dřeviny jsou v dobrém stavu a zajištěny ochranou proti okusu zvěře. V současnosti je cesta vyhovující a podle osobního zjištění je využívána místními zemědělci.

Foto. č. 10 Začátek cesty P6aCH vycházející ze zastavěného území.

Foto. č. 11 Zpřístupnění manipulační plochy místních zemědělců z cesty P6aCH.

Foto. č. 12 Zpevnění cesty P6aCH asfaltovým betonem, odvodňovací příkopky a zeleň.

Polní cesta – P6bCH

Stávající polní cesta vedoucí ze silnice I/36 k jihozápadní hranici katastrálního území umožňuje přístup na zemědělské pozemky nacházejících se po obou stranách cesty. Z tohoto důvodu je cesta podobně jako v předchozím případě zajištěna 6 zpevněnými hospodářskými sjezdy a 1 výhybnou.

Rekonstrukce polní cesty proběhla v délce 1 095 m a šířce 4 m a jako povrch byl použit asfaltový beton. Navržené odvodnění polní cesty bylo řešeno prostřednictvím příčného sklonu směřujícího do vodoteče V5CH podél cesty. Podél polní cesty byla na požadavek životního prostředí vysázená liniová zeleň ve dvou úsecích, přestože toto ozelenění nebylo součástí PSZ. V současné době však především v prvním úseku vysázená zeleň chybí nebo není v odpovídajícím stavu (**foto. č. 13, 14, 15 a 16**). Dřeviny v druhém úseku výsadby rostou lépe (**foto. č. 17 a 18**).

Foto. č. 13 a 14 První úsek ozelenění cesty P6bCH – stav zeleně po vysázení a v současnosti. (Friš, P., pozemkový úřad, 2012, foto. č. 13)

Foto. č. 15 a 16 Nevýhovující stav dřevin podél cesty P6bCH v současnosti.

Foto. č. 17 a 18 Druhý úsek cesty P6bCH – stav zeleně po vysázení a v současnosti. (Friš, P., pozemkový úřad, 2012, foto. č. 17)

Polní cesta – P7CH

Stávající polní cesta P7CH odbočující ze silnice III/32728 zpřístupňuje zemědělské pozemky a dále slouží k propojení se sousedním katastrálním územím Malé Výkleky a Voleč.

Polní cesta byla sice během zpracování PSZ v dobrém technickém stavu, avšak přesto bylo navrženo jednostranné ozelenění. **Fotografie č. 19** dokládající stav vysázené zeleně po realizaci však neodpovídá současné situaci. Jak je vidět na **fotografii č. 20**, především poblíž nezpevněného hospodářského sjezdu vysázená zeleň neprospívá dobře. Některé dřeviny již odumřely, jiné jsou místy okousané zvěří a dále nerostou (**foto. č. 21**). Dalším zjištěným negativním prvkem je absence zpevněných hospodářských sjezdů a vyskytující se nepořádek podél polní cesty.

Foto. č. 19 a 20 Vysázená zeleň podél cesty P7CH v době realizace a v současnosti. (Friš, P., pozemkový úřad, 2012, foto. č. 19)

Foto. č. 21 Okousané dřeviny a ponechaný nepořádek u cesty P7CH.

Polní cesta – P24CH

Nově navržená a zrealizovaná polní cesta P24CH navazuje na polní cestu P6bCH. Hlavním důvodem jejího navržení bylo zpřístupnění zemědělských pozemků a napojení na plánovanou cestní síť v sousedním katastrálním území Klamoš. Pro splnění účelu je cesta vybavena 2 zpevněnými hospodářskými sjezdy a 1 výhybnou.

Polní cesta byla zrealizována v délce 639 m a šířce 4 m. Došlo ke zpevnění asfaltovým betonem, odvodnění příčným sklonem a vybudování 2 příkopů, kdy byl opět jeden z nich jednostranně ozeleněn. Jak je ovšem viditelné na **fotografii č. 22** pořízené těsně po ukončení realizace v roce 2011, z původní vysázené liniové zeleně se neuchytili všichni jedinci. Zejména v první části této cesty je zřejmý úhyn vysázených dřevin (**foto. č. 23**). Zbylé dřeviny jsou v odpovídajícím stavu a opatření ochranou proti okusu zvěře (**foto. č. 24**).

Foto. č. 22 a 23 Zeleň a příkopy podél cesty P24CH v době realizace a v současnosti. (Friš, P., pozemkový úřad, 2011, foto. č. 22)

Foto. č. 24 Rostoucí zeleň podél příkopu u cesty P24CH opatřená ochranou proti okusu zvěře.

Lokální biokoridor – LBK 6B

Lokální biokoridor vedoucí od silnice III/32728 podél vodoteče V4CH směrem k Bělavským rybníkům a LBC 16 byl zrealizován oproti návrhu v menší rozloze, avšak travní pás s jednostranným břehovým porostem byl dodržen (**foto. č. 25**).

Vysázené dřeviny jsou celkem v dobrém stavu a zabezpečeny ochranou proti okusu zvěře (**foto. č. 26 a 27**). Travní porost byl v době terénního průzkumu zmulčován (**foto. č. 28**).

Foto. č. 25 Založený LBK 6B od Bělavských rybníků podél vodoteče.

Foto. č. 26 a 27 Vysázené stromy s keři v LBK 6B a zabezpečení proti okusu zvěře.

Foto. č. 28 Zmulčovaný travní porost LBK 6B.

Plánovaná komplexní pozemková úprava katastrálního území Chýšť je zobrazena v příloze č. 2.

6.2.3 KPÚ katastrálního území Rohoznice

Základní informace o sledované KPÚ jsou uvedeny v **tabulce č. 12**.

Tab. č. 12 Identifikační údaje o dotčeném území k. ú. Rohoznice. (upravila Kolářová dle MZe, 2016)

Obvod KPÚ	234 ha
Počet žádostí vlastníků	0
Počet vlastnických parcel před zahájením	324
Počet vlastnických parcel po ukončení	244
Zahájení KPÚ	rok 2003
Důvod zahájení	realizace stavby D11
Ukončení KPÚ	rok 2008

Navržené prvky plánu společných zařízení

Opatření ke zpřístupnění pozemků

Celkem bylo v rámci komplexní pozemkové úpravy navrženo 11 cest, z nichž 6 bylo nově navržených k vybudování (**tab. č. 13**), 4 stávající byly navrženy k rekonstrukci (**tab. č. 14**) a 1 stávající je bez dalšího návrhu (V11).

Tab. č. 13 Nově navržené polní cesty. (upravila Kolářová dle GAP Pardubice s. r. o., 2004b)

Označení	Délka (m)	Šířka (m)	Provedení	Odvodnění
H 7	819	4, 5	šterkopísek, šterkodrt', kamenivo obalené asfal., asfal. koberec	příkop
V 6	72	4, 5	šterkopísek, šterkodrt'	příkop
V 10	600	4, 5	šterkopísek, šterkodrt'	příkop
D 5	700	4,0	šterkopísek, hrubé drcené kamenivo	brázda
D 8	941	4,0	šterkopísek, hrubé drcené kamenivo	brázda
D 9	450	4,0	šterkopísek, hrubé drcené kamenivo	brázda

Poznámka: H – hlavní cesta; V – vedlejší; D – doplňková. Uvedená šířka polních cest je vč. krajnice. U polních cest D5, D8 a D9 bylo navrženo ozelenění formou interakčního prvku (IP 18, 19, 20).

Tab. č. 14 Cesty určené k rekonstrukci. (upravila Kolářová dle GAP Pardubice s. r. o., 2004b)

Označení	Délka (m)	Šířka (m)	Provedení	Odvodnění
H 3	420	4, 5	štěrkopísek, štěrkodrt', kamenivo obalené asfal., asfal. koberec	příkop
V 1	960	4, 5	štěrkopísek, štěrkodrt'	příkop
V 2	335	4, 5	štěrkopísek, štěrkodrt'	příkop
V 4	250	4, 5	štěrkopísek, štěrkodrt'	příkop

Poznámka: H – hlavní cesta; V – vedlejší. Uvedená šířka polních cest je vč. krajnice.

Protierozní opatření

Opatření proti vodní erozi

Během terénního průzkumu katastrálního území bylo sledováno 10 lokalit, z nichž u 7 byla překročena stanovená limitní hodnota erozního smyvu 4 tuny na hektar za rok. U těchto 7 lokalit bylo navrženo opatření: vhodný osevňovací postup.

Opatření proti větrné erozi

Z provedeného průzkumu území vyplývá, že převládající vítr směřující ze západu na východ nemá za přímý důsledek větrnou erozi. Problémem je ovšem značné přesoušení povrchu půdního profilu v místech, kde chybí odpovídající ochrana. Vhodným opatřením je tedy doplnění zeleně podél současných a nově plánovaných cest. Tyto prvky jsou navrženy v rámci opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí.

Vodohospodářská opatření

Prostřednictvím průzkumu katastrálního území bylo již v minulosti zaznamenáno ohrožení přívalovou vodou z lesních porostů a přilehlých

zemědělských pozemků. Snaha o zmírnění tohoto jevu je řešena návrhem polních cest a zmíněným protierozním osevním postupem navrženým výše.

Opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí

Opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí byla pro komplexní pozemkovou úpravu katastrálního území Rohoznice převzata z Generelu ÚSES okresu Pardubice. Navrženo bylo celkem 9 prvků, z nichž 7 je určeno k založení a 2 k doplnění (**tab. č. 15**).

Tab. č. 15 Navržená opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí. (upravila Kolářová dle GAP Pardubice s. r. o., 2004b)

Označení	Plocha (ha)	Délka (m)	Poznámka
LBC 12	3	-	navržen lesní porost
LBK 13	-	320	doplnění břehového porostu podél vodoteče
LBK 14	-	550	výsadba porostu vedle navržené polní komunikace
LBK 15	-	1 500	úprava/doplnění břehového porostu podél vodoteče
Izolační zeleň I	-	670	výsadba vhodných porostů
Izolační zeleň II	-	553	výsadba vhodných porostů
IP 18	-	716	skupinová výsadba zeleně
IP 19	-	700	skupinová výsadba zeleně
IP 20	-	450	skupinová výsadba zeleně

Poznámka: Izolační zeleň I a II = LBK 16 a 17. Interakčními prvky (IP) je myšleno ozelenění podél cest.

Zrealizované prvky plánu společných zařízení

Polní cesta – D8

Nově navržená a zrealizovaná polní cesta D8 vedoucí od silnice č. 3238 zpřístupňuje zemědělské pozemky a současně zastavěnou část obce Rohoznice (**foto. č. 29**).

Polní cesta byla zrealizována v délce 973 m a šířce 4 m. Oproti návrhu u cesty nebylo provedeno plánované ozelenění – IP 18. Odvodnění polní cesty bylo řešeno vybudováním propustků u vodoteče protínající polní cestu a dále na začátku polní cesty u silnice č. 3238. Cesta byla podle návrhu pokryta hrubým drceným kamenivem. Povrch polní cesty je v současnosti v některých místech z části zarostlý trávou a původní hospodářské sjezdy tak nejsou téměř k nalezení (**foto. č. 30 a 31**). Po celé délce polní cesty nebyla zjištěna žádná poškozená místa, pouze na samotném konci cesty byla vysypána směs cihel a kamení.

Foto. č. 29 Polní cesta D8 vedoucí od silnice k zemědělským pozemkům a zástavbě.

Foto. č. 30 a 31 Původní a současný stav cesty D8 (dnes zarostlé hospodářské sjezdy). (Friš, P., pozemkový úřad, 2011, foto. č. 30)

Izolační zeleň č. I

Účelem návrhu a realizace izolační zeleně č. I bylo především odhlučnění od blízké dálnice D11 procházející podél severní hranice katastrálního území (**foto. č. 32**).

Izolační zeleň č. I byla zrealizována v délce 623 m a šířce 14 m. V průběhu terénního průzkumu byla zjištěna absence ochranného oplocení celého prvku i jednotlivých dřevin, které však byly původně zajištěny (**foto. č. 33, 34 a 35**). Vysázená zeleň je v dobrém stavu – většina druhů se uchytila.

Foto. č. 32 Izolační zeleň č. I (zelená linie) sloužící k odhlučnění dálnice D11. (červená linie). (Friš, P., pozemkový úřad, 2011)

Foto. č. 33 a 34 Původní oplocení izolační zeleně č. I a stav v současnosti. (Friš, P., pozemkový úřad, 2010, foto. č. 33)

Foto. č. 35 Absence ochrany jednotlivých dřevin izolační zeleně č. I.

Izolační zeleň č. II

Obdobně jako v předchozím případě bylo smyslem návrhu a realizace izolační zeleně č. II odhlučnění od blízké dálnice D11.

Izolační zeleň č. II byla zrealizována v parametrech podle návrhu: délka 553 m a šířka 15 m (**foto. č. 36**). Stav vysázených dřevin je odpovídající, jednotlivé druhy byly opatřeny ochranou proti okusu zvěře a izolační zeleň byla v celé své délce řádně oplocena (**foto. č. 37**). V době terénního průzkumu byly dřeviny zarostlé plevelem.

Foto. č. 36 Celkový pohled na izolační zeleň č. II směrem od obce.

Foto. č. 37 Zajištěné oplocení izolační zeleně č. II.

Plánovaná komplexní pozemková úprava katastrálního území Rohoznice je zobrazena v **příloze č. 3**.

6.2.4 KPÚ katastrálního území Starý Máteřov

Základní informace o sledované KPÚ jsou uvedeny v **tabulce č. 16**.

Tab. č. 16 Identifikační údaje o dotčeném území k. ú. Starý Máteřov. (upravila Kolářová dle MZe, 2016)

Obvod KPÚ	235 ha
Počet žádostí vlastníků	0
Počet vlastnických parcel před zahájením	462
Počet vlastnických parcel po ukončení	238
Zahájení KPÚ	rok 2000
Důvod zahájení	impuls obce, zpřístupnění
Ukončení KPÚ	rok 2003

Navržené prvky plánu společných zařízení

Opatření ke zpřístupnění pozemků

Přístupnost pozemků v katastrálním území Starý Máteřov byla v rámci komplexní pozemkové úpravy řešena návrhem celkem 9 cest, z nichž 5 bylo určeno k novému založení (**tab. č. 17**) a 4 stávající k rekonstrukci (**tab. č. 18**).

Tab. č. 17 Nově navržené polní cesty. (upravila Kolářová dle GAP Pardubice s. r. o., 2000)

Označení	Délka (m)	Provedení
P 2	540	-
P 4	780	zpevněná
P 7	440	zpevněná
P 8	250	nezpevněná
P 9	300	zpevněná

Poznámka: Navržená část polní cesty P8 (250 m) navazuje na stávající zpevněný úsek této cesty (300 m). Podél polní cesty P2 byl navržen interakční prvek. P2, P4 a P7 jsou hlavní polní cesty. Ostatní cesty jsou vedlejší.

Tab. č. 18 Polní cesty určené k rekonstrukci. (upravila Kolářová dle GAP Pardubice s. r. o., 2000)

Označení	Délka (m)	Provedení
P 1	400	zpevněná
P 3	170	zpevněná
P 5	250	zpevněná
P 6	450	zpevněná

Poznámka: Jedná se o vedlejší cesty.

V katastrálním území byla také navržena cyklostezka vedoucí ze Starého Máteřova do Popkovic. Cyklostezka by měla směřovat k vojenskému prostoru a k toku Bylanka.

Protierozní opatření

Opatření proti vodní erozi

Následky vodní eroze ve sledovaném území nebyly zjištěny, a proto nebyla navržena žádná opatření.

Opatření proti větrné erozi

Větrnou erozí je ohrožena především západní polovina katastrálního území, a proto bylo doporučeno jako vhodné opatření vytvoření přirozených překážek větru ve směru sever – východ. Jedná se o interakční prvky podél cest navržených v rámci opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí.

Vodohospodářská opatření

Stav vodohospodářských zařízení v katastrálním území byl kromě závlahového systému stanoven jako dobrý, a tak nebyla navržena žádná nová vodohospodářská opatření.

Opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí

Za účelem zlepšení stavu antropogenní krajiny s převažující intenzivně obhospodařovanou ornou půdou a minimální výměrou lesních ploch v řešeném území bylo na základě LÚSES určeno 12 prvků. Z tohoto počtu jsou 2 prvky stávající bez dalšího návrhu (IP3, IP). Nově k založení byly navrženy 2 prvky a k doplnění bylo navrženo 8 prvků (**tab. č. 19**).

Tab. č. 19 Navržená opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí. (upravila Kolářová dle GAP Pardubice s. r. o., 2000 a 2005)

Označení	Plocha (ha)	Délka (m)	Poznámka
LBC 3	3	-	rozšíření remízu vysázením vhodných dřevin
LBC 6	3	-	rozšíření remízu vysázením vhodných dřevin
LBK 1	-	700	doplnění břehového porostu, ochranné zatravnění
LBK 2A	-	700	doplnění břehového porostu a podpora jeho vertikálního členění, ochranné zatravnění
LBK 4	-	1 000	doplnění břehového porostu, ochranné zatravnění
LBK 5	-	1 350	doplnění břehového porostu, ochranné zatravnění
LBK 7	-	700	Máteřovský potok - výsadba dřevin, doplnění ovocných stromořadí, založení lučního BK
IP 1	-	2 650	doplnit chybějící výsadby
IP 4	-	1 050	ověřit oboustranné osázení
IP 5	-	500	založení jednostranného interakčního prvku

Zrealizované prvky plánu společných zařízení

Polní cesta – P2

Nově navržená a zrealizovaná polní cesta P2 byla vybudována za účelem zpřístupnění zemědělských pozemků a zároveň propojení zastavěné části obce s komunikací vedoucí do sousedního katastrálního území Dubany. Polní cesta byla vybavena 2 zpevněnými hospodářskými sjezdy (**foto. č. 38**).

Polní cesta byla zrealizována v délce 523 m a šířce 4 m s povrchem z živичného uzavřeného nátěru. Cesta byla v době terénního průzkumu v neporušeném stavu, nebyla zjištěna žádná poškozená místa. Podél polní cesty bylo provedeno oboustranné ozelenění formou interakčního prvku (IP 4). Zeleň byla vysázená oboustranně ve střídavých pásech, je v dobrém stavu a opatřena ochranou proti okusu zvěře (**foto. č. 39**).

Foto. č. 38 Zpevněné hospodářské sjezdy cesty P2.

Foto. č. 39 Vysázená zeleň podél cesty P2 v dobrém stavu.

Polní cesta – P9

Nově navržená a zrealizovaná polní cesta P9 slouží ke zpřístupnění zemědělských pozemků a zároveň propojuje jádro obce se zastavěnou okrajovou částí. Pro snadný přístup k zemědělským pozemkům byly vybudovány 2 zpevněné hospodářské sjezdy (**foto. č. 40**).

Polní cesta byla zrealizována v délce 304 m a šířce 4 m. Povrch byl jako v předchozím případě pokryt živičným uzavřeným nátěrem, přičemž část blíže zástavbě je tvořena asfaltbetonovým povrchem (**foto. č. 41**). Stav cesty v době dokumentace byl odpovídající a nebyla nalezena místa vyžadující opravu.

Foto. č. 40 Zpevněné hospodářské sjezdy cesty P9.

Foto. č. 41 Úsek cesty P9 vedoucí do zastavěné oblasti – asfaltbetonové zpevnění.

Lokální biokoridor – LBK 5

Navržené doplnění břehových porostů vhodnými dřevinami a ochranné zatravnění bylo u lokálního biokoridoru LBK 5 provedeno v odlišné délce (837 m), než bylo původně doporučeno v návrhu.

Během terénního průzkumu bylo zjištěno, že z původní dvouřadé výsadby zeleně podél vodního toku zbyly pouze některé dřeviny (**foto. č. 42 a 43**). Příkladem je část biokoridoru směrem k LBC 3, kde je zatravněný pás udržován jen v těsné blízkosti zemědělského pole a na zbývající ploše je tráva ponechána volnému růstu. Zároveň dřeviny podél tohoto pole dnes v místě neexistují (**foto. č. 43**). Zeleň, která se udržela, je celkem vzrostlá a nebylo zaznamenáno poškození způsobené okusem zvěře (**foto. č. 44**).

Foto. č. 42 a 43 Původní dvě řady vysázené zeleně se zatravněním LBK 5 a současný stav. (Friš, P., pozemkový úřad, 2007, foto. č. 42)

Foto. č. 44 Zachovalá rostoucí zeleň LBK 5.

Plánovaná komplexní pozemková úprava katastrálního území Starý Máteřov je zobrazena v **příloze č. 4**.

6.2.5 KPÚ katastrálního území Úhřetická Lhota

Základní informace o sledované KPÚ jsou uvedeny v **tabulce č. 20**.

Tab. č. 20 Identifikační údaje o dotčeném území k. ú. Úhřetická Lhota. (upravila Kolářová dle MZe, 2016)

Obvod KPÚ	294,6 ha
Počet žádostí vlastníků	0
Počet vlastnických parcel před zahájením	393
Počet vlastnických parcel po ukončení	284
Zahájení KPÚ	rok 2000
Důvod zahájení	protipovodňová ochrana
Ukončení KPÚ	rok 2007

Navržené prvky plánu společných zařízení

Opatření ke zpřístupnění pozemků

Problematika zpřístupnění pozemků byla v komplexní pozemkové úpravě katastrálního území Úhřetická Lhota řešena návrhem 12 cest. Z tohoto počtu bylo 5 cest stanoveno k novému vybudování (**tab. č. 21**), 4 cesty byly určeny k rekonstrukci z důvodu zhoršeného nebo neodpovídajícího stavu (**tab. č. 22**) a 3 cesty stávající jsou bez dalšího návrhu (V3, V6, H10).

Tab. č. 21 Nově navržené polní cesty. (upravila Kolářová dle Agroprojekce Litomyšl s. r. o., 2001)

Označení	Délka (m)	Šířka (m)	Provedení	Odvodnění
V 2	630	3, 5	šterkopísek, šterkodrt'	příkop
V 4	720	3, 5	šterkopísek, šterkodrt'	příkop
D 5	260	3, 5	šterkopísek, hrubé drcené kamenivo	brázda
D 8	490	3, 5	šterkopísek, hrubé drcené kamenivo	brázda
D 11	150	3, 5	šterkopísek, hrubé drcené kamenivo	brázda

Poznámka: V – vedlejší polní cesty, D – doplňkové polní cesty. Šířka u vedlejších polních cest je uvedena vč. krajnice.

Tab. č. 22 Polní cesty určené k rekonstrukci. (upravila Kolářová dle Agroprojekce Litomyšl s. r. o., 2001)

Označení	Délka (m)	Šířka (m)	Provedení	Odvodnění
H 1	520	6	šterkopísek, šterkodrt', kamenivo obalené asfaltem., asf. koberec	příkop
H 9	680	3, 5	šterkopísek, šterkodrt', kamenivo obalené asfaltem., asf. koberec	příkop
V 7	235	3, 5	šterkopísek, šterkodrt'	příkop
V 8	280	3, 5	šterkopísek, šterkodrt'	příkop

Poznámka: H – hlavní polní cesty, V – vedlejší polní cesty. Šířka u hlavních a vedlejších polních cest je uvedena vč. krajnice.

U polních cest V2 a H9 bylo navrženo ozelenění formou interakčního prvku. U polní cesty H1 navržena podélná zeleň.

Protierozní opatření

Opatření proti vodní erozi

Terénním průzkumem území bylo zjištěno, že tento typ eroze nejvíce ohrožuje západní část katastru. Sledováno bylo celkem 11 lokalit, z nichž protierozní opatření bylo doporučeno pouze u 2 z nich, a to: zatravnění svahu u lesa a protierozní osevní postup.

Opatření proti větrné erozi

Působení větrné eroze nebylo v rámci provedeného terénního průzkumu prokázáno, avšak potvrzeno bylo negativní silné přesoušení půdního profilu. Tento jev působí nepříznivě na vodní režim v celém půdním profilu.

Jako vhodné opatření v rámci komplexní pozemkové úpravy bylo stanoveno zmírnění proudění větrů prostřednictvím doplnění zeleně podél stávajících a nově navržených cest. Toto doporučení je však součástí návrhu opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí.

Vodohospodářská opatření

Zastavěné území bylo dříve z části ohroženo přívalovou vodou ze zemědělských pozemků. Tato problematika byla v rámci komplexní pozemkové úpravy již řešena prostřednictvím návrhu polních cest a protierozním opatřením (zatravnění pozemku a dodržování vhodného protierozního osevního postupu).

Opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí

Celkem bylo na základě Generelu ÚSES navrženo 11 prvků. Z tohoto počtu je 1 prvek stávající bez dalšího návrhu (RBK 5), 1 byl určen k doplnění a dalších 9 prvků bylo stanoveno k založení (**tab. č. 23**). Do této skupiny dále také patří navržené ozelenění polní cesty H1.

Tab. č. 23 Navržená opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí. (upravila Kolářová dle Agroprojekce Litomyšl s. r. o., 2001)

Označení	Plocha (ha)	Délka (m)	Poznámka
RBC 4	10	-	doplnění částečné výsadby u TTP
LBC 47	2,7	-	navržen les
LBC 50	1,8	-	navržena vodní plocha a zeleň
LBK 48	-	900	návrh výsadby zeleně
LBK 49	-	440	navrženo luční společenstvo a výsadba dřevin
IP 1	-	620	navržena skupinová výsadba keřů
IP 2	-	2 000	navržena liniová výsadba ovocných stromů
IP 3	-	700	navržena liniová výsadba ovocných stromů
IP 4	-	580	navržena liniová výsadba ovocných stromů
IP 5	-	550	navržena liniová výsadba ovocných stromů

Zrealizované prvky plánu společných zařízení

Polní cesta – H 9

Stávající polní cesta H 9 (**foto. č. 45**) navazující na silnici č. 340 zpřístupňuje zemědělské pozemky a zároveň zástavbu na okraji obce. Polní cesta byla pro snadné využívání vybavena 7 zpevněnými hospodářskými sjezdy.

Polní cesta byla zrekonstruovaná v délce 534 m a šířce 5 m. Původní poškozený živičný povrch byl podle návrhu nově vyměněn za asfaltový beton. Odvodnění cesty je řešeno podélným příkopem, který je ovšem v současné době značně zarostlý a v některých místech dokonce zasypán odpadem (**foto. č. 46**). Navržený interakční prvek (IP 5) – doplnění liniové výsadby ovocných stromů nebylo provedeno.

Foto. č. 45 Odbočení ze silnice č. 340 na stávající polní cestu H 9.

Foto. č. 46 Příkop podél cesty H 9 v neodpovídajícím stavu – nepořádek.

Polní cesta – V 7

Stávající polní cesta V 7 propojuje silnici 355 a 340 přes zastavěné jádro obce a současně cesta zpřístupňuje zemědělské pozemky a zástavbu (**foto. č. 47**).

Polní cesta byla v rámci komplexní pozemkové úpravy zrekonstruována v délce 169 m a šířce 4 m. Polní cesta byla zpevněna z části šterkovým povrchem a z části asfaltobetonem (**foto. č. 48**). Cesta je odvodněna prostřednictvím příkopu, který je ovšem zarostlý a místa určeného ke vsáknutí povrchové vody (**foto. č. 49**). Podél polní cesty byly v krátkém úseku vysázeny dřeviny. Tato realizace však nebyla provedena v rámci komplexní pozemkové úpravy.

Foto. č. 47 Vjezd na polní cestu V 7 ze silnice č. 355.

Foto. č. 48 Konečný úsek cesty V 7 s asfaltobetonovým povrchem.

Foto. č. 49 Zarostlý příkop a místo určené k odvedení vody u cesty V 7.

Lokální biokoridor – LBK 48

V rámci komplexní pozemkové úpravy byl navržen lokální biokoridor formou výsadby podél vodního toku.

Návrh byl dodržen – podél vodoteče byly v doporučené délce (900 m) vysázeny odpovídající druhy zeleně doplněné keři. Porovnáním fotografické dokumentace z doby výsadby a současnosti bylo zjištěno, že až na malé výjimky, se většina doplněných dřevin uchytila a v současné době zdařile roste (**foto. č. 50 a 51**). Pouze v některých částech biokoridoru se značně rozrostl původně převažující porost rákosu obecného, který tvoří konkurenci pro později vysázené druhy dřevin, přestože byl před samotnou výsadbou zcela odstraněn (**foto. č. 52 a 53**).

Foto. č. 50 a 51 Stav LBK 48 po výsadbě a v současnosti.
(Friš, P., pozemkový úřad, 2008, foto. č. 50)

Foto. č. 52 a 53 Vysázený LBK 48 po odstranění rákosu obecného a v současnosti.
(Friš, P., pozemkový úřad, 2008, foto. č. 52)

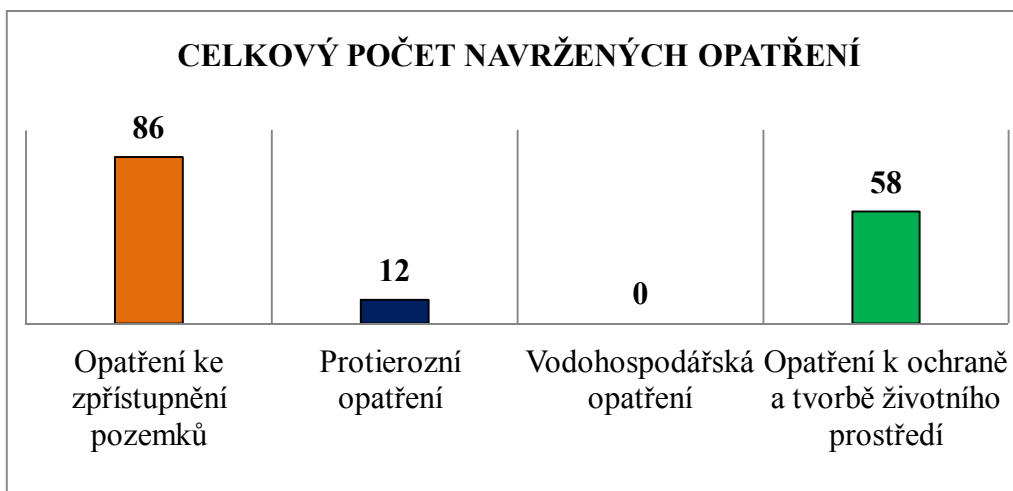
Plánovaná komplexní pozemková úprava katastrálního území Úhřetická Lhota je
zobrazena v **příloze č. 5**.

7. VÝSLEDKY A PŘÍNOS PRÁCE

7.1 Navržená a zrealizovaná opatření plánů společných zařízení

Celkově byla ve všech katastrálních územích v rámci komplexních pozemkových úprav nejvíce řešena problematika zpřístupnění pozemků a ochrana a tvorba životního prostředí (**obr. č. 4**). Obrázek zachycuje počet všech navržených opatření a prvků, které byly ve sledovaných katastrálních územích plánovány – tedy včetně stávajících prvků, u kterých nebylo počítáno s žádnými změnami, avšak v Plánech společných zařízení byly uvedeny v souhrnu navržených opatření. Z tohoto výsledku je patrné, že nejdůležitější bylo v rámci komplexních pozemkových úprav hodnocených území zajistit přístupnost pozemků a také ekologickou stabilitu.

Opatření ke zpřístupnění pozemků bylo navrženo v počtu 86 a opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí v počtu 58. V menším zastoupení byla řešena problematika erozního ohrožení a vodohospodářská opatření nebyla přímo navržena žádná.

Obr. č. 4 Celkový počet navržených opatření všech řešených katastrálních území. (upravila Kolářová dle Plánů společných zařízení sledovaných k. ú., 2016)

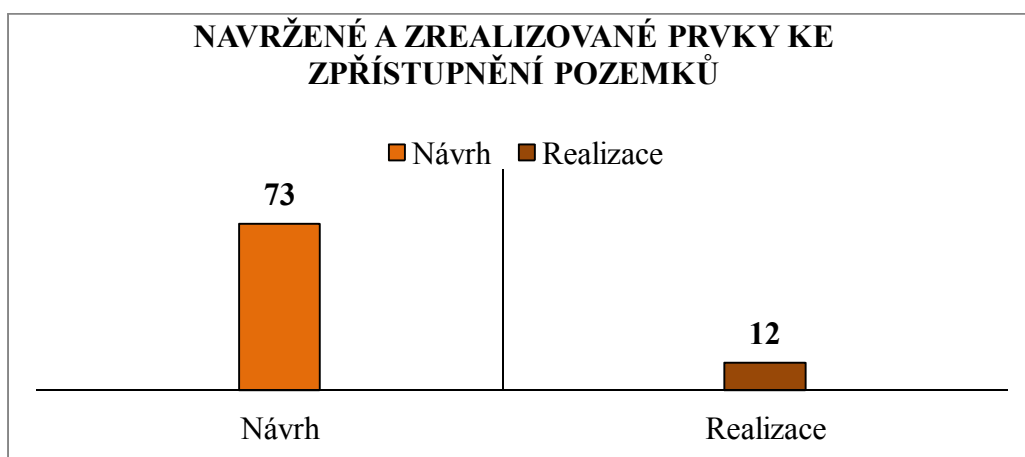
Opatření ke zpřístupnění pozemků

Opatření ke zpřístupnění pozemků hrála v komplexních pozemkových úpravách sledovaných území stěžejní roli (viz předchozí odstavec). V rámci této skupiny opatření bylo v komplexních pozemkových úpravách všech katastrálních území počítáno s 86 prvky a to zejména s cestami (v počtu 79) a v menší míře

s objekty typu zpevněných hospodářských sjezdů a mostku (navrženo pouze v k. ú. Časy v počtu 7).

Počet prvků, u kterých byly v Plánech společných zařízení plánované konkrétní realizace typu nového vybudování nebo rekonstrukce, bylo navrženo celkem 73. Finálně bylo z tohoto počtu realizováno 12 polních cest (**obr. č. 5**).

Zrealizovaným prvkům ke zpřístupnění pozemků a zhodnocením jejich stavu je věnována předchozí kapitola. Přehled sledovaných katastrálních území s počtem navržených a zrealizovaných prvků ke zpřístupnění pozemků je uveden v **tabulce č. 24**.

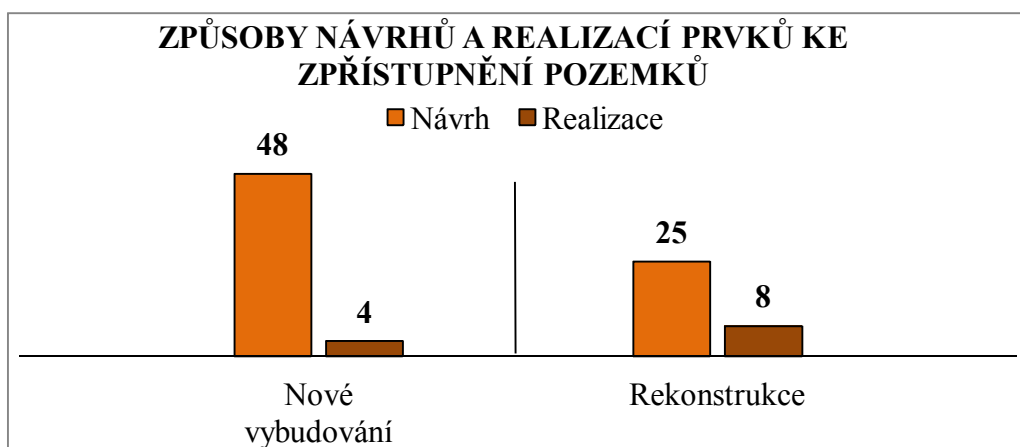
Obr. č. 5 Navržené a zrealizované prvky ke zpřístupnění pozemků ve všech katastrálních územích. (upravila Kolářová dle Plánů společných zařízení sledovaných k. ú. a vlastního průzkumu, 2016)

Tab. č. 24 Přehled sledovaných katastrálních území s počtem navržených a zrealizovaných prvků ke zpřístupnění pozemků. (upravila Kolářová dle Plánů společných zařízení sledovaných k. ú. a vlastního průzkumu, 2016)

Katastrální území	Návrh	Realizace
Časy	17	2
Chýšť	28	5
Rohoznice	10	1
Starý Máteřov	9	2
Úhřetická Lhota	9	2

Realizace prvků ke zpřístupnění pozemků probíhaly dvěma způsoby. K novému vybudování bylo navrženo 48 prvků a skutečně zrealizovány tímto způsobem byly 4 prvky (polní cesty). Další možností byla rekonstrukce, k níž bylo navrženo 25 prvků. Rekonstrukce proběhla u 8 prvků (polní cesty) (**obr. č. 6**).

Přehled sledovaných katastrálních území s počtem navržených a zrealizovaných prvků k novému založení a rekonstrukci je uveden v **tabulce č. 25**.

Obr. č. 6 Způsoby návrhů a realizací prvků ke zpřístupnění pozemků ve všech katastrálních územích. (upravila Kolářová dle Plánů společných zařízení sledovaných k. ú. a vlastního průzkumu, 2016)

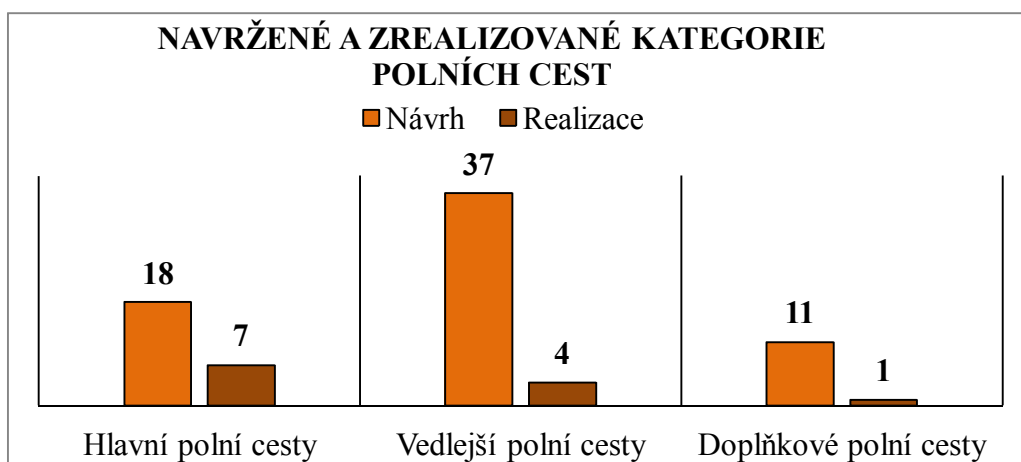
Tab. č. 25 Přehled sledovaných katastrálních území s počtem navržených a zrealizovaných prvků k novému založení a rekonstrukci. (upravila Kolářová dle Plánů společných zařízení sledovaných k. ú. a vlastního průzkumu, 2016)

Katastrální území	Nová cesta		K rekonstrukci	
	návrh	realizace	návrh	realizace
Časy	13	0	4	2
Chýšť	19	1	9	4
Rohoznice	6	1	4	0
Starý Máteřov	5	2	4	0
Úhřetická Lhota	5	0	4	2

Z hlediska kategorie navržených polních cest ve všech katastrálních územích celkem převažovaly vedlejší polní cesty v počtu 37 návrhů. Z této kategorie ovšem byly zrealizovány pouze 4 cesty. Ačkoliv hlavních polních cest byl navržen menší počet (18 kusů), jejich realizace byla častější než u ostatních kategorií. Nejnižší množství navržených a také zrealizovaných polních cest však patří do kategorie doplňkových, kde bylo navrženo 11 cest a zrealizována 1 (**obr. č. 7**).

Vyšší počet zrealizovaných hlavních polních cest oproti zbývajícím kategoriím lze vysvětlit jejich zpevněným provedením a napojením na místní komunikace a silnice, což značně zjednodušuje přístupnost a využití zemědělci.

Přehled sledovaných katastrálních území s počty navržených a zrealizovaných kategorií polních cest je uveden v **tabulce č. 26**.

Obr. č. 7 Navržené a zrealizované kategorie polních cest ve všech katastrálních území. (upravila Kolářová dle Plánů společných zařízení sledovaných k. ú. a vlastního průzkumu, 2016)

Tab. č. 26 Přehled sledovaných katastrálních území s počty navržených a zrealizovaných kategorií polních cest. (upravila Kolářová dle Plánů společných zařízení sledovaných k. ú. a vlastního průzkumu, 2016)

Katastrální území	Hlavní cesty		Vedlejší cesty		Doplňkové cesty	
	návrh	realizace	návrh	realizace	návrh	realizace
Časy	4	1	6	1	0	0
Chýšť	7	4	16	1	5	0
Rohoznice	2	0	5	0	3	1
Starý Máteřov	3	1	6	1	0	0
Úhřetická Lhota	2	1	4	1	3	0

Protierozní opatření

Většina opatření doporučených v rámci této skupiny byla primárně navržena jako opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí, proto jim bude věnován prostor v další části.

Přímo proti větrné erozi bylo dále doporučeno celkem 12 opatření. Jedná se o opatření organizačního charakteru – situování a tvar pozemků; ochranné zatravnění a vhodný osevní postup (navržený u 8 lokalit). A také opatření agrotechnického charakteru – dodržování zásad správného způsobu zpracování půdy a výsev do ochranné plodiny, strniště či posklizňových zbytků.

Proti působení vodní eroze bylo navrženo méně opatření, avšak podobně jako v případě větrné eroze bylo doporučeno zatravnění svahu a opět vhodný osevní postup.

Pro zabránění obou typů eroze (vodní a větrné) byla navržena konkrétní opatření pouze v katastrálním území Rohoznice a Úhřetická Lhota. Ve zbývajících katastrálních územích byla navržena opatření pouze proti působení větrné eroze představující v těchto případech vyšší nebezpečí. Nejvyšší počet opatření proti erozi byl však navržen v katastrálním území Chýšť.

Z doporučených opatření byly nejčastěji realizovány prvky územního systému ekologické stability, které jak už bylo uvedeno, byly navrženy v kategorii opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí. Realizace zbývajících doporučených opatření organizačního a agrotechnického charakteru je ovšem těžko zhodnotitelná, protože je obtížné zjistit, zda je zemědělci dodržují.

Vodohospodářská opatření

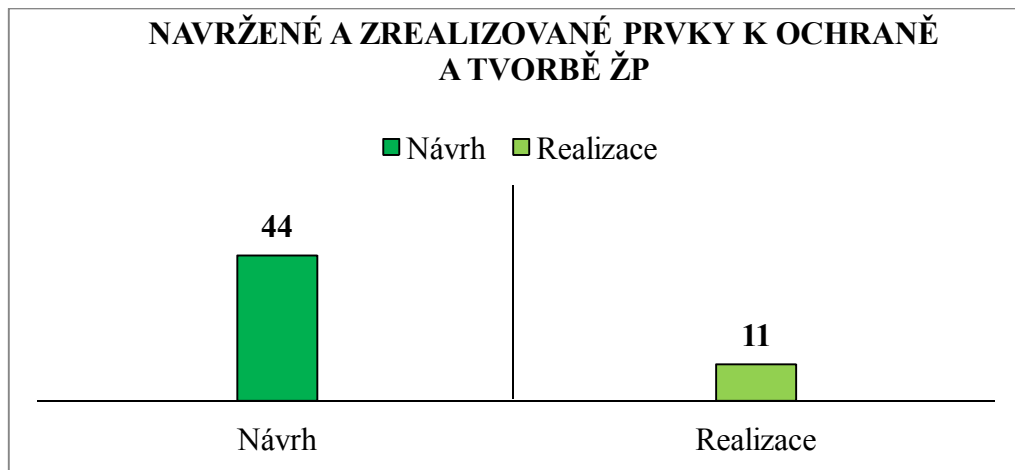
Tuto kategorii lze označit z hlediska navrhovaných a realizovaných opatření za nejméně využívanou. Ve většině katastrálních území nebyla navržena žádná opatření. Pouze v katastrálním území Rohoznice a Úhřetická Lhota, které byly značně ohroženy přívalovou vodou, byla tato problematika řešena prostřednictvím návrhu polních cest a protierozními opatřeními (zatravnění pozemku a osevní postup).

Vodohospodářská opatření nebyla zrealizována žádná.

Opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí

Druhým nejčastěji řešeným opatřením bylo opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí. Z této skupiny bylo celkově ve všech komplexních pozemkových úpravách sledovaných katastrálních území počítáno s 58 prvky územního systému ekologické stability. V Plánech společných zařízení však byly přímo navrženy realizace formou nového založení nebo doplnění u 44 prvků a z tohoto počtu bylo doposud zrealizováno 11 prvků (**obr. č. 8**).

Zrealizovaným prvkům k ochraně a tvorbě životního prostředí a zhodnocením jejich stavu je věnována předchozí kapitola. Přehled sledovaných katastrálních území s počtem navržených a zrealizovaných opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí je uveden v **tabulce č. 27**.

Obr. č. 8 Navržené a zrealizované prvky k ochraně a tvorbě životního prostředí ve všech katastrálních územích. (upravila Kolářová dle Plánů společných zařízení sledovaných k. ú. a vlastního průzkumu, 2016)

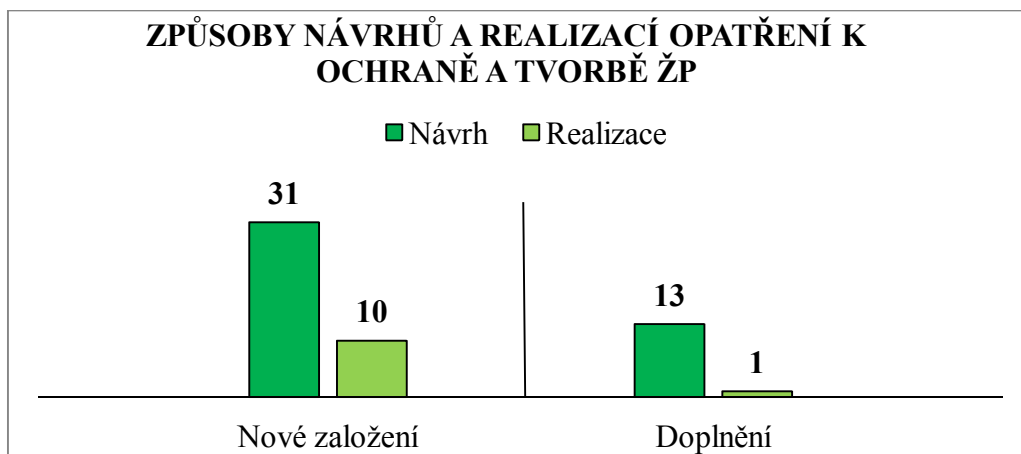
Tab. č. 27 Přehled sledovaných katastrálních území s počtem navržených a zrealizovaných opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí. (upravila Kolářová dle Plánů společných zařízení sledovaných k. ú. a vlastního průzkumu, 2016)

Katastrální území	Návrh	Realizace
Časy	3	0
Chýšť	11	6
Rohoznice	9	2
Starý Máteřov	10	2
Úhřetická Lhota	11	1

Z porovnání způsobů navržených a provedených realizací ve skupině opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí vyplývá, že převažovala forma založení nových prvků. K novému založení bylo navrženo 31 prvků a zrealizováno bylo tímto způsobem 10. K doplnění bylo navrženo 13 prvků a zrealizován pouze 1 (**obr. č. 9**).

Z výsledku je tedy patrná vyšší snaha o rozšiřování územního systému ekologické stability o nové prvky oproti zlepšování stavu stávajících.

Přehled sledovaných katastrálních území s počtem navržených a zrealizovaných prvků k založení a doplnění je uveden v **tabulce č. 28**.

Obr. č. 9 Způsoby návrhů a realizací opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí ve všech katastrálních územích. (upravila Kolářová dle Plánů společných zařízení sledovaných k. ú. a vlastního průzkumu, 2016)

Tab. č. 28 Přehled sledovaných katastrálních území s počtem navržených a zrealizovaných prvků k založení a doplnění. (upravila Kolářová dle Plánů společných zařízení sledovaných k. ú. a vlastního průzkumu, 2016)

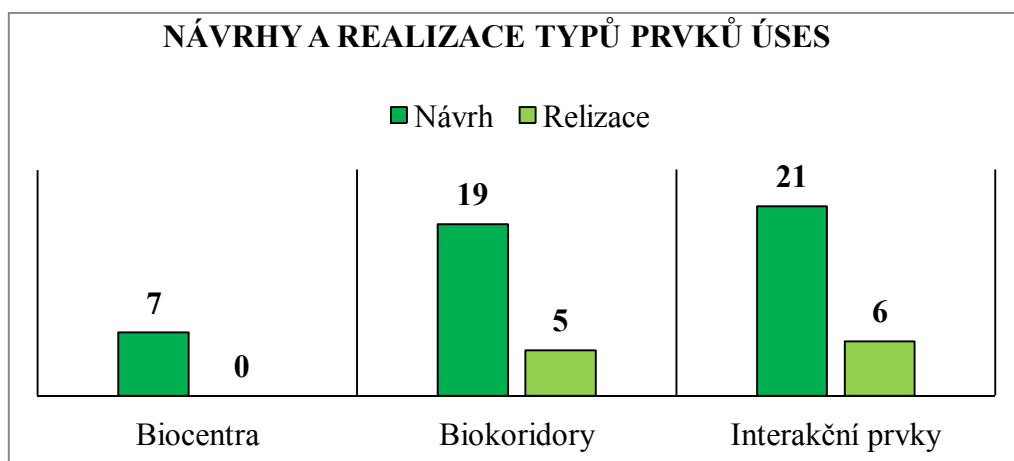
Katastrální území	Založení		Doplnění	
	návrh	realizace	návrh	realizace
Časy	2	0	1	0
Chýšť	10	6	1	0
Rohoznice	7	2	2	0
Starý Máteřov	2	1	8	1
Úhřetická Lhota	10	1	1	0

Z prvků územního systému ekologické stability převažují v počtu navržených a zrealizovaných interakční prvky. Celkem jich bylo navrženo k realizaci 21 a zrealizováno 6. Jednalo se zejména o doprovodnou zeleň podél stávajících nebo nově vybudovaných polních cest. Dále byly navrhovány a realizovány biokoridory, z nichž bylo 19 navrženo a 5 zrealizováno. Nejmenší počet návrhů prvků územního systému ekologické stability se týkal biocenter. Ze 7 navržených doposud nebylo zrealizováno žádné (**obr. č. 10**).

Na základě zjištěných výsledků lze konstatovat, že byly přednostně realizovány zejména prvky liniového charakteru ve formě interakčních prvků a biokoridorů. Možným vysvětlením této skutečnosti je polyfunkční charakter

interakčních prvků a biokoridorů, které byly současně navrženy k zajištění ochrany proti větrné erozi zužující většinu sledovaných katastrálních území.

Přehled sledovaných katastrálních území s počtem navržených a zrealizovaných prvků územního systému ekologické stability je uveden v **tabulce č. 29**.

Obr. č. 10 Návrhy a realizace typů prvků ÚSES ve všech katastrálních území. (upravila Kolářová dle Plánů společných zařízení sledovaných k. ú. a vlastního průzkumu, 2016)

Tab. č. 29 Přehled sledovaných katastrálních území s počtem navržených a zrealizovaných prvků územního systému ekologické stability. (upravila Kolářová dle Plánů společných zařízení sledovaných k. ú. a vlastního průzkumu, 2016)

Katastrální území	Biocentra		Biokoridory		Interakční prvky	
	návrh	realizace	návrh	realizace	návrh	realizace
Časy	0	0	3	0	0	0
Chýšť	1	0	3	1	7	5
Rohoznice	1	0	5	2	3	0
Starý Máteřov	2	0	5	1	5	1
Úhřetická Lhota	3	0	3	1	6	0

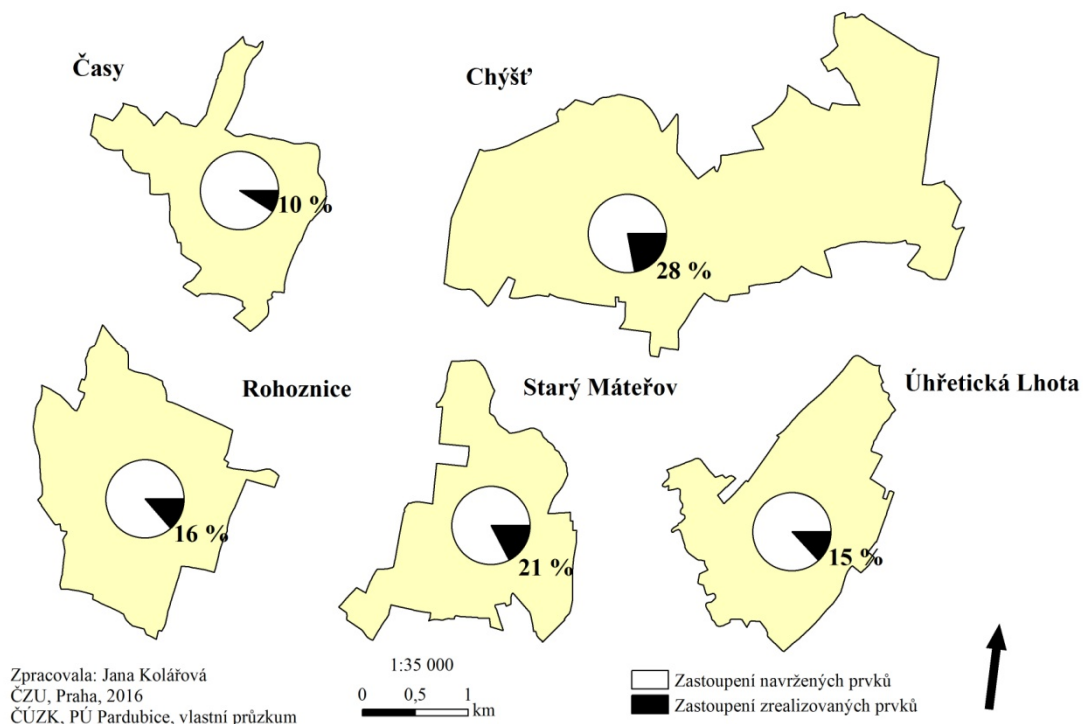
7.2 Realizační činnost katastrálních území

Procentuálním vyjádřením zrealizovaných prvků z počtu původně navržených je patrné, že v realizační činnosti bylo nejméně aktivní katastrální území Chýšť. Zde bylo uskutečněno 28 % z původně navržených prvků. Druhým vysoce činným katastrálním územím byl Starý Máteřov, kde bylo zrealizováno 21 % z původně navržených prvků. V katastrálním území Rohoznice proběhla realizace u 16 % a v katastrálním území Úhřetická Lhota u 15 % původně navržených prvků.

Katastrální území s nejnižší realizační činností byly Časy, kde bylo zrealizováno pouze 10 % z původně navržených prvků (**obr. č. 11**).

Přehled sledovaných katastrálních území s celkovým počtem navržených a zrealizovaných prvků je uveden v **tabulce č. 30**.

REALIZAČNÍ ČINNOST V JEDNOTLIVÝCH KATASTRÁLNÍCH ÚZEMÍCH

Obr. č. 11 Mapové zobrazení realizační činnosti v jednotlivých katastrálních územích. (upravila Kolářová dle Plánů společných zařízení sledovaných k. ú. a vlastního průzkumu, 2016)

Tab. č. 30 Přehled sledovaných katastrálních území s celkovým počtem navržených a zrealizovaných prvků. (upravila Kolářová dle Plánů společných zařízení sledovaných k. ú. a vlastního průzkumu, 2016)

	Časy	Chýšť	Rohoznice	Starý Máteřov	Úhřetická Lhota
Navržené prvky ke zpřístupnění pozemků	17	28	10	9	9
Navržené prvky k ochraně a tvorbě ŽP	3	11	9	10	11
Navrženo celkem	20	39	19	19	20
Zrealizované prvky ke zpřístupnění pozemků	2	5	1	2	2
Zrealizované prvky k ochraně a tvorbě ŽP	0	6	2	2	1
Zrealizováno celkem	2	11	3	4	3

7.3 Zhodnocení uskutečněných realizací

Detailní popis stavu zrealizovaných prvků je uveden v kapitole „Stav KPÚ vybraných katastrálních území“. Souhrnně však lze zjištěnou situaci shrnout následovně.

U většiny zrealizovaných polních cest byl v době terénního průzkumu zjištěn náležitý a nepoškozený stav, který nijak nebrání jejich využití. Pouze v katastrálním území Časy byl nalezen poškozený úsek. Plánované způsoby pokrytí povrchu cest byly sice dodrženy, ale na druhou stranu v některých případech byla realizovaná délka cest mírně prodloužena či zkrácena oproti původnímu návrhu.

Stav zeleně vysázené podél polních cest již nebyl tak vyhovující. Dřeviny podél polních cest často v době průzkumu již nerostly nebo byly poškozené. Dalšími nedostatky bylo nedodržení plánovaného ozelenění dvou zrealizovaných cest formou interakčních prvků; zarostlé příkopy či nepořádek podél cest.

Také stav některých dalších prvků územního systému ekologické stability lze označit jako neodpovídající. Například lokální biokoridor (LBK 5) v katastrálním území Starý Máteřov nebyl v době průzkumu tvořen původně vysázenými dvěma řadami dřevin. Zrealizované izolační zeleně v katastrálním území Rohoznice byly sice v zapojeném a rostoucím stavu, avšak v jednom případě nebylo zajištěno ochranné oplocení. Kladné hodnocení je však žádoucí u lokálního biokoridoru (LBK 6B) v katastrálním území Chýšť, kde jsou dřeviny řádně opatřeny ochrannou a zdařile rostou.

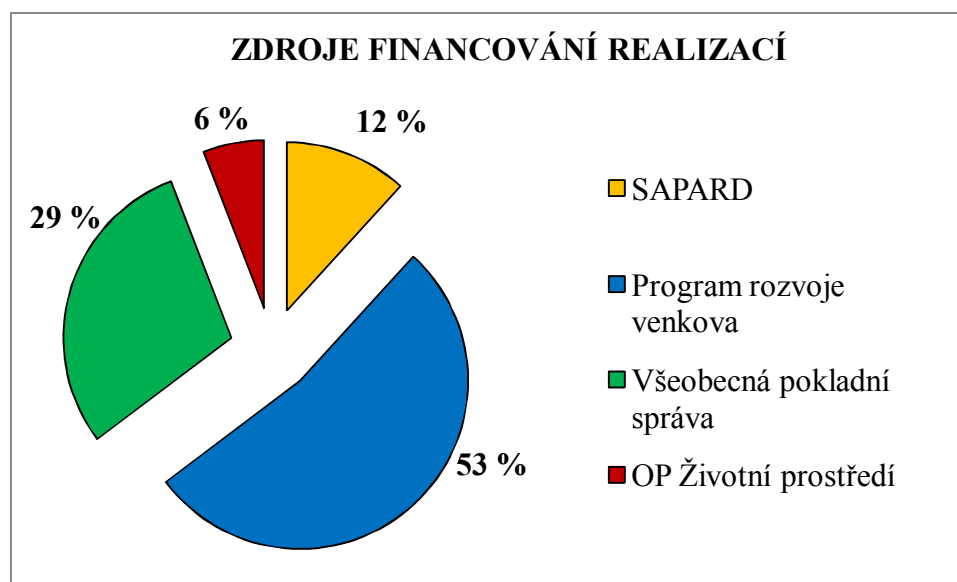
Z výše uvedeného je patrné, že stav zrealizovaných polních cest je až na malou výjimku téměř bez problému. Oproti tomu u prvků územního systému ekologické stability, jež vyžadují větší péči ve srovnání s cestami, tomu tak není.

7.4 Financování pozemkových úprav

Z dostupných informací o financování zrealizovaných prvků vyplývá, že nejčastějším zdrojem získání peněžních prostředků na uskutečnění realizací byl Program rozvoje venkova využívaný z 53 %. Z tohoto zdroje byla v případě sledovaných katastrálních území hrazena zejména realizace polních cest v katastrálním území Chýšť, Rohoznice a Úhřetická Lhota. Druhým nejvíce využívaným (29 %) byla Všeobecná pokladní správa, z níž byly finance použity na polní cesty, biokoridory a izolační zeleň v katastrálním území Chýšť, Rohoznice

a Starý Mátěřov. Na třetím místě byl program SAPARD (12 %) financující polní cesty v katastrálním území Časy. A na posledním místě Operační program Životní prostředí (6 %), který byl využit pro založení biokoridoru (izolační zeleně) v katastrálním území Rohoznice (**obr. č. 12**).

Ze zjištěných výsledků tedy vychází, že ve sledovaných katastrálních územích byly komplexní pozemkové úpravy hrazeny především ze zdroje Evropské unie (Program rozvoje venkova). Je tedy zřejmá důležitost tohoto programu pro realizaci komplexních pozemkových úprav. Kromě uvedených zdrojů ve třech případech realizací přispěli také samotní občané a obec (izolační zeleň II k. ú. Rohoznice, polní cesta P9 k. ú. Starý Mátěřov a polní cesta V7 k. ú. Úhřetická Lhota).

Obr. č. 12 Zdroje financování zrealizovaných prvků. (upravila Kolářová dle Pozemkového úřadu Pardubice, 2015)

7.5 Katalog společných zařízení pozemkových úprav

Zjištěné údaje o zrealizovaných prvcích plánů společných zařízení byly doplněny do internetového Katalogu společných zařízení pozemkových úprav vedeného Fakultou životního prostředí České zemědělské univerzity a Fakultou stavební Českého vysokého učení technického v Praze. Byly uveřejněny informace o lokalizaci prvku, kategorii, typu, projektantech a dodavatelích realizace, způsobu financování, datu uskutečnění realizace a vloženy ukázkové fotografie. Celkem bylo vloženo 17 společných zařízení:

- polní cesta P3, Pv7 (k. ú. Časy)
- polní cesta P2CH, P6aCH, P6bCH, P7CH a P24CH; lokální biokoridor LBK 6B (k. ú. Chýšť)
- polní cesta D8; izolační zeleň I a II (k. ú. Rohoznice)
- polní cesta P2, P9; lokální biokoridor LBK 5 (k. ú. Starý Máteřov)
- polní cesta H9, V7; lokální biokoridor LBK 48 (k. ú. Úhřetická Lhota).

Příklad společného zařízení zadaného do uvedeného katalogu zobrazuje **obrázek č. 13**.

Informace o společném zařízení

Název: Izolační zeleň č. I
ID: 868

ID: 868
[Přidej obrázek](#)
[Edituj zařízení](#)

Kraj: Pardubický
Okres: Pardubice
Obec: Rohoznice
Katastrální území: Rohoznice
Pozemková úprava: Rohoznice
Kategorie: krajinářské/ekostabilizující
Typ: ÚSES-biokoridor
Projektant: Ing. Zuzana Baladová, Atelier sadové a krajinné tvorby, Palackého 292, 53002 Pardubice, IČ: 27493695
Dodavatel: AZ Inženýring Pardubice s. r. o., Čeperka, B. Němcové 244, 533 45, IČ: 27493695
Financováno: VPS (všeob. pokl. správa)
Datum realizace: 2009-09-08

Popis:
Izolační zeleň o délce 623 m a šířce 14 m slouží zejména k odhlučnění blízké dálnice D11 procházející podél severní hranice katastrálního území.

Vedlejší kategorie:

- protierozní

Obrázky:

Popis: Pohled na izolační zeleň č. I.
Datum expozice: 2015-09-11

Obr. č. 13 Katalog společných zařízení - příklad. (ČVUT, 2010; upravila Kolářová, 2016)

8. DISKUSE

Porovnáním výsledků diplomové práce s pracemi stejného tématu z předchozích let zabývajících se okresy Kolín (Soukenka, 2011), Rychnov nad Kněžnou (Doležal, 2011) a Hradec Králové (Fejfarová, 2015) bylo zjištěno následující: největší množství realizací proběhlo v okrese Kolín, kde bylo zrealizováno 41 % z celkového množství návrhů. Na druhém místě se z hlediska realizační činnosti umístil okres Hradec Králové a Pardubice (15 %) a nejméně realizací bylo uskutečněno v okrese Rychnov nad Kněžnou (12 %).

Z pohledu nejpočetněji realizovaných prvků plánu společných zařízení v těchto okresech souhrnně převažují polní cesty z opatření ke zpřístupnění pozemků a prvky územního systému ekologické stability z opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí. V rámci ÚSES byly pro realizační činnost upřednostňovány biokoridory s interakčními prvky. Biocentra byla realizována v menší míře. Územní systém ekologické stability má pomocí vnitřní struktury a rozdělení území obecně schopnost naplňovat základní ekologickou funkci, ale také vedlejší funkce. Jedná se o funkci půdoochrannou a vodohospodářskou, přičemž pro jejich zajištění jsou nejméně uplatnitelná právě biocentra (Kouřil, 2002).

Realizací plánu společných zařízení se rozumí mimo jiné výsadba zeleně a zabezpečení následné péče o ní, dokud není převedena do vlastnictví obce či jiného účastníka řízení. K tomuto dochází obvykle do 3 let (vyhláška č. 13/2014 Sb.). Smyslem provádění následné péče je snížení nežádoucích vlivů působících na dřeviny, potlačení šoku dřeviny po výsadbě a podpoření jejího zdravého vývoje (Jelínek, 2007). Zajištění další péče o vysázený porost je po předání na samotné obci, což ale bývá často z finančních důvodů problém. Tato situace by přitom mohla být vyřešena poskytnutím dotačního titulu určeného k uvedené činnosti. Ten ovšem doposud nebyl vytvořen (Kaulich, 2012). Státem jsou sice poskytovány finanční prostředky z Programu péče o krajinu, nicméně tato dotace není určena pro zajištění následné péče o zeleň, ale pouze pro její výsadbu (Jelínek, 2007). Obce se však v některých případech snaží i přes finanční nedostatek pečovat o zrealizované prvky různými způsoby – například s pomocí místních zemědělců (Kaulich, 2012).

Ve sledovaných katastrálních územích okresu Pardubice se bohužel příliš nedaří toto řešit. Především vysázená zeleň formou interakčních prvků podél polních cest zde byla vystavena nedostatečné péči. Přitom právě projekty komplexních

pozemkových úprav nebo územně plánovacích dokumentací jsou jednou z mála možností realizace interakčních prvků v krajině (Kasalický, 2010). Naopak aktivita obce v realizaci prvku k ochraně a tvorbě životního prostředí byla zaznamenána v katastrálním území Rohoznice, kde byla kvůli nedostatku financí ohrožena výsadba izolační zeleně č. II. Protože obec velmi stála o její uskutečnění, zejména z důvodu přínosu pro následující generace, částečně se podílela na jejím financování (Beňková, R. et Smolíková, A., 2015, in litt.).

Dalším příkladem pozitivního přístupu je katastrální území Starý Máteřov, kde se občané podíleli na financování zpevněného úseku cesty P9 procházejícího podél zástavby. V jiném případě, v katastrálním území Úhřetická Lhota, byla zpevněná část cesty V7 hrazena příspěvím obce (Friš, P., 2015, in litt.).

Stěžejním faktorem ovlivňujícím realizaci pozemkových úprav jsou tedy mimo jiné finance. Pozemkové úřady v posledních letech disponují zhruba 2 miliardami Kč ročně, přičemž tato částka je z 1/3 tvořena financemi státního rozpočtu, z 1/3 prostředky z Evropské unie (přesněji Programu rozvoje venkova) a kromě těchto zdrojů přispívá také Pozemkový fond ČR a Ředitelství silnic a dálnic (Kaulich, 2012). Jinak tomu nebylo ani ve sledovaných KPÚ katastrálních území. Zde hrály důležitou roli finance ze zmíněného Programu rozvoje venkova, který zde byl využit u 53 % realizací. Prostředky ze státního rozpočtu – Všeobecná pokladní správa představovaly 29 %.

Proces komplexních pozemkových úprav je sice veden příslušným pozemkovým úřadem, nicméně na kvalitu a životnost zrealizovaných prvků má také vliv příspěvi zasažených obcí a jejich občanů, což bylo ostatně doloženo výše uvedenými příklady. Z terénních průzkumů je zjevné, že udržení odpovídající kvality a funkčnosti polních cest není pro obce tak velký problém. Při pohledu na vysázenou zeleň podél udržovaných cest je však patrné, že jejich zachování v prosperujícím stavu buď pro obce už není tak jednoduché z finančních důvodů nebo to není jejich hlavní priorita.

9. ZÁVĚR

Během zpracování diplomové práce byla podle předem stanoveného zadání navštívena všechna sledovaná katastrální území za účelem vyhledání a zhodnocení současného stavu prvků plánu společných zařízení zrealizovaných v rámci komplexních pozemkových úprav. Výsledky průzkumu byly, v závislosti na typu sledovaného prvku, více či méně odlišné oproti návrhu uvedeném v obdržených plánech společných zařízení jednotlivých katastrálních území.

Aktuální stav polních cest a provedení jejich realizace byl ve většině případů bez větších problémů. Cesty byly vybudovány až na menší výjimky ve stanovených parametrech, byl použit předem určený povrch a doposud je většina cest v odpovídající kvalitě. Protierozní opatření byla v plánech společných zařízení navržena v menším rozsahu a ani přesto nedošlo k jejich realizaci. Vodohospodářská opatření nebyla provedena žádná. Jako nejvíce diskutabilní byl zaznamenán stav prvků územního systému ekologické stability. Ačkoliv realizace těchto prvků proběhla podle plánovaných návrhů, jejich dnešní stav není v mnoha situacích vhodný. Toto se týká zejména prvků liniového charakteru – interakčních prvků vysázených podél polních cest a lokálního biokoridoru (LBK 5). Za příčinu této skutečnosti lze označit nedostatečné zajištění následné péče o realizace tohoto charakteru.

Diplomová práce tak detailně popisuje a hodnotí aktuální kvalitu provedení jednotlivých realizací a přispívá k ucelenějšímu přehledu sledovaného tématu komplexních pozemkových úprav. Výsledky zrcadlí nedostatky a nastiňují směry, kterými by se měla ubírat snaha státu, obcí a účastníků řízení pozemkových úprav pro zlepšení situace. Z výsledků diplomové práce je především patrná nutnost řešení péče o vysázenou zeleň, která je znesnadněna nedostatkem finančních prostředků ze strany obcí. Dále je důležité si uvědomit absenci realizace ostatních skupin opatření. Jak je patrné z převažujících typů realizovaných prvků, veřejnost dává přednost zejména polním cestám a dále prvkům ve formě zeleně. Je tak žádoucí zvýšit povědomí o výhodách dalších navržených opatření a tím pomoci jejich případnému uskutečnění v dalších letech.

Tyto výsledky budou také zaslány Pozemkovému úřadu v Pardubicích, kterému mohou sloužit jako zpětná vazba a podklad pro další výstupy.

10. PŘEHLED LITERATURY A POUŽITÝCH ZDROJŮ

BATYSTA, M., DOUBRAVOVÁ, J., HALUZOVÁ, J., JACKO, K., JANEČEK, B., KAPIČKA, J., KULÍŘOVÁ, P., NEDVĚDOVÁ, V., NOVOTNÝ, I., PODHRÁZSKÁ, J., SEKÁČ, P., SKLENIČKA, P., TROMBIK, P., VÁLOVÁ, M., VOPRAVIL, J., 2014: Pozemkové úpravy – nástroj pro udržitelný rozvoj venkovského prostoru. Státní pozemkový úřad. Ministerstvo zemědělství. Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v.v.i., Česká zemědělská univerzita, Český úřad zeměměřičský a katastrální, Praha: 48 s.

BUČEK, A., 2002: Tvorba ekologických sítí v České republice. In: MADĚRA, P. [ed.]: Ekologické sítě. Sborník příspěvků z mezinárodní konference 23. – 24. 11. 2001 v Brně. Geobiocenologické spisy, sv. 6. Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, Brno. Ministerstvo zemědělství, Praha: 6 – 12.

BUDŇÁKOVÁ, M., JACKO, K. [eds.], 2012: Situační a výhledová zpráva – půda. Ministerstvo zemědělství, Praha: 102 s.

BURIAN Z., CUDLÍNOVÁ E., ČÍHAL L., DUMBROVSKÝ M., HÁNEK P., HLADÍK J., HRABÁNKOVÁ M., JACKO K., JANEČEK M., KAULICH K., KLÍMOVÁ M., KOPP J., KOTTOVÁ B., KOUPILOVÁ M., KULHAVÝ Z., KVÍTEK T., LAPKA M., MADAROVÁ S., MAZÍN V., MORAVCOVÁ J., MUCHOVÁ Z., NĚMEC J., NĚMEC J., NOVÁK P., ONDR P., PÁRTLOVÁ P., PODHRÁZSKÁ J., PROCHÁZKOVÁ E., SKLENIČKA P., SKŘIVANOVÁ Z., SOUPOVÁ M., ŠIMČÍK T., ŠKODOVÁ – PARMOVÁ D., TOMAN F., VÁCHAL J., VÍTEK J., VRÁNA K., 2011: Pozemkové úpravy v České republice. Consult, Praha: 207 s.

CAY, T., ISCAN, F., 2004: Algorithm Developing For Land Consolidation Software. ISPRS Archives – Volume XXXV Part B3. XXth ISPRS Congress Technical Commission III: 666 – 671.

COELHO C. J., PORTELA J., PINTO A. P., 1996: A social approach to land consolidation schemes. A Portuguese case study: the Valenca Project. *Land Use Policy* 13: 129 – 147.

DIJK V. T., 2007: Complications for traditional land consolidation in Central Europe. *Geoforum* 38: 505 – 511.

DUMBROVSKÝ, M., MEZERA, J., STEJSKALOVÁ, D., PIVCOVÁ, J., SPITZ, P., PAVLÍK, M., STRÍTECKÝ, L., MAZÍN, V., 2000: Metodický návod pro pozemkové úpravy a související informace. Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, Praha: 189 s.

DROBNÍK J., 2007: Základy pozemkového práva. Eva Roztoková – IFEC, Praha: 178 s.

FOOD AND AGRICULTURE ORGANIZATION OF THE UNITED NATIONS, 2004: Operations manual for land consolidation pilot projects in Central and Eastern Europe. FAO. Land Tenure Manuals 1, Rome: 59 p.

FOOD AND AGRICULTURE ORGANIZATION OF THE UNITED NATIONS, 2008: Opportunities to mainstream land consolidation in rural development programmes of the European Union. FAO. Land Tenure Policy Series 2, Rome: 58 p.

FALTYSOVÁ, H., BÁRTA, F., 2002: Pardubicko. Okres Pardubice. In: MACKOVČIN, P., SEDLÁČEK, M. [eds.]: Chráněná území ČR, svazek IV. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a EkoCentrum Brno, Praha: 104 – 113.

HARTVIGSEN, M., 2013: Land reform in Central and Eastern Europe after 1989 and its outcome in the form of farm structures and land fragmentation. FAO. Land Tenure Working Paper 24: 1 – 51.

JANEČEK, M., COUFAL, V., DUMBROVSKÝ, M., KREJČA, T., MAŠÁT, K., NĚMEC, J., NOVÁK, P., PIVCOVÁ, J., TOMÁŠEK, M., 1999: Pozemkové úpravy se zaměřením na bonitaci a pedologii. Institut pro místní správu, Praha: 73 s.

JELÍNEK, B., 2007: Realizace prvků ÚSES a co dál. In: PETROVÁ, A., GROHMANOVÁ, L. [eds.]: ÚSES – zelená páteř krajiny 2007. Sborník z 6. ročníku semináře „ÚSES – zelená páteř krajiny“, Brno: 37 – 44.

KADLEC, V., ŽÍŽALA, D., NOVOTNÝ, I., HEŘMANOVSKÁ, D., KAPIČKA, J., TIPPL, M., 2014: Land consolidations as an effective instrument in soil conservation. *Ekológia* 33, 2: 188 – 200.

KAPIDURA A., ŁUCZEWSKI M., HOME R., KUPIDURA P., 2014: Public perceptions of rural landscapes in land consolidation procedures in Poland. *Land Use Policy* 39: 313 – 319.

KASALICKÝ, I., 2010: Interakční prvky – nedocenená součásti ÚSES. In: PETROVÁ, A. [ed.]: ÚSES – zelená páteř krajiny 2010. Sborník z 9. ročníku semináře „ÚSES – zelená páteř krajiny“ konaného 8. - 9. září 2010, Brno: 63 – 66.

KAULICH, K., 2012: Komplexní pozemkové úpravy jako nástroj k vytváření ÚSES. *Ochrana přírody* 67, suppl. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha: 28 – 30.

KAULICH, K., 2013: Importance and Prospect of Land Consolidation in the Czech Republic. *ZfV- Zeitschrift für Geodäsie, Geoinformation und Landmanagement* 138: 193 – 200.

KONEČNÁ, J., STEJSKALOVÁ, D., PODHRÁZSKÁ J., KARÁSEK, P., NOVÁKOVÁ, E., KUČERA, J., 2014: Multikriteriální hodnocení protierozních a vodohospodářských zařízení v pozemkových úpravách. Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v. v. i., Praha: 52 s.

KOZÁK, J., NĚMEČEK, J., BORŮVKA, L., LÉROVÁ, Z., NĚMEČEK, K., 2009: Atlas půd České republiky. Ministerstvo zemědělství ČR, Česká zemědělská univerzita, Praha: 149 s.

KVĚTOŇ, V., VOŽENÍLEK, V., 2011: Klimatické oblasti Česka: klasifikace podle Quitta za období 1961 – 2000. Univerzita Palackého, Olomouc, Český hydrometeorologický ústav, Praha: 20 s.

KYSELKA, I., HURNÍKOVÁ, J., ROZMANOVÁ, N., STEJSKALOVÁ, D., PODHRÁZSKÁ, J., 2011: Koordinace územních plánů a pozemkových úprav. Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v.v.i., Praha: 61 s.

LERMAN, Z., CIMPOIEȘ, D., 2006: Land Consolidation as a factor for successful development of agriculture in Moldova. The Hebrew University of Jerusalem. The Center for Agricultural Economic Research. The Department of Agricultural Economics and Management. No. 10. 05: 1 – 23.

LOBO, D., LOZANO, Z., DELGADO, F., 2005: Water erosion risk assessment and impact on productivity of a Venezuelan soil. *Catena* 64: 297 – 306.

LOKOČ, R., LOKOČOVÁ, M., 2010: Vývoj krajiny v České republice. Lipka – školské zařízení pro environmentální vzdělávání, Brno: 83 s.

MARŠÍKOVÁ M., MARŠÍK, Z., 2007: Dějiny zeměměřičství a pozemkových úprav v Čechách a na Moravě v kontextu světového vývoje. Libri, Praha: 182 s.

MÍCHAL, I., 1994: Ekologická stabilita. Veronica, ekologické středisko ČSOP, Ministerstvo životního prostředí, Brno: 276 s.

MIRANDA D., CRECENTE R., ALVAREZ F. M., 2006: Land consolidation in inland rural Galicia, N. W. Spain, since 1950: An example of the formulation and use of questions, criteria and indicators for evaluation of rural development policies. *Land Use Policy* 23: 511 – 520.

NAEEM, S., CHAPIN III, F. S., COSTANZA, R., EHRLICH, P. R., GOLLEY, F. B., HOOPER, D. U., LAWTON, J. H., O'NEILL, R. V., MOONEY, H. A., SALA, O. E., SYMSTAD, A. J., TILMAN, D., 1999: Biodiversity and Ecosystem

Functioning: Maintaining Natural Life Support Processes. Ecological Society of America. Issues in Ecology. Number 4: 1 – 14.

NĚMEC, J., VRÁBLÍKOVÁ, J., PRAŽÁKOVÁ, L., 2011: Pozemkové úpravy. Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, Fakulta životního prostředí, Ústí nad Labem: 131 s.

NEJVYŠŠÍ KONTROLNÍ ÚŘAD, 2015: Věstník Nejvyššího kontrolního úřadu, ročník XXIII, částka 2. Nejvyšší kontrolní úřad, Praha: 166 s.

PANAGOS, P., BORRELLI, P., POESEN, J., BALLABIO, C., LUGATO, E., MEUSBURGER, K., MONTANARELLA, L., ALEWELL, CH., 2015: The new assessment of soil loss by water erosion in Europe. Environmental Science & Policy 54: 438 – 447.

PAŠAKARNIS G., MALIENE V., 2010: Towards sustainable rural development in Central and Eastern Europe: Applying land consolidation. Land Use Policy 27: 545 – 549.

PEKÁREK, M., PRŮCHOVÁ, I., 2004: Pozemkové právo. Masarykova univerzita, Brno: 400 s.

PODHRÁZSKÁ, J., TOMAN, F., VITÁSKOVÁ, J., KOUKALOVÁ, M., PIVCOVÁ, J., 2006: Projektování pozemkových úprav. Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, Brno: 217 s.

PODHRÁZSKÁ, J., KUČERA, J., KARÁSEK, P., KONEČNÁ, J., 2015: Land Degradation by Erosion and Its Economic Consequences for the Region of South Moravia (Czech Republic). Soil & Water Research 10: 105 – 113.

RIDDELL, J., REMBOLD, F., 2002: Farm land rationalization and land consolidation: strategies for multifunctional use of rural space in Eastern and Central Europe. International Symposium on Land Fragmentation and Land Consolidation in CEEC: A Gate Towards Sustainable Rural Develop.

SONNENBERG, J., 2002: Fundamentals of Land Consolidation as an Instrument to Abolish Fragmentation of Agricultural Holdings. FIG XXII International Congress Washington, D.C. USA, April 19-26. TS7.4 Land Consolidation: New Perspectives: 1 – 12.

SOUKUP, M., HRÁDEK, F., 1999: Optimální regulace povrchového odtoku z povodí. Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, Praha: 98 s.

SKLENIČKA, P., 2003: Základy krajinného plánování. Naděžda Skleničková, Praha: 321 s.

SKOŘEPA, Z., ŠVEHLA, F., 2000: Pozemkové úpravy. Doporučený standard technický. Informační centrum ČKAIT – Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, Praha, soubor 3, číslo 2: 1 – 9.

SKŘIVANOVÁ, Z., DRAHOŇOVSKÁ, E., 2011: Stručný postup pro projektování pozemkových úprav. Česká zemědělská univerzita, Praha: 29 s.

SKŘIVANOVÁ, Z., [ed.] 2012: Společná zařízení v pozemkových úpravách. Ministerstvo zemědělství, Praha: 75 s.

TLAPÁK, V., ŠÁLEK, J., LEGÁT, V., 1992: Voda v zemědělské krajině. Zemědělské nakladatelství Brázda, Ministerstvo životního prostředí ČR, Praha: 320 s.

VITIKAINEN, A., 2004: An Overview of Land Consolidation in Europe. Nordic Journal of Surveying and Real Estate Research 1: 25 – 44.

VLASÁK, J., BARTOŠKOVÁ, K., 2007: Pozemkové úpravy. České vysoké učení technické, Praha: 168 s.

VÝZKUMNÝ ÚSTAV MELIORACÍ A OCHRANY PŮDY, 1995: Voda v krajině – protierozní ochrana. Nové technologie v ochraně půdy před vodní erozí. Ministerstvo zemědělství ČR, Praha: 52 s.

Zákony a vyhlášky

ZÁKON č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, v platném znění.

VYHLÁŠKA č. 327/1998 Sb., Ministerstva zemědělství, kterou se stanoví charakteristika bonitovaných půdně ekologických jednotek a postup pro jejich vedení a aktualizaci, v platném znění.

VYHLÁŠKA č. 13/2014 Sb., o postupu při provádění pozemkových úprav a náležitostech návrhu pozemkových úprav, v platném znění.

Internetové zdroje

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, 2015: Charakteristika okresu Pardubice. Online: https://www.czso.cz/csu/xs/charakteristika_okresu_pardubice, cit. 3. 8. 2015.

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, 2014: Vybrané ukazatele za okres Pardubice. Online: <https://www.czso.cz/documents/11272/29135545/CZ0532.pdf/8e6f4300-74ca-4203-9992-4929f10fac8a?version=1.1>, cit. 3. 8. 2015.

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ, 2010: Katalog společných zařízení pozemkových úprav. Online: <http://geo102.fsv.cvut.cz/ksz/najdi-zarizeni/zobraz/868>, cit. 7. 4. 2016.

KOUŘIL, F., 2002: Dotační politika a realizace ÚSES v procesu KPÚ. Portál ÚSES. ÚSES – zelená páteř krajiny. Online: <http://www.uses.cz/data/sbornik02/Kouril.pdf>, cit. 3. 3. 2016.

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ, 2010: Pozemkové úpravy a tvorba krajiny. Online: <http://eagri.cz/public/web/mze/venkov/pozemkove-upravy/pozemkove-upravy/pozemkove-upravy-a-tvorba-krajiny.html>, cit. 29. 2. 2016.

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ, 2016: eAGRI. Pozemkové úpravy. Online: <http://eagri.cz/public/app/eagriapp/PU/Prehled/>, cit. 20. 2. 2016.

STÁTNÍ FOND ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, 2015: Operační program Životní prostředí – podporované oblasti. Online: <http://www.opzp.cz/podporovane-oblasti/>, cit. 9. 3. 2016.

STÁTNÍ POZEMKOVÝ ÚŘAD, 2016: Závěrečný účet – organizační složky státu za rok 2015. Online: <http://www.spucr.cz/frontend/webroot/uploads/files/2016/02/zaverecnyucetspu20151745.pdf>, cit. 9. 4. 2016.

VÝZKUMNÝ ÚSTAV MELIORACÍ A OCHRANY PŮD, v. v. i., 2015: eKatalog BPEJ. Online: <http://bpej.vumop.cz/37001>, cit. 3. 10. 2015.

Ostatní zdroje

Plány společných zařízení

LANDSERVIS ČESKÉ BUDĚJOVICE, 2001: Návrh společných zařízení (aktualizovaný) komplexních pozemkových úprav v katastrálním území Časy, okres Pardubice.

GAP PARDUBICE s. r. o., 2004a: 2. Plán společných zařízení, komplexní pozemková úprava v k. ú. Chýšť.

GAP PARDUBICE s. r. o., 2004b: Komplexní pozemková úprava k. ú. Rohoznice.

GAP PARDUBICE, s. r. o., 2005: Projektová dokumentace lokálního biokoridoru č. 7, k. ú. Starý Máteřov.

GAP PARDUBICE s. r. o., 2000: Plán společných zařízení v k. ú. Starý Máteřov.

AGROPROJEKCE, Litomyšl s. r. o., 2001: Komplexní pozemková úprava Úhřetická Lhota, Plán společných zařízení.

Diplomové práce

DOLEŽAL, T., 2011: Sledování prvků plánu společných zařízení realizovaných v rámci komplexních pozemkových úprav v okrese Rychnov nad Kněžnou (Královehradecký kraj). Česká zemědělská univerzita, Fakulta životního prostředí, Praha: 78 s.

FEJFAROVÁ, R., 2015: Sledování prvků plánu společných zařízení realizovaných v rámci komplexních pozemkových úprav v okrese Hradec Králové (Královehradecký kraj). Česká zemědělská univerzita, Fakulta životního prostředí, katedra biotechnických úprav v krajině, Praha: 152 s.

SOUKENKA, L., 2011: Sledování prvků plánu společných zařízení realizovaných v rámci komplexních pozemkových úprav v okrese Kolín (Středočeský kraj). Česká zemědělská univerzita, Fakulta životního prostředí, katedra biotechnických úprav krajiny, Praha: 136 s.

Citované fotografie

Foto. č. 6: Friš, P., pozemkový úřad, 2011

Foto. č. 8: Friš, P., pozemkový úřad, 2011

Foto. č. 13: Friš, P., pozemkový úřad, 2012

Foto. č. 17: Friš, P., pozemkový úřad, 2012

Foto. č. 19: Friš, P., pozemkový úřad, 2012

Foto. č. 22: Friš, P., pozemkový úřad, 2011

Foto. č. 30: Friš, P., pozemkový úřad, 2011

Foto. č. 32: Friš, P., pozemkový úřad, 2011

Foto. č. 33: Friš, P., pozemkový úřad, 2010

Foto. č. 42: Friš, P., pozemkový úřad, 2007

Foto. č. 50: Friš, P., pozemkový úřad, 2008

Foto. č. 52: Friš, P., pozemkový úřad, 2008

11. SEZNAM FOTOGRAFIÍ, OBRÁZKŮ A TABULEK

Seznam fotografií

Foto. č. 1 Zpevněný povrch cesty P3	51
Foto. č. 2 a 3 Poškozený a opravovaný povrch cesty P3	51
Foto. č. 4 Zpřístupnění zemědělských pozemků z cesty Pv7	52
Foto. č. 5 Zpevněný povrch cesty Pv7 v nepoškozeném stavu	52
Foto. č. 6 a 7 Stav zeleně v počátečním úseku cesty P2CH po vysázení a v současnosti	57
Foto. č. 8 a 9 Stav zeleně cesty P2CH v úseku poblíž dálnice D11 po vysázení a v současnosti	58
Foto. č. 10 Začátek cesty P6aCH vycházející ze zastavěného území	58
Foto. č. 11 Zpřístupnění manipulační plochy místních zemědělců z cesty P6aCH	59
Foto. č. 12 Zpevnění cesty P6aCH asfaltovým betonem, odvodňovací příkopy a zeleň	59
Foto. č. 13 a 14 První úsek ozelenění cesty P6bCH – stav zeleně po vysázení a v současnost	60
Foto. č. 15 a 16 Nevyhovující stav dřevin podél cesty P6bCH v současnosti	60
Foto. č. 17 a 18 Druhý úsek cesty P6bCH – stav zeleně po vysázení a v současnosti	60
Foto. č. 19 a 20 Vysázená zeleň podél cesty P7CH v době realizace a v současnosti	61
Foto. č. 21 Okousané dřeviny a ponechaný nepořádek u cesty P7CH	61
Foto. č. 22 a 23 Zeleň a příkopy podél cesty P24CH v době realizace a v současnosti	62
Foto. č. 24 Rostoucí zeleň podél příkopu u cesty P24CH opatřená ochranou proti okusu zvěře	62
Foto. č. 25 Založený LBK 6B od Bělavských rybníků podél vodoteče	63
Foto. č. 26 a 27 Vysázené stromy s keři v LBK 6B a zabezpečení proti okusu zvěře	63
Foto. č. 28 Zmulčovaný travní porost LBK 6B	64

Foto. č. 29 Polní cesta D8 vedoucí od silnice k zemědělským pozemkům a zástavbě	68
Foto. č. 30 a 31 Původní a současný stav cesty D8 (dnes zarostlé hospodářské sjezdy)	68
Foto. č. 32 Izolační zeleň č. I (zelená linie) sloužící k odhlučnění dálnice D11 (červená linie)	69
Foto. č. 33 a 34 Původní oplocení izolační zeleně č. I a stav v současnosti	69
Foto. č. 35 Absence ochrany jednotlivých dřevin izolační zeleně č. I.	70
Foto. č. 36 Celkový pohled na izolační zeleň č. II směrem od obce	70
Foto. č. 37 Zajištěné oplocení izolační zeleně č. II.	71
Foto. č. 38 Zpevněné hospodářské sjezdy cesty P2	75
Foto. č. 39 Vysázená zeleň podél cesty P2 v dobrém stavu	75
Foto. č. 40 Zpevněné hospodářské sjezdy cesty P9	76
Foto. č. 41 Úsek cesty P9 vedoucí do zastavěné oblasti – asfaltobetonové zpevnění	76
Foto. č. 42 a 43 Původní dvě řady vysázené zeleně se zatravněním LBK 5 a současný stav	77
Foto. č. 44 Zachovalá rostoucí zeleň LBK 5	77
Foto. č. 45 Odbočení ze silnice č. 340 na stávající polní cestu H 9	81
Foto. č. 46 Příkop podél cesty H 9 v neodpovídajícím stavu – nepořádek	81
Foto. č. 47 Vjezd na polní cestu V 7 ze silnice č. 355	82
Foto. č. 48 Konečný úsek cesty V 7 s asfaltobetonovým povrchem	82
Foto. č. 49 Zarostlý příkop a místo určené k odvedení vody u cesty V 7	83
Foto. č. 50 a 51 Stav LBK 48 po výsadbě a v současnosti	83
Foto. č. 52 a 53 Vysázený LBK 48 po odstranění rákosu obecného a v současnosti	84

Seznam obrázků

Obr. č. 1 Lokalizace studijního území	41
Obr. č. 2 Přehled zahájených a ukončených jednoduchých a komplexních pozemkových úprav v okrese Pardubice	46
Obr. č. 3 Mapové zobrazení stavu pozemkových úprav v okrese Pardubice	46

Obr. č. 4 Celkový počet navržených opatření všech řešených katastrálních území	85
Obr. č. 5 Navržené a zrealizované prvky ke zpřístupnění pozemků ve všech katastrálních územích	86
Obr. č. 6 Způsoby návrhů a realizací prvků ke zpřístupnění pozemků ve všech katastrálních území	87
Obr. č. 7 Navržené a zrealizované kategorie polních cest ve všech katastrálních území	88
Obr. č. 8 Navržené a zrealizované prvky k ochraně a tvorbě životního prostředí ve všech katastrálních území	90
Obr. č. 9 Způsoby návrhů a realizací opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí ve všech katastrálních území	91
Obr. č. 10 Návrhy a realizace typů prvků ÚSES ve všech katastrálních území	92
Obr. č. 11 Mapové zobrazení realizační činnosti v jednotlivých katastrálních územích	93
Obr. č. 12 Zdroje financování zrealizovaných prvků	95
Obr. č. 13 Katalog společných zařízení pozemkových úprav - příklad	96

Seznam tabulek

Tab. č. 1 Přehled zdrojů financování pozemkových úprav a výše poskytnutých částek (v mil. Kč)	25
Tab. č. 2 Seznam katastrálních území se zahájenými a ukončenými jednoduchými a komplexními pozemkovými úpravami	47
Tab. č. 3 Identifikační údaje o dotčeném území k. ú. Časy	48
Tab. č. 4 Nově navržené polní cesty	48
Tab. č. 5 Polní cesty určené k rekonstrukci	49
Tab. č. 6 Navržená opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí	50
Tab. č. 7 Identifikační údaje o dotčeném území k. ú. Chýšť	53
Tab. č. 8 Nově navržené polní cesty řešící problematiku výstavby dálnice D11	53
Tab. č. 9 Nově navržené polní cesty sloužící ke zpřístupnění jednotlivých vlastnických celků	54
Tab. č. 10 Cesty určené k rekonstrukci či doplnění	55
Tab. č. 11 Navržená opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí	57

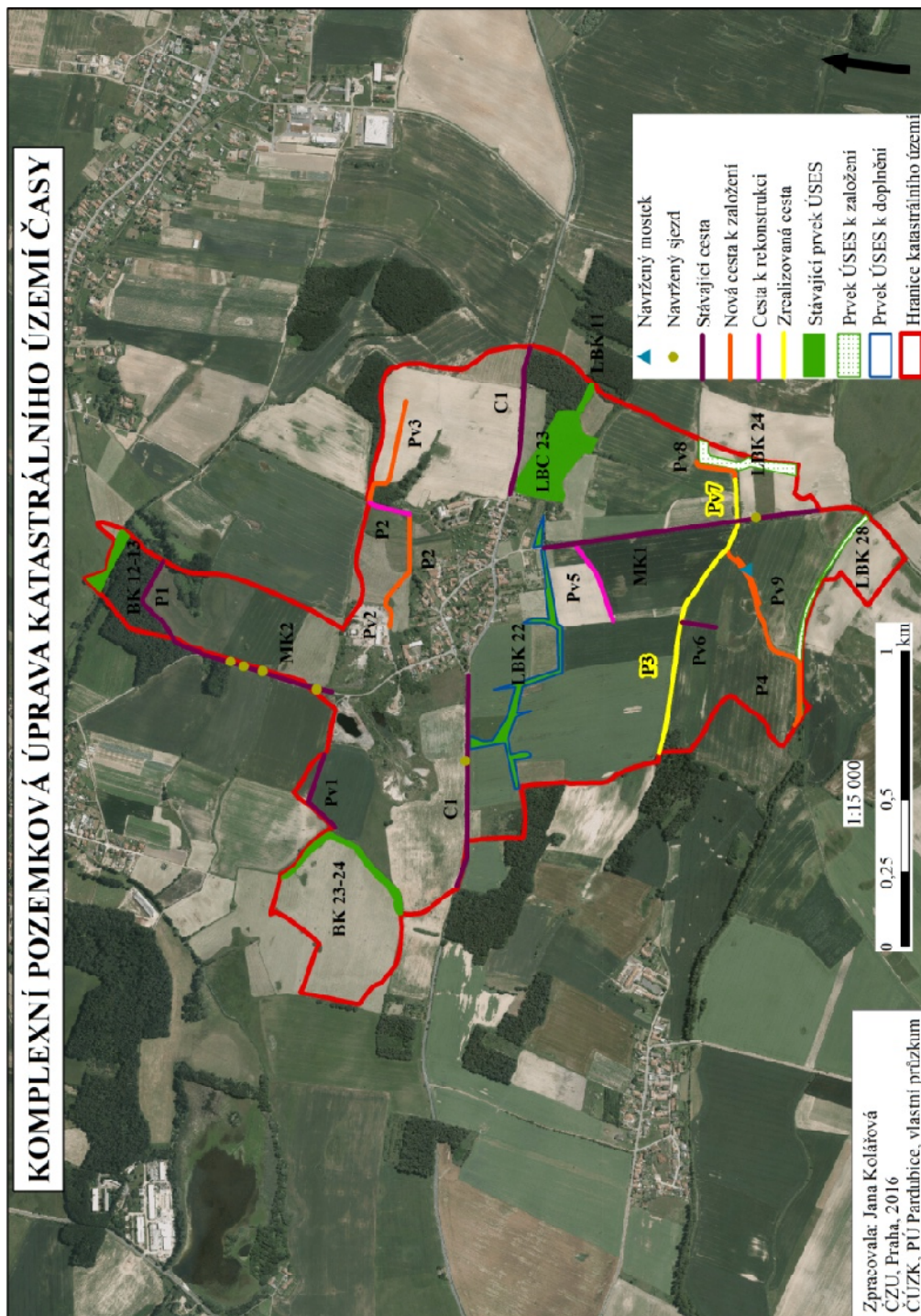
Tab. č. 12 Identifikační údaje o dotčeném území k. ú. Rohoznice	65
Tab. č. 13 Nově navržené polní cesty	65
Tab. č. 14 Cesty určené k rekonstrukci	66
Tab. č. 15 Navržená opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí	67
Tab. č. 16 Identifikační údaje o dotčeném území k. ú. Starý Máteřov	72
Tab. č. 17 Nově navržené polní cesty	72
Tab. č. 18 Polní cesty určené k rekonstrukci	73
Tab. č. 19 Navržená opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí	74
Tab. č. 20 Identifikační údaje o dotčeném území k. ú. Úhřetická Lhota	78
Tab. č. 21 Nově navržené polní cesty	78
Tab. č. 22 Polní cesty určené k rekonstrukci	79
Tab. č. 23 Navržená opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí	80
Tab. č. 24 Přehled sledovaných katastrálních území s počtem navržených a zrealizovaných prvků ke zpřístupnění pozemků	86
Tab. č. 25 Přehled sledovaných katastrálních území s počtem navržených a zrealizovaných prvků k novému založení a rekonstrukci	87
Tab. č. 26 Přehled sledovaných katastrálních území s počty navržených a zrealizovaných kategorií polních cest	88
Tab. č. 27 Přehled sledovaných katastrálních území s počtem navržených a zrealizovaných opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí	90
Tab. č. 28 Přehled sledovaných katastrálních území s počtem navržených a zrealizovaných prvků k založení a doplnění	91
Tab. č. 29 Přehled sledovaných katastrálních území s počtem navržených a zrealizovaných prvků územního systému ekologické stability	92
Tab. č. 30 Přehled sledovaných katastrálních území s celkovým počtem navržených a zrealizovaných prvků	93

12. SEZNAM PŘÍLOH

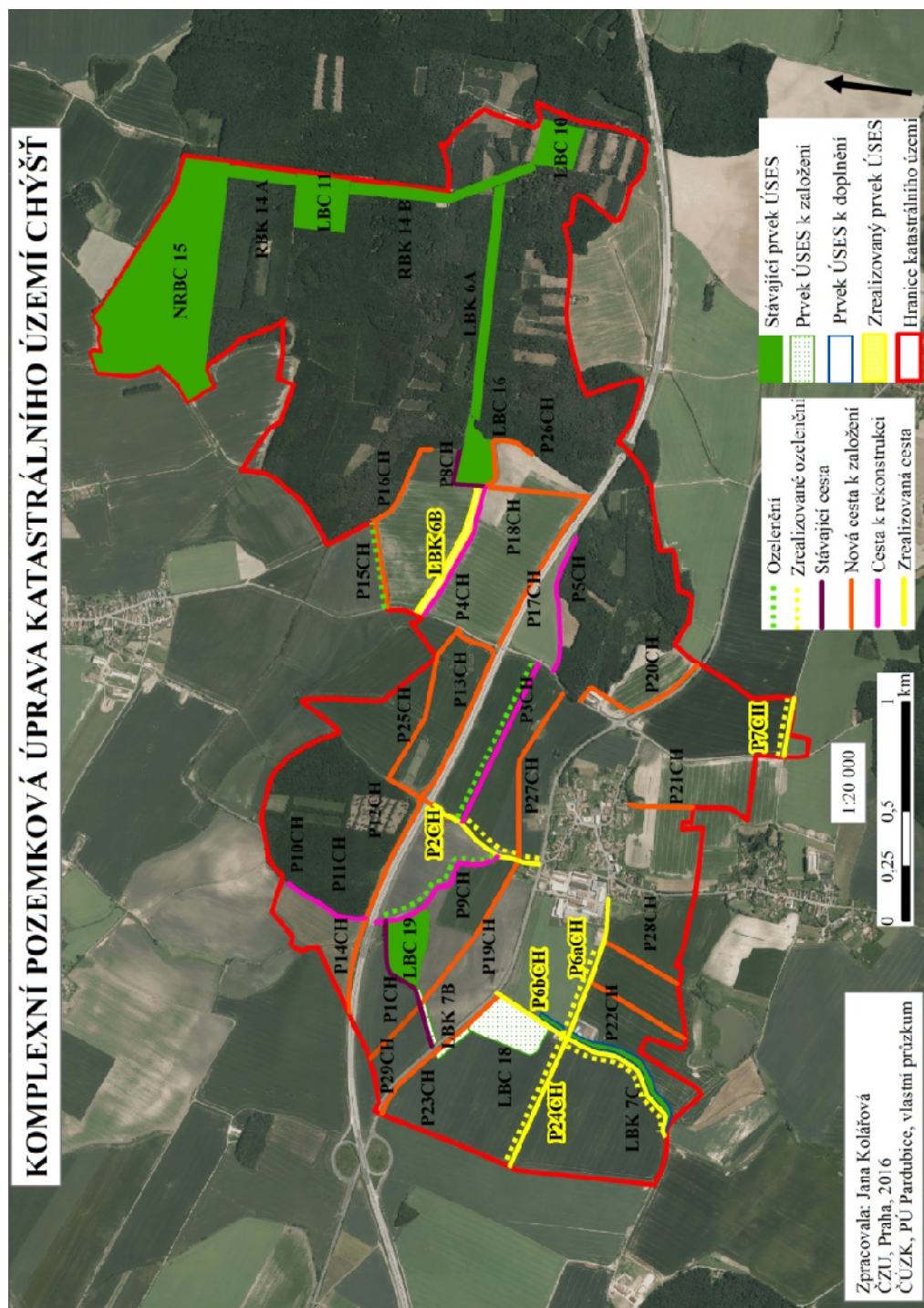
Příloha č. 1 Komplexní pozemková úprava katastrálního území Časy	114
Příloha č. 2 Komplexní pozemková úprava katastrálního území Chýšť	115
Příloha č. 3 Komplexní pozemková úprava katastrálního území Rohoznice	116
Příloha č. 4 Komplexní pozemková úprava katastrálního území Starý Máteřov	117
Příloha č. 5 Komplexní pozemková úprava katastrálního území Úhřetická Lhota	118

13. PŘÍLOHY

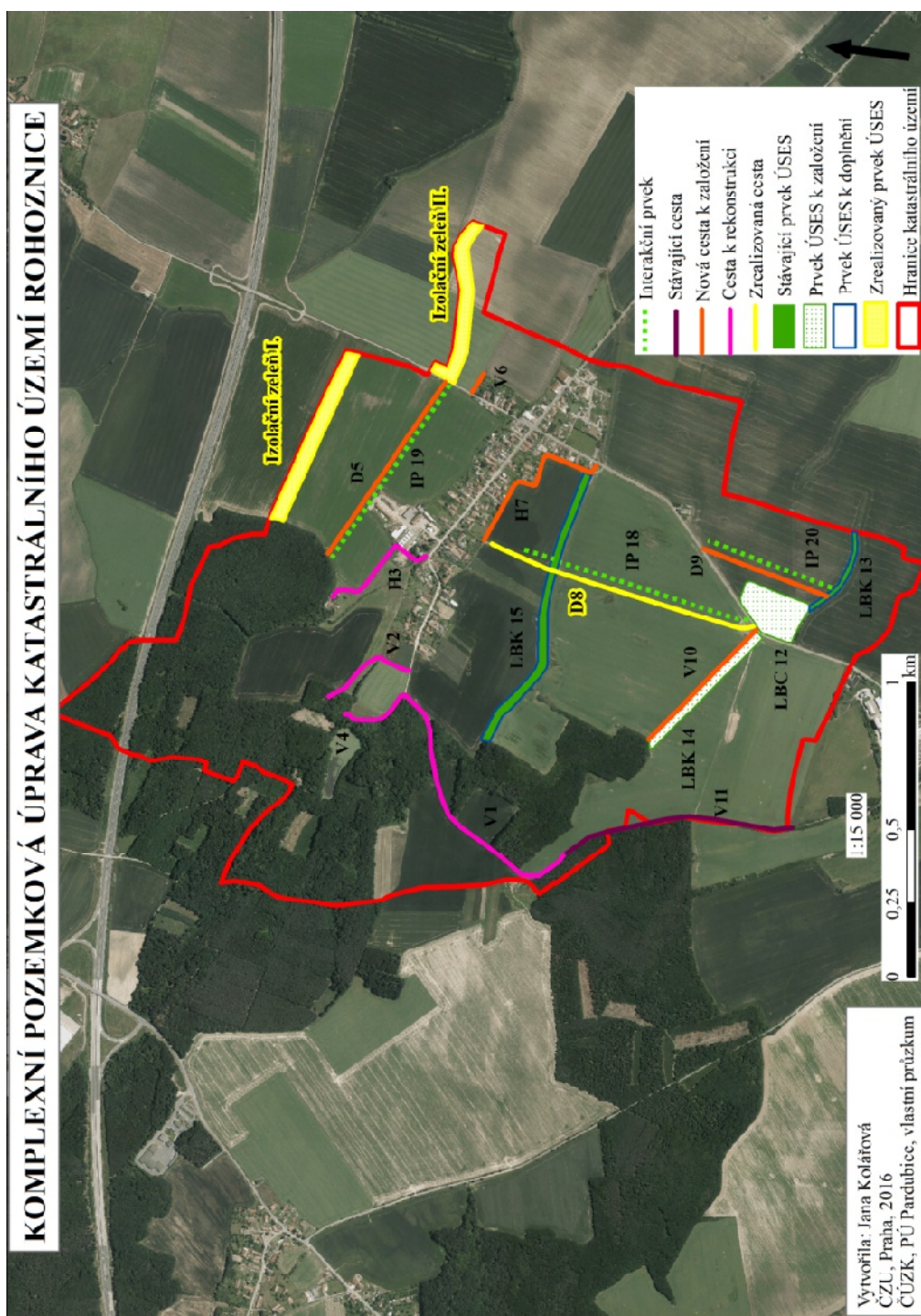
Příloha č. 1 Komplexní pozemková úprava katastrálního území Časy.

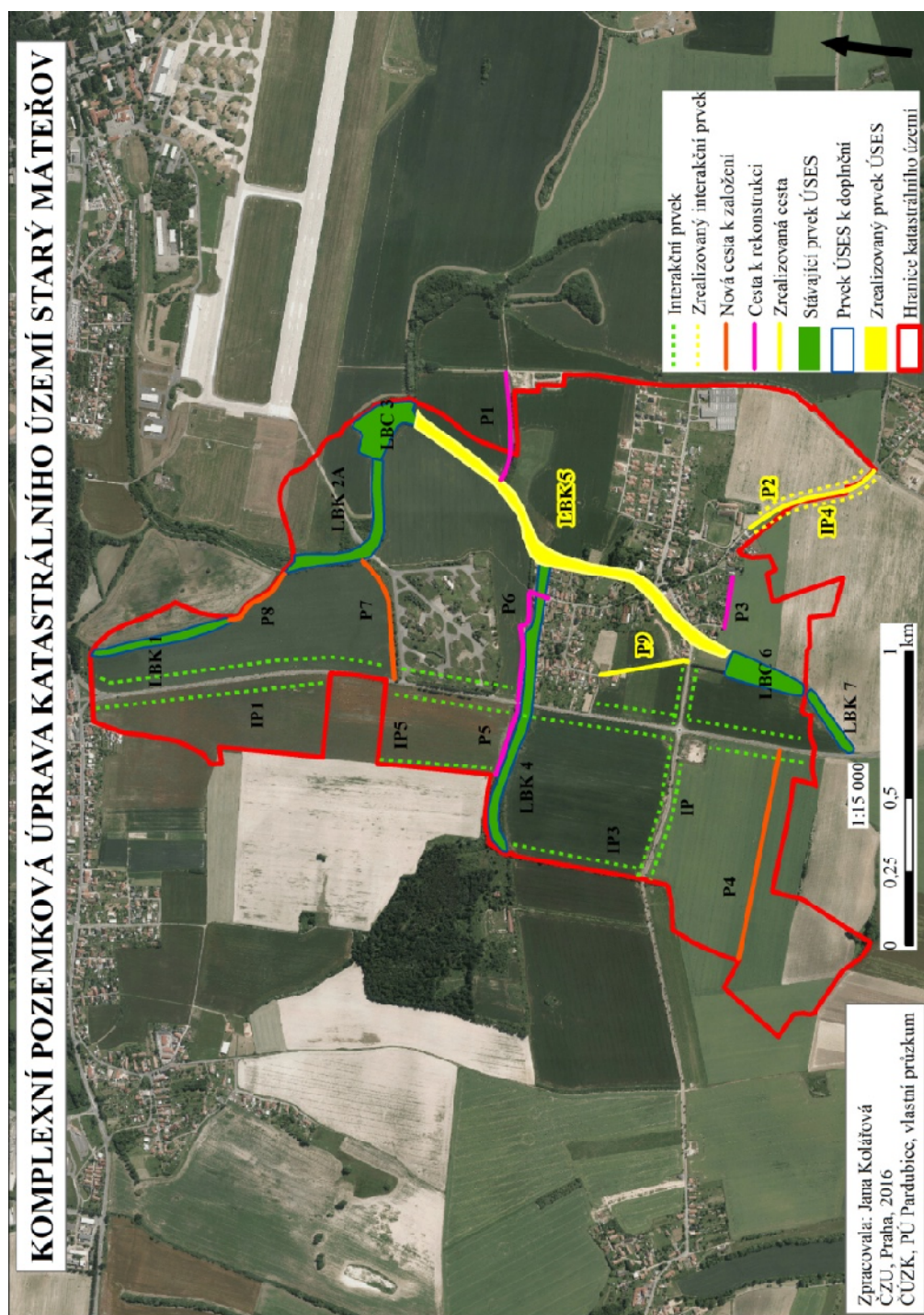
Příloha č. 2 Komplexní pozemková úprava katastrálního území Chýšť.

Příloha č. 3 Komplexní pozemková úprava katastrálního území Rohoznice.

Příloha č. 4 Komplexní pozemková úprava katastrálního území Starý Mátěřov.

Příloha č. 5 Komplexní pozemková úprava katastrálního území Úhřetická Lhota.

